

ESTUDIS D'ARTS I HUMANITATS
UNIVERSITAT OBERTA DE CATALUNYA

Les competències transversals al grau en Llengua i Literatura Catalanes de la UOC

Guies de formació i avaluació

R. Canadell, O. Domènech, J. A. Fernández, O. Gassol, T. Iribarren,
A. Oliver, J. Pujolar i S. Climent (coordinador)

Amb la col·laboració de: M. Coll-Florit, N. Figueras, M. Puigdevall, N. Rotger i M. Strubell

**DOCUMENT DE TREBALL
1 D'OCTUBRE DE 2012**

Aquesta obra dels Estudis d'Arts i Humanitats de la UOC està subjecta a una llicència de **Reconeixement-No comercial-CompartirIgual 3.0** de Creative Commons. Així doncs, es permet la còpia, distribució i comunicació pública i fer-ne obres derivades amb les condicions següents: (1) cal reconèixer els crèdits de l'obra de la manera especificada pels autors; (2) no es pot utilitzar l'obra per a finalitats comercials; i (3) si s'altera o transforma l'obra o se'n generen obres derivades, només es pot distribuir l'obra generada amb una llicència idèntica a aquesta.

Es pot consultar la llicència completa a:

<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/3.0/es/legalcode.ca>

Citació recomanada:

R. Canadell, O. Domènech, J. A. Fernández, O. Gassol, T. Iribarren, A. Oliver, J. Pujolar i S. Climent (coordinador) (2012) *Les competències transversals al grau en Llengua i Literatura Catalanes de la UOC. Guies de formació i avaluació*. Barcelona: Estudis d'Arts i Humanitats, UOC.

Índex

1. Introducció i motivació	3
2. Procés de treball	5
3. Mapa de competències	8
4. Competència A: Expressió oral i escrita per a la vida acadèmica i professional	10
Competència A. Annexos: Exemples d'activitats	15
5. Competència B: Cerca, gestió i ús de la informació	28
Competència B. Annexos: Exemples d'activitats	33
6. Competència C: Ús i aplicació de les TIC en l'àmbit acadèmic i professional	39
Competència C. Annexos: Exemples d'activitats	45
7. Competència D: Exercici de l'anàlisi i la síntesi	46
8. Competència E: Resolució de problemes i formulació de preguntes	58
Competència E. Annexos: Exemples d'activitats	69
9. Competència F: Treball individual i en equip	73
Competència F. Annexos: Exemples d'activitats	80
10. Competència G: Actualització permanent i adaptació a noves situacions	92
Competència G. Annexos: Exemples d'activitats	96
11. Competència H: Compromís ètic, respecte envers els altres i reconeixement de la diversitat	107
12. Conclusions	115

1. Introducció i motivació

D'acord amb l'esperit de l'Espai europeu d'educació superior, el grau en Llengua i Literatura Catalanes de la UOC està dissenyat sobre la base de les competències que ha d'adquirir l'estudiant al llarg dels seus estudis. Aquestes competències són de dos tipus: específiques i transversals. Les primeres són les bàsiques de la branca de coneixement i les pròpies de les disciplines que s'estudien al grau en les seves tres mencions: literària, lingüística, i cultural i social. En canvi, les competències transversals són les que es consideren necessàries per a qualsevol graduat de formació superior, independentment del camp de coneixement.

La memòria del grau en Llengua i Literatura Catalanes de la UOC defineix la següent llista de competències transversals:

- Cerca, gestió i ús de la informació
- Ús i aplicació de les TIC en l'àmbit acadèmic i professional
- Exercici de l'anàlisi i la síntesi
- Comunicació en una llengua estrangera
- Resolució de problemes i formulació de preguntes
- Treball individual i en equip
- Iniciativa emprenedora
- Actualització permanent i adaptació a noves situacions
- Compromís ètic, respecte envers els altres i reconeixement de la diversitat

A més, cal considerar també transversal, i per això l'hem inclosa en aquest treball, la competència específica "Expressió oral i escrita per a la vida acadèmica i professional" ja que únicament es va incorporar a la memòria del grau entre les específiques pel fet que l'expressió lingüística és, a més de competència transversal, objecte d'estudi disciplinari en el grau en Llengua i Literatura Catalanes.

Dues de les competències no formen part d'aquest treball: Comunicació en una llengua estrangera i Iniciativa emprenedora. La raó és que aquestes competències es treballen en el grau mitjançant assignatures específiques (Idiomes moderns i Introducció a les literatures d'aquests idiomes; Iniciativa emprenedora) i per tant la seva docència i avaluació no s'estén a través de tot el grau.

En conseqüència aquest treball aplega les guies de treball de les competències següents:

- A. Expressió oral i escrita per a la vida acadèmica i professional
- B. Cerca, gestió i ús de la informació

Introducció i motivació

- C. Ús i aplicació de les TIC en l'àmbit acadèmic i professional
- D. Exercici de l'anàlisi i la síntesi
- E. Resolució de problemes i formulació de preguntes
- F. Treball individual i en equip
- G. Actualització permanent i adaptació a noves situacions
- H. Compromís ètic, respecte envers els altres i reconeixement de la diversitat

L'objectiu de l'equip de professorat de Llengua i Literatura Catalanes de la UOC en el treball que aquí presentem ha estat de tipus eminentment aplicat. Sovint, en l'ensenyament superior es parla molt i en abstracte de competències, objectius docents i altres termes pedagògics sense arribar mai a concretar com aquests conceptes s'implementaran exactament a l'aula, com es faran treballar i s'avaluaran a les assignatures concretes, i, si són transversals, a quines assignatures de la titulació i a quins nivells.

El que hem volgut, doncs, és baixar fins la concreció absoluta (tot i que no exhaustiva, ja que s'hi poden afegir més models d'aplicació), definint els termes concrets de cada competència, distribuint el treball de manera racional, equilibrada i progressiva en les assignatures del grau, i redactant guies precises per a l'aplicació de cada competència amb exemples concrets de pràctiques o mètodes per treballar-les i avaluar-les. Per tant, l'objectiu d'aquest treball és que quan un professor decideixi incorporar a una assignatura el treball sobre una determinada competència transversal, la guia de la competència que aquí li oferim li serveixi per fer-ho, ja sigui aplicant directament les nostres propostes, ja sigui utilitzant-les de model o d'inspiració per desenvolupar nous tipus de pràctiques.

Així doncs, des del punt de vista de l'arquitectura del grau en Llengua i Literatura Catalanes, és fonamental l'estructuració de les competències i la seva distribució en el conjunt d'assignatures. A més, també, la metodologia i les guies d'aplicació de cada competència poden servir de model o inspiració per a altres titulacions.

2. Procés del treball

El mètode que hem seguit per implementar el treball amb competències a la titulació es divideix en tres parts:

1. Desglossar cada competència en objectius més concrets, comprensibles i assolibles.
2. Distribuir els objectius al llarg de les assignatures de la titulació de forma racional i progressiva tenint en compte la cerca de la compleció i els nivells de complexitat.
3. Dissenyar activitats concretes per treballar i avaluar cada objectiu a cada nivell.

En primer lloc, per tant, a partir de les especificacions de les competències transversals en la memòria del grau, vam procedir a subespecificar-les mitjançant un nombre reduït d'objectius més concrets.

La concreció de competències en objectius és la següent:

A. Expressió oral i escrita per a la vida acadèmica i professional

1. Entendre el caràcter retòric i dialògic del treball acadèmic, és a dir, les maneres en què s'intercanvien idees i punts de vista mitjançant ginys lingüístics, amb el propòsit de persuadir els interlocutors.
2. Produir textos orals i escrits clars, cohesionats i estructurats adequadament, a partir d'uns paràmetres especificats, tot adaptant-los a un registre predeterminat, social o professional, i a les necessitats i característiques del futur receptor.
3. Produir textos orals i escrits normativament correctes i formalment coherents (que segueixin les convencions estilístiques més conegudes i acceptades).
4. Argumentar idees complexes de manera clara, coherent i persuasiva, tant per escrit com oralment, sobre textos, discursos i fenòmens lingüístics i culturals, fent servir els diversos gèneres que hi ha en la disciplina.
5. Conèixer la terminologia relativa a la disciplina i utilitzar-la de manera adient.
6. Utilitzar correctament la bibliografia pertinent, citar adequadament les fonts mitjançant l'ús coherent de les convencions bibliogràfiques establertes i integrar les citacions a la pròpia argumentació.

B. Cerca, gestió i ús de la informació

1. Cercar informació i gestionar fonts documentals de manera eficaç i eficient.

2. Comprendre i conceptualitzar la informació, organitzar-la, classificar-la, indexar-la, titular-la, resumir-la, extreure la informació que és pertinent per a un context especificat i crear compendis a partir de múltiples fonts i documents.

C. Ús i aplicació de les TIC en l'àmbit acadèmic i professional

1. Conèixer les eines i els recursos informàtics que es poden utilitzar per als estudis o treballs relacionats amb els objectes de la disciplina.
2. Utilitzar les eines i els recursos informàtics relacionats amb la disciplina de manera adequada a cada context.
3. Treballar de manera productiva dintre un equip en xarxa o en un entorn virtual.

D. Exercici de l'anàlisi i la síntesi

1. Anàlisi i interpretació de material (dades o textos) de naturalesa complexa i de vegades ambigua.
2. Sintetitzar idees i argumentacions relacionades amb els objectes d'estudi de la disciplina, i comunicar-les de manera clara, rigorosa i precisa.

E. Resolució de problemes i formulació de preguntes

1. Resoldre problemes rellevants a la disciplina amb criteri i de manera efectiva, tot identificant, analitzant i definint els elements significatius.
2. Formular preguntes de recerca adequades als objectes estudiats, i aplicar de manera crítica mètodes, marcs conceptuals i recursos apropiats per explorar i respondre les preguntes.

F. Treball individual i en equip

1. Planificar l'estudi i gestionar el temps de manera que l'activitat acadèmica sigui compatible amb altres activitats i responsabilitats.
2. Treballar i aprendre de manera autònoma, i decidir amb criteri propi les estratègies per assolir els objectius previstos.
3. Treball en equip per demostrar la capacitat d'escoltar els altres, fer aportacions a les discussions i si cal exercir el lideratge de manera efectiva.
4. Dissenyar, planificar i realitzar un projecte acadèmic en els terminis establerts, i fer-ne una presentació pública.

G. Actualització permanent i adaptació a noves situacions

1. Adaptar-se a noves situacions i entorns acadèmics i professionals.
2. Aprendre i actualitzar-se permanentment a partir de la reflexió sobre el propi aprenentatge i en funció de les pròpies necessitats personals i professionals, presents i futures.

H. Compromís ètic, respecte envers els altres i reconeixement de la diversitat

1. Actuar de manera honesta i cívica en el treball acadèmic i professional, amb responsabilitat social, i amb compromís envers els valors democràtics i la llengua i la cultura catalanes.

2. Reconèixer, comprendre i respectar la complexitat de la diversitat cultural i lingüística, i promoure la igualtat entre els gèneres i entre les orientacions sexuals.
3. Relacionar-se amb altres persones de manera respectuosa, mitjançant una escolta empàtica i l'expressió clara i assertiva del que es creu o se sent.

En una segona fase, es van distribuir els objectius al llarg de les assignatures del grau tenint en compte els tres tipus de matèries: comunes de branca, obligatòries i optatives. Un quart tipus *de facto* són les assignatures de Projectes: Treball final de grau I i II, i Seminari d'estudis catalans, en les quals s'espera que l'estudiant posi en joc totes les competències adquirides anteriorment. La distribució s'ha fet de manera que totes les competències transversals es treballin, en conjunt, seguint un patró de desenvolupament que consta de tres nivells. Aquests nivells es defineixen a la memòria de la manera següent:

“En les matèries de nivell 1, els estudiants aprenen els conceptes bàsics de la disciplina i s'inicien en la seva utilització coherent. En les matèries de nivell 2, desenvolupen una capacitat crítica bàsica i aprenen a analitzar i construir arguments amb assistència, així com a presentar-los de manera estructurada i a explicitar-ne els principis. En les matèries de nivell 3, han de desenvolupar un coneixement complex en uns camps de coneixement específics, apreciar les possibilitats de diferents perspectives, construir el seu propi criteri i adquirir la capacitat d'aplicar els seus coneixements amb assistència mínima”.

Tot i que el paràgraf sembla referir-se principalment a les competències específiques de la disciplina, la filosofia d'aplicació de les competències transversals és la mateixa: en el primer nivell (que afecta bàsicament les assignatures comunes de branca) s'adquireixen les habilitats bàsiques, en el segon (propri de les assignatures obligatòries de primer i segon curs) es desenvolupa capacitat crítica pròpia amb assistència del docent, i en el tercer (en les assignatures optatives de mencions i de projectes) el criteri propi s'aplica amb una mínima assistència del docent. El **mapa de competències (Apartat 3)** mostra la distribució d'assignatures i competències d'acord amb aquests nivells.

A continuació es van designar ponents o responsables de cadascuna de les competències, els quals van quedar encarregats de la redacció de les guies corresponents, després d'haver-les discutit conjuntament en reunions de programa i/o d'haver-les treballat sectorialment en reunions específiques.

En els capítols següents presentem la tercera fase, és a dir, la guia de cadascuna de les competències transversals del grau en Llengua i Literatura Catalanes, amb propostes d'activitats per a cada competència. La majoria d'aquestes competències transversals ho són també d'altres programes de la UOC i d'altres universitats, per la qual cosa les propostes que es fan a les guies són, en molts casos, extensibles a àmbits docents diferents d'aquell per al qual s'han definit.

3. Mapa de competències

En aquest apartat presentem el mapa de les competències transversals del grau en Llengua i Literatura Catalanes. Aquest mapa és un subconjunt del mapa de competències complet, el qual conté també les competències disciplinàries —que no són objecte d'aquest document— i les transversals “Idioma modern” i “Iniciativa emprenedora”. Per tant, aquí mostrem només les que tractem en aquest document: les transversals multiassignatura i la competència disciplinària “Expressió oral i escrita”, la qual tractem com a transversal *de facto*.

A l'eix horitzontal hi ha les assignatures (agrupades en matèries i mòduls) i al vertical les competències. Les interseccions de color i les xifres que contenen indiquen quina competència i quins objectius concrets es treballen a cada assignatura.

Les assignatures pertanyen a tres nivells de complexitat d'acord amb el mòdul a què pertanyen:

1. Assignatures dels mòduls Matèries bàsiques i Matèries transversals
2. Assignatures del mòdul Matèries obligatòries
3. Assignatures de la resta dels mòduls

En conseqüència, cada competència es tracta amb un nivell progressiu de complexitat en funció del mòdul on es treballa i avalua.

4. Competència A

Expressió oral i escrita per a la vida acadèmica i professional

4.1. Situació de partida i objectius

Formulació de la competència i els seus objectius:

Competència específica A: expressió oral i escrita per a la vida acadèmica i professional

1. Entendre el caràcter retòric i dialògic del treball acadèmic, és a dir, les maneres en què s'intercanvien idees i punts de vista mitjançant ginys lingüístics, amb el propòsit de persuadir els interlocutors.
2. Produir textos orals i escrits clars, cohesionats i estructurats adequadament, a partir d'uns paràmetres especificats, tot adaptant-los a un registre predeterminat, social o professional, i a les necessitats i característiques del futur receptor.
3. Produir textos orals i escrits normativament correctes i formalment coherents (que segueixin les convencions estilístiques més conegudes i acceptades).
4. Argumentar idees complexes de manera clara, coherent i persuasiva, tant per escrit com oralment, sobre textos, discursos i fenòmens lingüístics i culturals, fent servir els diversos gèneres que hi ha en la disciplina.
5. Conèixer la terminologia relativa a la disciplina i utilitzar-la de manera adient.
6. Utilitzar correctament la bibliografia pertinent, citar adequadament les fonts mitjançant l'ús coherent de les convencions bibliogràfiques establertes i integrar les citacions a la pròpia argumentació.

L'objectiu general és, tal com defineix la memòria del grau, “donar als estudiants les competències necessàries per llegir i expressar-se amb excel·lència en diversos formats i per aplicar aquestes capacitats en contextos diversos (acadèmics i/o professionals)”.

En aquest document parlem d'*expressió i correcció orals i escrites*, de manera que pensem en una competència que integra, de fet, dues subcompetències:

- (1) una *subcompetència en correcció oral i escrita*, que es refereix als aspectes formals propis de la qualitat normativa i tipogràfica/fonètica que ha de tenir el text

final, oral o escrit, que es produeix. Aquesta subcompetència es correspon de manera directa amb els objectius 2 i 3 de la competència.

(2) una *subcompetència en expressió oral i escrita*, que es refereix als processos cognitius implicats en l'expressió lingüística (oral o escrita). Aquesta subcompetència es correspon de manera directa amb els objectius 1 i 4 de la competència.

Ambdues subcompetències estan entrelaçades i són inseparables. Els objectius 5 i 6 participen d'ambdues.

Pel que fa al grau d'assoliment de la competència, es considera que un graduat en Llengua i Literatura Catalanes n'ha de tenir un nivell d'excel·lència; aquest nivell, pel que fa a la subcompetència en correcció oral i escrita, equival al nivell superior de català dels certificats expedits per la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya.

Per garantir que els nous graduats assoliran aquest nivell d'excel·lència, s'inclouen dos tipus de mecanismes que actuen de forma indestriable al llarg del grau:

- mecanismes de formació en aquesta competència, que permeten que els estudiants n'assoleixin el nivell d'excel·lència;
- mecanismes de comprovació del nivell de qualitat, que permeten alertar els estudiants que presenten mancances importants en la subcompetència en correcció oral i escrita que els impediria d'obtenir aquest nivell d'excel·lència –i per tant, graduar-se– a fi que puguin formar-se per superar-les.

4.2. Formació en la competència

4.2.1. Expressió escrita

Per tal d'assolir plenament i adequadament la competència sobre expressió escrita, el treball es desenvolupa al llarg de tot el pla d'estudis, d'acord amb la distribució de la competència i els seus objectius en les assignatures que ha estat definida en el mapa de competències de la titulació aprovat per la Comissió de Titulació.¹

En dues assignatures s'integra totalment el treball de l'expressió escrita amb la transmissió dels continguts propis de l'especialitat: Llengua, cultura i societat (obligatòria de primer curs) i Literatura, cultura i societat (obligatòria de *sòcol*).

---

¹ La memòria del grau no preveu cap assignatura instrumental d'expressió escrita. Tanmateix, considerem que cal valorar, quan sigui tècnicament possible, el desplegament d'una assignatura d'aquest tipus com a optativa (Tècniques d'expressió escrita acadèmica i professional), atès que l'experiència recent d'una assignatura semblant impartida a Humanitats (Tècniques d'expressió i treball acadèmic) ha estat molt positiva.

En la resta d'assignatures que tenen atribuïda la competència, s'inclou al pla docent una o dues activitats (avaluades o no) en què es treballi l'expressió escrita, sempre en relació amb els continguts, de forma que, sense afectar substancialment la càrrega de l'estudiant o del consultor, la competència es vagi desenvolupant al llarg del grau de forma orquestrada i indivisible de l'adquisició de continguts.

Cada responsable d'assignatura decideix quin tipus d'activitats formatives aplica, prenent com a punt de partida les propostes de **l'Annex A1**. Les activitats poden tenir associades diversos processos de formació-avaluació, com per exemple retornar la PAC per millorar-ne, en un termini breu, l'expressió i correcció escrites, deixant mentrestant en suspens la nota fins a tornar a rebre'n la versió millorada.

Es vetlla perquè algunes assignatures optatives incloguin dins el seu pla docent la realització de treballs llargs, a fi de formar l'estudiant en el disseny, planificació i redacció de monografies. La culminació d'aquest procés formatiu té lloc amb el Treball de fi de grau.

4.2.2. Correcció escrita

Partim del supòsit que els estudiants accedeixen al grau amb un nivell de suficiència de llengua catalana, de manera que cal preveure els mecanismes de formació necessaris per assolir el nivell d'excel·lència desitjat (nivell superior). Als estudiants que mostrin no tenir aquest nivell de suficiència (vegeu més endavant el punt 3: Avaluació de la competència,) se'ls insta a formar-se cursant el nivell de suficiència de Català Obert –o un curs de nivell equivalent.

Hi ha dues assignatures obligatòries i quatre optatives que inclouen continguts propis d'un nivell superior de gramàtica de la llengua catalana (descriptiva i en alguns casos també normativa): Llengua catalana: estructura i ús, La normativa de la llengua catalana, Assessorament i serveis lingüístics, Teoria i pràctica de la traducció, Sintaxi catalana, i Fonètica i morfologia catalanes. Els continguts d'aquestes assignatures són els responsables fonamentals de formació de l'estudiant en aquest aspecte de la competència.

4.2.3. Expressió i correcció orals

La formació en expressió i correcció orals es duu a terme treballant de manera conjunta les dues subcompetències implicades (expressió i correcció), amb l'objectiu d'assolir el nivell d'excel·lència necessari per superar el grau.

La proposta concreta de formació per assolir aquest nivell consisteix a inserir tres activitats al llarg del grau (totes tres amb format audiovisual, en què l'alumne, individualment, s'enregistri ell mateix llegint o parlant). Aquestes activitats es realitzen preferentment en les assignatures que tenen definida la competència en la seva vessant oral. Vegeu la proposta d'activitats a **l'Annex A2**.

4.3. Avaluació de la competència

En les assignatures que treballen específicament la competència, els seus objectius hi han de ser presents en un nombre de PAC que resulti decisiu per superar-la. De manera relacionada, cal seguir el criteri general que estableix que una PAC no es pot superar si no s'acompleixen de manera suficient tots els objectius que la defineixen. L'**Annex A3** suggereix criteris d'avaluació dels objectius de la competència en funció de les activitats que els implementen.

A nivell operatiu dividim les assignatures en tres nivells, que es corresponen amb els nivells d'assoliment de la competència: (1) assignatures bàsiques i obligatòries, (2) assignatures optatives, i (3) assignatures de projecte. En conseqüència el mateix tipus d'activitats formatives han de ser avaluades en funció de l'assignatura d'acord amb el nivell al qual pertany. L'**Annex A4** constitueix una guia orientativa per a l'avaluació per nivells.

4.4. Comprovació de la suficiència en expressió i correcció escrites

Les activitats esmentades en l'apartat 2 tenen l'objectiu de formar els estudiants del grau perquè assoleixin un nivell superior de la competència. Malgrat aquesta formació, però, és possible que hi hagi estudiants que continuïn tenint mancances d'expressió i correcció oral i escrita, que els impedeixin assolir aquest nivell, de manera que convé establir mecanismes de detecció i alerta d'aquests estudiants, per tal que puguin formar-se per superar aquestes mancances. Aquest llindar s'estableix en l'equivalent del nivell de suficiència de la Secretaria de Política Lingüística de la Generalitat de Catalunya (antic nivell C).

La comprovació de suficiència es fa a partir d'un barem establert per mitjà d'una graella on s'avaluen l'adequació, l'estructura, la cohesió i la correcció dels textos. Aquest barem el podeu trobar a l' **Annex A5**.

La detecció dels estudiants que no demostrin tenir aquest nivell es produeix de manera preferent a l'assignatura "Llengua, cultura i societat" i (2) de manera complementària a la resta d'assignatures obligatòries de primer cicle.

Els consultors apliquen el barem en la correcció de la primera PAC i comuniquen a la Direcció de Programa quins estudiants no compleixen el nivell que determina. La Direcció de Programa proposa a aquests estudiants que segueixin la formació adequada i els informa que el nivell requerit serà avaluat a les assignatures La Normativa de la llengua catalana i Llengua catalana: estructura i ús, i més endavant els serà exigint per superar les assignatures de segon cicle.

La formació que es proposa als estudiants és el curs Català Obert de la UOC (nivell de suficiència)² –o un altre de nivell equivalent.

---

² La superació d'aquest curs permet obtenir 4 crèdits ECTS de Reconeixement d'activitats universitàries al grau, i també 6 crèdits de Lliure elecció als plans LRU. També permet

Les assignatures Llengua catalana: estructura i ús i La normativa de la llengua catalana inclouen en el seu pla docent proves específiques de gramàtica normativa que són requisit indispensable per aprovar l'assignatura. En conseqüència, la superació d'aquestes assignatures serveix de constància que l'estudiant té un nivell superior de correcció escrita en català.

En les assignatures *de segon cicle*, qualsevol prova d'avaluació, parcial o final, pot ser suspesa si el docent comprova que no assoleix el nivell de suficiència. Aquestes actuacions són supervisades pel PRA i, si cal, per la persona responsable de la competència. En tots els casos, per a l'avaluació s'aplica el mateix barem abans esmentat.

Les proves finals no es consideren superades si no mostren un nivell suficient d'expressió i correcció escrites, sense entrar en consideracions del seu contingut.

4.5. Expressió i correcció orals

El mitjà per avaluar l'assoliment progressiu d'aquest objectiu és la superació de les tres activitats descrites a 2.3.

El mitjà per avaluar l'assoliment final és la superació de la presentació oral del treball de final de grau, que serà objecte d'una avaluació explícita, amb un percentatge determinat de pes sobre la nota final del TFG. Proposem que aquest pes sigui del 20%.

Annex A1: Expressió escrita. Activitats formatives

Es proposen dos grups de treball en relació amb els objectius de la competència. S'hi inclouen, per la seva relació directa, els objectius de la competència transversal D (Exercici de l'anàlisi i la síntesi).

- Grup 1: Objectius 2, 3 i 4 (Producció, Normativa i convencions formals, i Argumentació i gèneres). Inclou l'oralitat.
- Grup 2: Objectius 5 i 6 (Terminologia i Citació) i Competència transversal D (Exercici de l'anàlisi i la síntesi). No inclou l'oralitat.

Activitats que poden servir de punt de partida per a cada grup

Grup 1: Objectius 2, 3 i 4 (Producció, Normativa i convencions formals, i Argumentació i gèneres). Inclou l'oralitat.

Objectiu 2 (Producció)

Formulació de preguntes

- Els estudiants escriuen un paràgraf fet només de preguntes sobre el tema del mòdul que estan estudiant; se'ls demana que se centrin en els aspectes més controvertits o paradoxals del tema.
- Després de fer avaluació per iguals, els estudiants revisen, reescriuen, reordenen, seleccionen, desenvolupen les seves preguntes.
- En el cas de treballs més o menys extensos o el TFG, els estudiants fan diverses iteracions d'aquest exercici fins que arriben a seleccionar la seva pregunta de recerca i les preguntes que se'n deriven.

Avaluació per iguals

- El consultor proporciona als estudiants un treball (anònim) d'un semestre anterior. A partir d'un qüestionari (vegeu exemple adjunt) els estudiants han de redactar un informe d'avaluació i posar nota al treball. Els informes es debaten al fòrum i s'arriba a una nota entre tots els estudiants. Finalment el consultor comunica als estudiants la nota que havia tret el treball, i els transcriu els comentaris originals.
- Variant de la mateixa activitat: els estudiants fan una anàlisi detallada del treball i contesten totes les preguntes del qüestionari. L'informe es lliura i s'avalua.

Autoavaluació

Vegeu qüestionari adjunt.

Què implica la revisió i la reescriptura?

- “Llegeix la secció xxx del mòdul [extensió màxima 3-4 pàg.] Imagina’t que n’ets l’autor. L’editorial UOC t’ha demanat que converteixis aquesta secció en un capítol de llibre, d’una extensió aproximada de 15 pàgines. Identifica les seccions o passatges que caldria desenvolupar. Quins continguts o coneixements addicionals necessaries incloure-hi? De quines fonts els podries treure?”
- Reflexió: en el moment de lliurar un treball, l’estudiant escriu al consultor un missatge detallant els punts forts i punts febles del treball, i en quins aspectes creu que l’hauria de millorar si en tingués oportunitat.
- Reflexió: l’estudiant ha revisat i reescrit un treball. L’envia al consultor amb un missatge explicant quins canvis ha fet, i per què.

Del text dialògic/polilògic al text monològic

- Del diàleg al text monològic: el consultor proporciona als estudiants un diàleg (el de l’exercici anterior, per exemple), i els estudiants l’han de reescriure com a text acadèmic, amb una sola veu, en tercera persona i registre formal, i usant connectors per lligar les diferents idees presentades.

Treball de recerca autònom

- “Compila una breu bibliografia de 5-8 entrades (llibres, capítols de llibre o articles de revista) sobre el tema d’aquest mòdul. Les referències han de seguir les normes d’estil de la UOC. A sota de cada entrada, escriu unes quantes notes explicant si el text en qüestió et serà útil per redactar la PAC, i per què.”

Planificació

- Anàlisi d’enunciats de PAC.
- Escriure dues introduccions diferents per al mateix enunciat de PAC

Objectiu 3 (Normativa i convencions formals)

Avaluació per iguals

- El consultor proporciona als estudiants un treball (anònim) d’un semestre anterior. A partir d’un qüestionari (vegeu exemple adjunt) els estudiants han de redactar un informe d’avaluació i posar nota al treball. Els informes es debaten al fòrum i s’arriba a una nota entre tots els estudiants. Finalment el consultor comunica als estudiants la nota que havia tret el treball, i els transcriu els comentaris originals.
- Variant de la mateixa activitat: els estudiants fan una anàlisi detallada del treball i contesten totes les preguntes del qüestionari. L’informe es lliura i

s'avalua.

Planificació

- Reordenar la introducció d'una PAC prèviament fragmentada.

Objectiu 4 (Argumentació)

Llegir amb el corrent/llegir contracorrent

- “Llegeix l'article de Salvador Giner ‘Barcelona i la seva gent’. Posa't en el lloc de l'autor: què volies aconseguir amb aquest article? Escribeu una o dues preguntes que l'autor es devia fer abans d'escriure'l (és a dir: quines preguntes contesta aquest article?). Un cop fet això, pensa en tot allò que l'article deixa de banda: quines preguntes rellevants no contesta aquest article?”

Desenvolupar sensibilitat al context de la recerca

- “Llegeix l'article ‘La Barcelona de les papallones daurades’ d'Alexandre Cirici i Pellicer. Compara'l amb els altres articles que hem llegit fins ara sobre el modernisme. Si et sembla diferent, és perquè es va publicar l'any 1967. En aquell moment el modernisme tot just s'havia tornat a posar de moda, i a penes hi havia recerca sobre el tema; la censura franquista continuava activa; i l'estructuralisme i la semiòtica acabaven d'arribar a les nostres universitats. Donat tot això, si aquest article l'haguessin escrit avui, quines diferències creus que hi hauria?”

Argumentació

- Joc del “Sí, però...” (vegeu més avall).

Planificació

- Escribeu dues introduccions diferents per al mateix enunciat de PAC.
- Reordenar la introducció d'una PAC prèviament fragmentada.

Grup 2: Objectius 5 i 6 (Terminologia i Citació) i Competència transversal D (Exercici de l'anàlisi i la síntesi).

Objectiu 5 (Terminologia)

Definició de termes i conceptes claus

- Els estudiants, abans de llegir mòduls o bibliografia, escriuen definicions dels conceptes claus i les comparteixen al fòrum. Les tornen a redactar, intentant situar-se en un altre punt de vista (social, científic, intel·lectual o polític), i comenten les diferències al fòrum. Llegeixen mòduls i bibliografia i comparen

les seves definicions amb les comunament acceptades en la disciplina.

- Reflexió sobre l'activitat anterior: "Quines eren les diferències principals entre les definicions que has escrit? Eren molt diferents de les dels companys d'aula? La lectura de la bibliografia ha confirmat o desmentit la teva visió original dels conceptes? De quina manera?"

Objectiu 6 (Citació)

Desenvolupar sensibilitat al context de la recerca

- "Llegeix l'article 'La Barcelona de les papallones daurades' d'Alexandre Cirici i Pellicer. Compara'l amb els altres articles que hem llegit fins ara sobre el modernisme. Si et sembla diferent, és perquè es va publicar l'any 1967. En aquell moment el modernisme tot just s'havia tornat a posar de moda, i a penes hi havia recerca sobre el tema; la censura franquista continuava activa; i l'estructuralisme i la semiòtica acabaven d'arribar a les nostres universitats. Donat tot això, si aquest article l'haguessin escrit avui, quines diferències creus que hi hauria?"

Pràctica de la citació

- Els estudiants estan treballant la novel·la *La plaça del Diamant*, de Mercè Rodoreda. El consultor els ha proposat un debat sobre la pregunta següent: "Quimet és un brètol, o és tan sols un home típic de la seva època?". En les seves intervencions, els estudiants han de formular afirmacions a partir de la pregunta, amb el suport d'evidència textual provinent de la novel·la i justificades amb citacions de la bibliografia crítica.
- Variant de l'activitat anterior: el consultor proposa una citació de la bibliografia crítica, i els estudiants han de refutar-la amb el suport d'evidència textual provinent de la novel·la i citacions d'altres crítics.
- L'art com a document històric: els estudiants comenten el quadre *La carga*, de Ramon Casas. Cada dos o tres dies el consultor els proposa una citació diferent, i els estudiants han de llegir l'obra en funció d'aquesta citació. (Vegeu més avall.)

Treball de recerca autònom

- "Compila una breu bibliografia de 5-8 entrades (llibres, capítols de llibre o articles de revista) sobre el tema d'aquest mòdul. Les referències han de seguir les normes d'estil de la UOC. A sota de cada entrada, escriu unes quantes notes explicant si el text en qüestió et serà útil per redactar la PAC, i per què."

Competència transversal D (Anàlisi i síntesi)

Escriure abans de llegir

- "Abans de fer les lectures d'aquest mòdul, escriu un breu assaig (300-400 paraules) responent la pregunta: Quan podem considerar una cultura com a

‘cultura minoritària?’”

- “Mira els exemples d’obres de Salvador Dalí a l’enllaç xxx. Tria’n una. Abans de llegir res sobre Dalí o sobre aquesta pintura, passa’t una bona estona mirant-la, i escriu allò que et suggereixi. Escriu espontàniament, sense bloquejar el flux de paraules ni censurar res que sembli irrellevant, extravagant o estúpid. Quins són els elements principals del quadre? Com és el fons? Tanca els ulls i imagina que ets al fons del quadre, mirant cap a l’espectador: què veus, quin aspecte té el quadre des de l’altra banda? Quines altres coses veus? Quina relació tenen les coses entre elles? Passeja’t pel quadre i acosta’t als objectes. Imagina que els pots tocar: com són, quina textura tenen? Quines associacions et vénen al cap? Què vol dir aquest quadre, si és que vol dir alguna cosa? Escriu tant (o tan poc) com vulguis. Comparteix el teu text al fòrum.”

Resums i altres formes de síntesi

- “A l’aula teniu penjat l’article xxx. Imprimiu-vos-el. Agafeu un retolador negre de punta gruixuda, i aneu ratllant tot allò que no sigui essencial per comprendre l’article. Elimineu paraules, fragments de frase, paràgrafs sencers si podeu. Haurieu de reduir l’article a la meitat de la seva extensió. Un cop fet això, escriviu un resum de l’article de xxx paraules.”
- Els estudiants comparen els seus resums al fòrum. Fet això, resumeixen el seu propi resum, i el redueixen a la meitat.
- Els estudiants resumeixen el resum resumit a l’extensió d’un SMS.
- *Abstract*: els estudiants analitzen i comenten diversos exemples reals d’*abstracts* publicats a revistes especialitzades de la disciplina. Un cop identificats la funció i elements constitutius de l’*abstract*, escriuen (100 paraules) el de la pròxima PAC, un treball sobre el tema xxx.

Llegir amb el corrent/llegir contracorrent

- “Llegeix l’article de Salvador Giner ‘Barcelona i la seva gent’. Posa’t en el lloc de l’autor: què volies aconseguir amb aquest article? Escriu una o dues preguntes que l’autor es devia fer abans d’escriure’l (és a dir: quines preguntes contesta aquest article?). Un cop fet això, pensa en tot allò que l’article deixa de banda: quines preguntes rellevants no contesta aquest article?”

Argumentació: Joc del “Sí, però...”

Sí, però...

1. “Parlar d’arquitectura modernista és una contradicció, perquè sembla obsedida amb el passat medieval.”
Sí, però...
2. “Gaudí, Domènech i Montaner, i Puig i Cadafalch eren homes de geni: artistes polifacètics que dominaven totes les arts plàstiques, poetes visionaris de l’espai i la forma.”

Sí, però...

3. “L’arquitectura modernista era principalment per a les classes altes, i reproduïa les jerarquies socials.”

Sí, però...

4. “L’arquitectura modernista és l’expressió de valors i idees universals.”

Sí, però...

5. “Els edificis de Gaudí són estructures orgàniques que imiten la natura en tota la seva complexitat.”

Sí, però...

6. “La intenció principal dels arquitectes modernistes era trencar la uniformitat que imposava l’Eixample de Barcelona, conegut amb el nom de Pla Cerdà.”

Sí, però...

Pràctica de la citació: L’art com a document històric

Els estudiants comenten *La carga*, de Ramon Casas, a partir d’aquestes afirmacions (presentades com a citacions) que se’ls van proposant una a una, successivament:

- “Probablement, el problema més greu de l’Espanya del finals del segle XIX era la seva incapacitat d’assolir el canvi social per mitjans pacífics i democràtics.”
- “Un gran obstacle per a la modernització d’Espanya era l’absència d’una classe mitjana àmplia, sòlida i plenament funcional.”
- “Els diversos governs espanyols del segle XIX van intentar homogeneïtzar la població des del punt de vista lingüístic i cultural, però van fracassar. La pèrdua de les últimes colònies el 1898 va esperonar les demandes de reconeixement de les perifèries nacionals, especialment els bascos i els catalans.”
- “Cap imatge no pot reflectir completament la complexitat d’un període històric.”

Annex A2: Proposta de tres activitats per a la formació en expressió i correcció oral

- Una activitat consistent en la lectura d'un text (que podria ser una PAC d'una assignatura de literatura, dels primers 120 crèdits obligatoris), en què s'avalua, fonamentalment, la correcció fonètica, la dicció i l'elocució.
- Una activitat consistent en una presentació oral breu (3-5 minuts) d'una PAC, que podria fer-se en una assignatura obligatòria de llengua o cultura. L'estudiant haurà d'explicar, oralment, els objectius de la PAC elaborada, el procés seguit per assolir-los i els resultats obtinguts. A més de la fonètica i l'elocució general, s'avaluen l'adequació del registre usat, la coherència del contingut i la cohesió formal del text.
- Una activitat consistent en una presentació oral d'una certa llargada (5-8 minuts) sobre un tema treballat amb una certa profunditat en alguna assignatura obligatòria de llengua o cultura. L'estudiant haurà d'exposar el tema a partir d'un enunciat proposat pel consultor, de manera que aquesta activitat serviria, d'una banda, per avaluar competències pròpies de l'assignatura (atès que l'estudiant hauria de demostrar que té un bon nivell de comprensió i coneixement del tema en qüestió), i de l'altra, la capacitat d'expressió i correcció orals (fonètica, elocució, adequació, coherència i cohesió).

Annex A3. Criteris d'avaluació per tipus d'objectius i activitats

Autoavaluació: l'estudiant arriba a una valoració equilibrada dels seus punts forts i febles, guanya en seguretat i demostra unes expectatives realistes.

Planificació d'un treball escrit: l'estudiant fa una planificació realista del seu treball, havent previst totes les fases rellevants i assignat suficient temps per a cadascuna d'elles; l'estudiant demostra haver entès la importància dels estadis preliminars de l'escriptura (recerca, elaboració d'idees, estructuració).

Formulació de preguntes: l'estudiant és capaç d'identificar els problemes essencials del tema o qüestió que s'estudia; és capaç d'anar més enllà de la superfície i del que dicta el sentit comú; és capaç d'identificar les qüestions específiques que treballarà en un projecte.

Cerca comentada de bibliografia: l'estudiant demostra capacitat de treball autònom, sap usar els diferents recursos bibliogràfics al seu abast (bases de dades, etc.), identifica textos útils per a la tasca que ha de realitzar.

Explotació de la lectura: l'estudiant demostra que ha llegit els textos requerits, i obté un nivell profund de comprensió d'aquests textos, tot identificant-ne críticament les idees claus.

Resum i altres tipus de síntesi: l'estudiant identifica les idees claus d'un text donat i és capaç de transmetre-les de forma clara i fidel; en el cas de l'*abstract*, l'estudiant és capaç d'expressar breument la rellevància d'una qüestió en el context de la seva discussió acadèmica, de presentar la tesi que defensarà en el seu treball, i d'explicar com la desplegarà.

Cerca, anàlisi i discussió de la terminologia clau: l'estudiant demostra coneixement i comprensió crítica dels principals termes i conceptes de l'assignatura o especialitat, sap usar-los correctament i en els contextos adequats.

Cerca, anàlisi i producció dels principals tipus de textos de cada disciplina: l'estudiant és capaç d'identificar els principals tipus de textos de la disciplina; és capaç d'identificar-ne les parts i les convencions estilístiques; és capaç de produir, dintre d'aquestes tipologies, textos coherents, ben estructurats, clars i entenedors, ortogràficament i gramaticalment correctes, i adequats al registre; l'estudiant desenvolupa un estil propi i una seguretat creixent en l'expressió de la pròpia veu.

Debats i altres exercicis d'argumentació i contraargumentació: l'estudiant és capaç de participar en debats de forma respectuosa amb els altres; entén les idees presentades per altres interlocutors (estudiants o autors) i és capaç de plantejar contraarguments coherents, lògics i persuasius; estructura les seves argumentacions de manera lògica; usa connectors per lligar les idees; entén la importància de la persuasió en el treball acadèmic i professional i en la vida social i cívica.

Pràctica de la citació a l'hora de justificar o refutar afirmacions: l'estudiant integra cites d'altres autors en el propi discurs, ja sigui per presentar evidència d'una afirmació o per donar peu a una contraargumentació; entén la importància d'usar textos d'altri per construir les pròpies argumentacions; usa les convencions bibliogràfiques per documentar la font de les citacions; entén les implicacions ètiques de la citació i evita el plagi.

Avaluació entre iguals: l'estudiant és capaç d'identificar els punts forts i febles en un treball escrit per un altre estudiant, sempre dintre els paràmetres de l'assignatura; és capaç de donar exemples concrets d'aquests punts forts i febles; sap establir una jerarquia d'importància dels aspectes problemàtics del treball, i és capaç de proposar solucions de millora; extreu lliçons concretes per a la seva pròpia pràctica d'escriptura.

Revisió i reescriptura de textos propis i d'altri: l'estudiant, a partir de l'avaluació crítica d'escrits propis i d'altri, millora aquests textos de manera substancial i no superficial, tot resolent els problemes prèviament identificats; és capaç d'explicar quins canvis ha fet i per què, així com aquells aspectes en què no se n'ha sortit.

Reflexió sobre l'aprenentatge en portafolis, dietaris, blogs o correus electrònics: l'estudiant assoleix un nivell profund de reflexió sobre el seu procés d'aprenentatge; és capaç de formular explícitament quina era la seva situació inicial, quin progrés va fent durant el procés, i quin ha estat l'assoliment final; aprèn mitjançant la reflexió per escrit a llegir el feedback dels docents i a actuar en conseqüència; relaciona la seva experiència d'aprenentatge amb els continguts que va adquirint.

Cerca, selecció, avaluació i ús de recursos electrònics per a la redacció de textos: l'estudiant avalua críticament els recursos que se li proposen, sap trobar-ne de nous, i els usa de manera productiva.

Annex A4. Criteris d'avaluació per nivells d'assoliment de la competència

Nivell 1 (Assignatures bàsiques i obligatòries)

Capacitat d'expressar per escrit el coneixement i el pensament de forma clara, correcta i persuasiva, normalment en textos breus, i amb un grau raonablement alt de suport docent

L'estudiant domina l'ús de les eines tecnològiques rellevants; comença a usar l'escriptura de forma exploratòria i formula preguntes i hipòtesis; treballa separatament les diverses operacions i fases del procés d'escriptura i les integra en textos breus; és capaç de sintetitzar textos rellevants a la disciplina; es familiaritza amb els gèneres, la terminologia i els estils expressius de la seva disciplina; es familiaritza amb els processos cognitius de la citació, fa un ús satisfactori de les convencions bibliogràfiques i entén la necessitat de donar constància de les fonts emprades; desenvolupa una consciència de públic destinatari i registre, i argumenta de forma persuasiva idees de complexitat limitada; exposa i descriu amb força precisió; practica l'autoavaluació, l'avaluació entre iguals, la revisió i la reescriptura; comença a desenvolupar un estil propi; comença a reflexionar per escrit sobre el propi procés d'aprenentatge i identifica punts forts i punts febles en les seves habilitats expressives.

Nivell 2 (Assignatures optatives)

Capacitat d'expressar per escrit el coneixement i el pensament amb seguretat en textos d'extensió mitjana, amb un grau creixent d'autonomia

L'estudiant porta les habilitats del nivell 1 a un nivell intermedi; a més, i en particular, és conscient del context retòric del treball acadèmic i integra les idees d'altres a la pròpia argumentació de forma correcta i productiva; és capaç de construir una argumentació de complexitat mitjana en un text ben estructurat; és capaç d'expressar distincions conceptuals subtils; exposa i descriu amb un grau considerable de precisió i claredat; demostra una seguretat creixent en l'expressió de la pròpia veu; se sent còmode en l'ús de les convencions i els estils de la disciplina; demostra un grau de profunditat creixent en la seva reflexió i comença a relacionar-la amb els continguts que aprèn.

Nivell 3 (Seminari d'estudis catalans i Treball final de grau)

Capacitat d'expressar per escrit el coneixement i el pensament en textos llargs i complexos, amb un estil propi, amb seguretat i fluïdesa, i amb un alt grau d'autonomia

L'estudiant porta totes les habilitats dels nivells anteriors a un nivell avançat i les posa en joc per produir textos en què, de forma autònoma, formula les preguntes de recerca i organitza el procés d'elaboració del treball; assolix un nivell alt de correcció, adequació, precisió, claredat i capacitat de persuasió; mostra un grau creixent d'originalitat pel que fa als continguts i a l'expressió; integra plenament la reflexió en l'elaboració del treball. L'estudiant està plenament socialitzat dintre la disciplina.

Annex A5: Barem de correcció de textos

Aquesta graella de correcció no preveu avaluar completament el grau de competència dels estudiants en expressió i correcció lingüístiques, sinó comprovar que el seu nivell és suficient segons el que és mínimament exigible a un estudiant del grau en Llengua i Literatura Catalanes.

Adoptem un barem de correcció de textos³ que determina si un text acadèmic determinat supera o no el llindar d'acceptabilitat. El consultor en corregeix una pàgina (entre 300 i 400 mots) seguint aquest barem establert, que consta de quatre apartats, cadascun dels quals té el pes següent en la valoració final:

Adequació: 15 punts
Estructura: 15 punts
Cohesió: 30 punts
Correcció: 40 punts

Un text es considera acceptable si obté una puntuació mínima de 65 i no obté menys de 25 punts en l'apartat *Correcció*.

Els apartats i el tipus de conceptes que s'hi avaluen són els següents:

I. Adequació

Es valora si el tipus de llengua és adequat a:

- El tema:* si el nivell d'especialització de la llengua emprada és l'adequat; es manifesta sobretot en l'ús del lèxic.
- El grau de formalitat:* el registre o el grau de formalitat seleccionat és l'adequat a les característiques del text.
- El canal:* si el text és adequat al canal escrit; es manifesta en l'ús de recursos (estructures, formes, etc.) propis de la llengua escrita.
- El propòsit o intencionalitat:* si el text és adequat a l'objectiu comunicatiu que li és propi (informar, descriure, argumentar, etc.)

Valoració	Punts
El tipus de llengua és adequat al tema, al codi escrit, a la formalitat exigida i a l'objectiu comunicatiu.	15
El tipus de llengua utilitzat té alguna deficiència en relació amb algun dels quatre factors esmentats.	8
El tipus de llengua utilitzat té força deficiències o deficiències greus en relació amb algun dels quatre factors esmentats.	0

³ Aquest barem parteix de la graella emprada pels serveis d'assessorament del Centre de Normalització Lingüística de Barcelona per determinar el nivell de llengua dels usuaris.

II. Estructura

S'avalua si l'estructura de les idees respon a un ordre lògic, si la informació que es dona en el text és rellevant i si no hi ha repeticions innecessàries o contradiccions. Com a part de l'estructura també es té en compte la bona organització en unitats textuais i visuals (paràgrafs, il·lustracions, gràfics...).

Valoració	Punts
Les idees segueixen un ordre lògic d'acord amb la finalitat i el tipus de text. El text és complet: té totes les parts necessàries (p. e. introducció, exposició, conclusió). No hi ha repeticions innecessàries ni contradiccions.	15
Hi ha alguns problemes en l'estructuració del text. Algunes informacions no són rellevants per a la finalitat del text. S'hi troba a faltar alguna de les parts pròpies del tipus de text o en té més d'una d'incompleta. Hi ha algun problema en l'ordre d'exposició de les idees. Hi ha alguna repetició innecessària.	8
L'estructura del text és deficient. A més d'altres problemes, el text és incomplet. La selecció de la informació és inadequada. Les idees s'exposen d'una manera molt desordenada. Hi ha repeticions i contradiccions.	0

III. Cohesió

Un text està cohesionat si totes les seves frases estan ben relacionades semànticament i sintàcticament. Un text es relaciona gràcies a elements de repetició (referents, sinonímia, pronominalització, etc.) i de connexió (conjuncions, adverbis, puntuació, etc.).

L'ús incorrecte o l'omissió d'algun d'aquests elements es considera un error de cohesió quan pot crear ambigüïtat, imprecisió o dificultat en la comprensió del text. En canvi, es considera un error de correcció (cf. apartat següent) quan es tracta d'un cas sancionat per la normativa i citat expressament en gramàtiques o manuals.

També es valoren positivament en aquest apartat la precisió i la varietat en l'ús del lèxic i de les estructures sintàctiques.

Valoració	Punts
Les idees i les frases del text estan ben relacionades, tant semànticament com sintàcticament. El text és fluid. Les idees s'expressen clarament. S'empra un repertori prou ric, variat i precís de lèxic i construccions.	30
Les frases estan ben relacionades però en algun moment hi ha algun problema en l'ús dels enllaços, de la puntuació o dels sinònims i referents. Es produeix un text acceptable pel que fa a varietat de lèxic i construccions.	20
Els enllaços i la puntuació en diversos passatges no s'usen de la forma adequada o bé són escassos, o hi ha algun problema en la claredat d'expressió de les idees.	10
Una gran part del text no està cohesionada, a causa de molts problemes en l'estructura de les frases, en l'ús dels referents, dels enllaços, de la puntuació o la sinonímia.	0

IV. Correcció

S'avalua l'observació de la normativa ortogràfica, morfològica, sintàctica i lèxica de la llengua catalana. Els errors de puntuació no es tenen en compte en aquest apartat sinó que es consideren a l'hora de puntuar la cohesió.

Valoració
<p>A partir de 40 punts (= zero faltes) es descompten 5 punts per cada falta comesa.</p> <p>S'apliquen els següents criteris pel que fa a repetició d'errors:</p> <ul style="list-style-type: none">
- Només es compta un error per cada paraula.
- Els errors idèntics en una paraula que es repeteix només compten per un.
- El mateix tipus d'error en paraules diferents compta cada vegada (p. e., *cantavem i *saltavem sense accent és una sola falta, *saltaveu n'és una altra).
- No es tenen en compte els errors de puntuació ja que aquests s'imputen a l'apartat de cohesió del text

5. Competència B

Cerca, gestió i ús de la informació

5.1. Formulació de la competència i dels seus objectius

Competència transversal B: Cerca, gestió i ús de la informació

Objectius:

1. Cercar informació i gestionar fonts documentals de manera eficaç i eficient.
2. Comprendre i conceptualitzar la informació, organitzar-la, classificar-la, indexar-la, titular-la, resumir-la, extreure la informació que és pertinent per a un context especificat i crear compendis a partir de múltiples fonts i documents.

5.2. Nivells de la competència

Primer i segon nivells: En aquesta competència tractarem unificadament el treball als nivells 1 i 2, corresponents a les assignatures de primer i segon curs. Un cop finalitzat aquest nivell l'alumne ha de conèixer i saber utilitzar els recursos i serveis d'informació bàsics: biblioteca de la UOC, biblioteques properes al seu entorn, principals cercadors d'Internet. En aquest nivell també és imprescindible comprendre la informació trobada. Aquest nivell està especialment relacionat amb l'aspecte de cerca (de l'objectiu 1.1) i de comprensió (de l'objectiu 1.2).

Tercer nivell: Correspon a les assignatures de tercer i quart curs. En aquest nivell l'alumne ha de ser capaç de gestionar la informació i fer-ne un bon ús. En aquest sentit també és imprescindible citar les fonts convenientment.

Assignatures de projectes: En aquest nivell l'alumne ha d'assolir un domini de la competència orientat especialment als seus àmbits d'especialitat. Aquest nivell correspon al Treball final de grau i al Seminari d'estudis catalans.

5.3. Les assignatures

Al llarg del grau en Llengua i Literatura Catalanes, hi ha un total de 9 assignatures que treballen alguns dels objectius relacionats amb la competència de Cerca, gestió i ús de la informació. Són les següents:

Assignatura	Objectius
Llengua, cultura i societat	2
Llengua llatina. Llengua, literatura i cultura	1
Competències TIC en llengua i literatura catalanes	1,2
Llengua catalana i tecnologies digitals	1,2
Estudis culturals catalans	1
Sociolingüística	2
Sociolingüística catalana	2
Assessorament i serveis lingüístics	1,2
TFG	1,2

5.4. Descripció, anàlisi i aplicació dels objectius de la competència

5.4.1. Cercar informació i gestionar fonts documentals de manera eficaç i eficient

Definició

Avui dia disposem de molta informació i la informació és fàcilment accessible. Això fa que sigui molt fàcil trobar molta informació sobre qualsevol tema, però això no significa sempre que sigui fàcil trobar la millor informació. És important conèixer les diferents fonts d'informació disponibles i saber triar la més adequada en cada cas. La gran quantitat d'informació que hi ha a la xarxa pot fer oblidar el valor que tenen les biblioteques, ja siguin les físiques i properes a l'estudiant, com la pròpia biblioteca de la UOC. També és important saber accedir a la informació disponible a Internet. En aquest sentit cal treballar a fons els cercadors d'Internet i dominar els conceptes relacionats amb la cerca avançada. També cal treballar els cercadors específics d'articles científics. Finalment, cal treballar els aspectes relacionats amb la citació de les fonts per evitar el plagi en els treballs.

Eines de què es disposa

- Sobre la xarxa de biblioteques públiques de Catalunya es pot destacar el portal <http://biblioteques.gencat.cat>. Aquí podrem trobar informació sobre les biblioteques públiques de Catalunya.
- Biblioteca de la UOC: <http://biblioteca.uoc.edu>. Disposa d'una visita virtual de 5 minuts que permet conèixer les principals característiques i serveis que ofereix la nostra biblioteca.

- Cercadors d'Internet: Google (www.google.com). Disposa d'informació detallada del funcionament a <http://www.google.es/intl/ca/about.html>
- Cercadors específics:
  - Google Acadèmic: <http://scholar.google.com>
  - Citeseer: <http://citeseerx.ist.psu.edu/>
  - Google Books: <http://books.google.com>
- Gestors de bibliografia i eines de citació:
  - Zotero: <http://www.zotero.org>. Es tracta d'una eina de programari lliure.
  - RefWorks: És accessible per a la comunitat UOC des de la plana de la Biblioteca.

Com s'avalua

Per avaluar aquesta competència ens podem fixar en diversos aspectes:

1. Fonts d'informació:
  1. Ha triat les fonts d'informació més adequades?
2. Selecció de la informació:
  1. Ha seleccionat la informació més rellevant?
3. Citació:
  1. Ha citat les fonts?
  2. Ha citat les fonts de manera adequada?
4. Gestió:
  1. Fa servir una eina de gestió adequada?
  2. Fa servir aquesta eina correctament?

Podem relacionar aquests aspectes amb els nivells esmentats anteriorment:

- Nivells 1 i 2: 1.1, 2.1
- Nivell 3: 3.1, 3.2
- Assignatures de projectes: 4.1, 4.2

Activitats formatives: Vegeu annexos

5.4.2 Comprendre i conceptualitzar la informació, organitzar-la, classificar-la, indexar-la, titular-la, resumir-la, extreure la informació que és pertinent per a un context especificat i crear compendis a partir de múltiples fonts i documents

Definició

Aquest objectiu està relacionat amb l'aprofitament de la informació que hem sabut trobar i citar (si hem assolit l'objectiu anterior). Un cop tenim aquesta informació hem de ser capaços, en primer lloc, de comprendre-la per poder fer una sèrie d'accions com classificar-la (assignar-li un tema concret), indexar-la (donar-li una sèrie de descriptors o paraules clau), titular-la (assignar un nou títol, diferent del que té, al document), resumir-la. També és molt important saber extreure la informació concreta que necessitem per al nostre propòsit. Finalment, per assolir aquest objectiu cal treballar la creació de compendis o *estats de l'art* d'una àrea concreta a partir de diverses fonts i documents. Per poder fer de manera correcta aquesta darrera part és molt important saber citar convenientment, habilitat que es treballa en l'objectiu anterior.

Eines de què es disposa

- Guia breu de com fer resums: <http://www.xtec.cat/~mibanez1/resum.htm>
- Les bases de dades bibliogràfiques (tant la mateixa biblioteca de la UOC, Google Books, etc.) permeten escriure una ressenya d'un llibre o article.
- Molts llibres i articles (accessibles des de diverses bases de dades bibliogràfiques) disposen d'un *abstract* o resum i de paraules clau. Això pot servir per treballar tots aquests aspectes.

Com s'avalua

Per avaluar aquests aspectes podem introduir-los en les PAC de les nostres assignatures. Podem pensar en els nivells que hem definit:

Nivells 1 i 2. Fer resums de textos o treballs d'altres autors. Buscar títols alternatius a textos o treballs d'altres autors. Assignar paraules clau a textos o treballs d'altres autors. Saber cercar bases de dades bibliogràfiques a partir de paraules clau.

Nivell 3. Fer resums o *abstracts* dels propis treballs, així com assignar paraules clau. Saber cercar un conjunt de documents rellevants per als treballs i extreure'n la informació necessària.

Assignatures de projectes. Creació de compendis o *estats de l'art* d'una àrea concreta a partir de diverses fonts i documents.

Activitats formatives: vegeu annexos.

Referències del capítol

Servei de Biblioteques i Documentació SBD, 2007. *Proposta d'integració i formació de la competència transversal in Habilitats Informacionals (HI) a les titulacions dels estudis de grau i posgrau de la UPC*, UPC.

https://www.upc.edu/eees/disseny_assignatures/competencies/competencies-generiques-upc/titols-de-grau/habilitats-informacionals/quina-formacio-en-competencies-informacionals-proposa-oferir-lsbd-dins-lees/hi_proposta_final.pdf/view

Institut de Ciències de l'Educació, *Ús solvent dels recursos d'informació*, Universitat Politècnica de Catalunya.

Annex B1: Gestió de la bibliografia amb Zotero

Amb aquesta activitat es treballa l'objectiu 1 de la competència transversal B:

Cercar informació i gestionar fonts documentals de manera eficaç i eficient

Descripció de l'activitat

L'activitat consisteix a cercar bibliografia sobre un determinat tema i crear de manera automàtica i una base de dades bibliogràfica amb Zotero. Un cop creada, es fan les citacions automàticament dins de documents de Word o OpenOffice.

Els llocs on es poden buscar documents són, entre altres

- Biblioteca de la UOC
- Google Books
- Google Acadèmic
- CiteSeer

Annex B2: Articles, títols, *abstracts* i paraules clau

En aquest document proposem una sèrie d'activitats per treballar l'objectiu 2 de la competència transversal B:

Comprendre i conceptualitzar la informació, organitzar-la, classificar-la, indexar-la, titular-la, resumir-la, extreure la informació que és pertinent per a un context especificat i crear compendis a partir de múltiples fonts i documents.

Descripció de les activitats

Proposem un seguit d'activitats genèriques que poden anar bé per treballar aquest objectiu. Agrupem les activitats per nivells:

Activitats de nivells 1 i 2

a. Relacionar títols, abstracts, paraules clau i articles. Proposar títols alternatius

Cal prendre un seguit d'articles i separar el títol, l'*abstract* i les paraules clau. Els alumnes reben per separat aquests elements i han d'unir-los, formant novament l'article complet. Té el perill que poden cercar a Google l'article sencer pel títol, cosa que facilita molt la tasca.

Adicionalment cal proposar un nou títol a cada un dels articles.

b Fer cerques a bases de dades bibliogràfiques a partir de paraules clau

Aquesta activitat pot estar relacionada o no amb l'anterior. Es tracta de cercar articles similars a un determinat a partir de les paraules clau.

c. Fer cerques a bases de dades bibliogràfiques a partir de les citacions a un article determinat

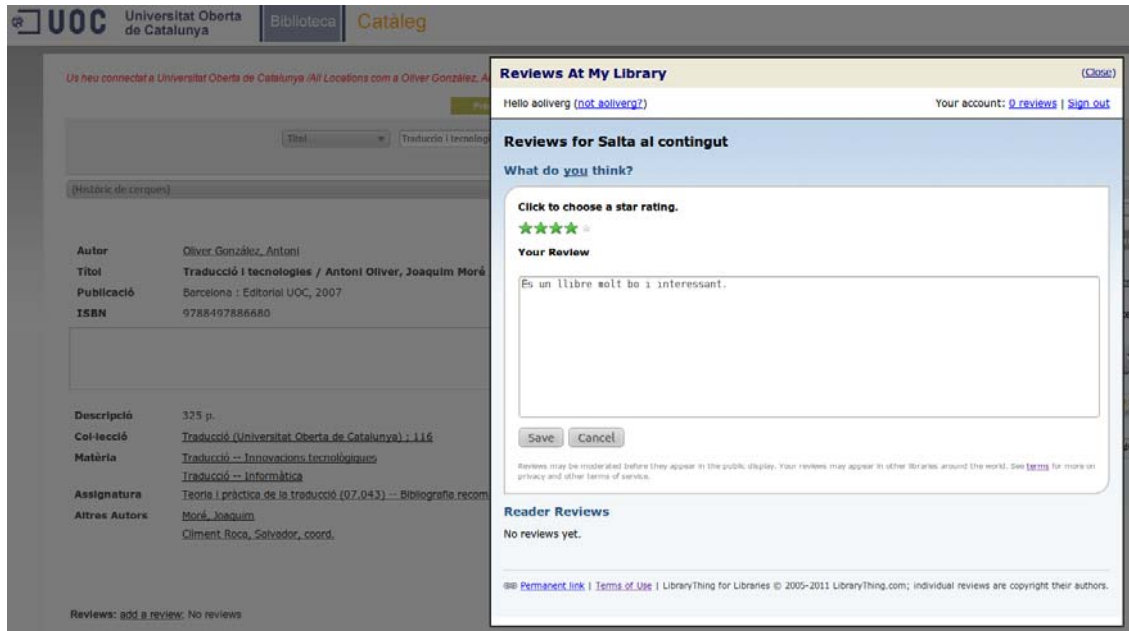
Partint d'un article determinat i fent servir Google Academics o Citeseer, explorar articles relacionats a partir dels articles que citen a aquest primer article.

d. Fer una petita ressenya o resum d'un article

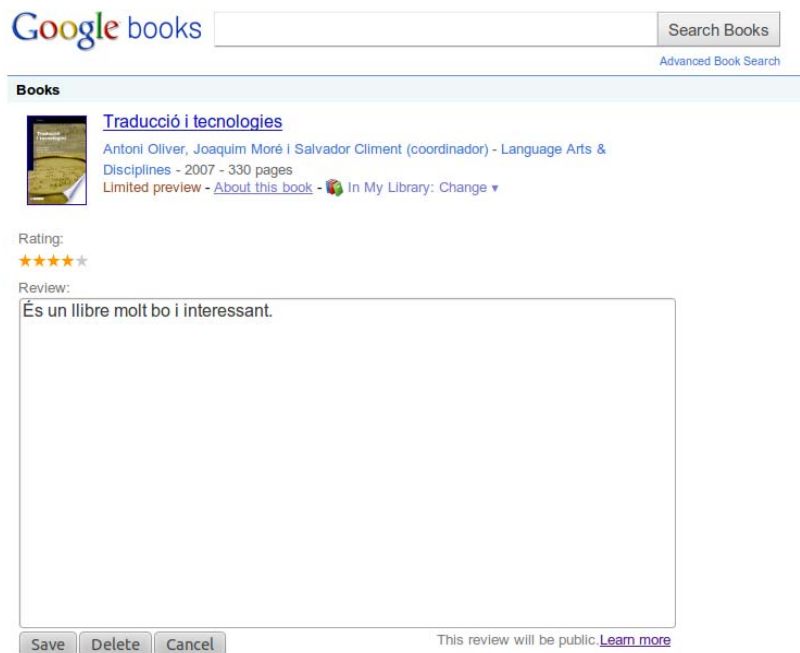
A partir d'un article determinat fer una ressenya i publicar-la a algun d'aquests llocs:

- Catàleg de la biblioteca

Competència B: Cerca, gestió i ús de la informació
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

- Google Books

Activitats de nivell 3

a. Presentar una PAC en format revista

Fer servir la plantilla (Word o OpenOffice) d'una revista de l'àmbit que inclogui títol, *abstract* i paraules clau, i presentar una PAC en aquest format.

Activitats d'assignatures de projectes

a. Estat de l'art

Especialment dirigit a alumnes de TFG, cal aplicar totes les habilitats adquirides relacionades amb aquesta competència per crear un estat de l'art, tot cercant, consultant i citant fonts diverses (llibres, articles, etc.).

Annex B3: Cerca de documents

Amb aquesta activitat es treballa l'objectiu 1 de la competència transversal B:

Cercar informació i gestionar fonts documentals de manera eficaç i eficient

Descripció de l'activitat

L'objectiu és saber trobar un determinat document (llibre, article, etc.) en les bases de dades bibliogràfiques i/o en la pròpia biblioteca.

El consultor proposa una sèrie de referències bibliogràfiques i els alumnes han de trobar els documents tant en format electrònic (quan estigui disponible), com en paper per préstec (quan estigui disponible), com per compra (quan estigui disponible). En els casos de préstec i compra caldrà trobar la ubicació més propera al domicili de l'alumne o bé el servei de préstec interbibliotecari o compra per internet.

Un cop feta aquesta primera part de l'activitat els alumnes fan una proposta de tres referències bibliogràfiques noves de la matèria i el consultor les distribueix entre els alumnes.

Annex B4: Ressenya

Es tracta d'un tipus de PAC que s'aplica a l'assignatura Lingüística cognitiva.

En la unitat docent es llegeix un article i es debat. Finalment se'ls demana que presentin com a PAC una ressenya per a una publicació de divulgació científica. Se'ls posa com a exemple aquest o algun de similar:

<http://www.uoc.edu/uocpapers/3/dt/cat/climent.html>

Requisits del text:

Títol

Abstract: 100 p. (*Abstract* en anglès o francès opcional)

Keywords: 4 o 5

Autor: 100 p.

Text: 750 o 1200 p

Referències

Això implica que els estudiants han de canviar de registre: escriure per a una persona amb educació de nivell universitari (més o menys) però no especialista en la disciplina. Han de saber sintetitzar i exposar la informació de manera estructurada i formalitzada. Saber-la titular. Fer-ne dos tipus de resums: el propi de l'article i el molt més breu de l'*abstract*; aquest darrer, també en una altra llengua (anglès o francès). I també saber fer la síntesi de segon nivell que representen les Conclusions. Saber trobar paraules clau. Buscar informació externa per fer el biòpic de l'autor. Saber referenciar correctament.

6. Competència C

Ús i aplicació de les TIC en l'àmbit acadèmic i professional

6.1. Formulació de la competència i dels seus objectius

Competència transversal C: Ús i aplicació de les TIC en l'àmbit acadèmic i professional

Objectius:

1. Conèixer les eines i els recursos informàtics que es poden utilitzar per als estudis o treballs relacionats amb els objectes de la disciplina.
2. Utilitzar les eines i els recursos informàtics relacionats amb la disciplina de manera adequada a cada context.
3. Treballar de manera productiva dintre un equip en xarxa o en un entorn virtual.

6.2. Nivells de la competència

Primer i segon nivells: En aquesta competència tractem unificadament el treball als nivells 1 i 2, corresponents a les assignatures de primer i segon curs. L'assoliment d'aquest nivell ha de permetre que l'alumne treballi de manera eficient amb les eines i recursos bàsics propis d'un entorn virtual: campus virtual, eines d'Internet, fòrums, wikis, blocs, xats, etc. També ha de permetre treballar d'una manera efectiva en un equip en xarxa: ús de fòrums, debats, documents col·laboratius, wikis, blocs, etc. Aquest nivell està molt relacionat amb l'objectiu 2.3. i parcialment amb l'objectiu 2.1.

Tercer nivell: Corresponent a les assignatures de tercer i quart curs. Està íntimament lligat a l'objectiu 2.1. i un cop assolit aquest nivell l'alumne dominarà les eines i recursos informàtics relacionats amb els objectes de la disciplina. Entre aquestes eines cal destacar el domini dels processadors de textos i els ajuts a l'escriptura com correctors ortogràfics i gramaticals.

Assignatures de projectes: En aquest nivell l'alumne ha d'assolir un domini de la competència orientat especialment als seus àmbits d'especialitat i està especialment adreçat a assignatures de darrer curs i al treball final de grau. Està especialment relacionat amb l'objectiu 2.2. En aquest nivell les eines i recursos dependran dels àmbits d'especialitat i poden incloure gestors de bases de dades, programes d'anàlisi lingüística, programes d'anàlisi acústic, programes de càlculs estadístics, etc.

6.3 Les assignatures

Al llarg del grau en Llengua i Literatura Catalanes, hi ha un total de 14 assignatures que treballen alguns dels objectius relacionats amb la competència d'Ús i aplicació de les TIC en l'àmbit acadèmic i professional. Són les següents:

Assignatura	Objectius
Introducció a l'estudi de la literatura	3
Competències TIC en llengua i literatura catalanes	1, 2, 3
Llengua catalana i tecnologies digitals	1, 2
Estudis literaris i tecnologies digitals	1
Sociolingüística	3
Sociolingüística catalana	3
Teoria i pràctica de la traducció	1, 2
Traducció i tecnologia	2
Lexicografia	1
Tecnologies del llenguatge	2
Neologia i normalització	1
Polítiques i planificació lingüística	3
Metodologia de l'ensenyament de llengües	
TFG2	

6.4. Descripció, anàlisi i aplicació dels objectius de la competència

Aquesta competència comprèn l'ús racional i crític de les TIC per treballar i estudiar en la societat de la informació, afavorint una metodologia de treball a la xarxa. Inclou un conjunt de competències que l'estudiant anirà adquirint i aprofundint al llarg del grau.

- Dominar les funcions bàsiques de tecnologia digital
- Planificar i gestionar un projecte virtual
- Adquirir una actitud digital cívica

- Adquirir habilitats de treball en equip en xarxa

6.4.1. Conèixer les eines i els recursos informàtics que es poden utilitzar per als estudis o treballs relacionats amb els objectes de la disciplina

Definició

Avui dia estem acostumats a fer servir diverses eines i recursos informàtics. Aquestes eines acostumen a ser genèriques i tenen una gran quantitat de funcionalitats. No sempre fem servir les eines de la manera adequada o més idònia, i molt sovint tampoc fem servir l'eina més adequada. L'assoliment d'aquest objectiu ens permetrà triar l'eina informàtica més adequada i fer-la servir adequadament, dins dels àmbits relacionats amb els objectes de la disciplina. En aquesta competència estem parlant d'eines genèriques (com processadors de textos, fulls de càlcul o programes de presentació), així com els programes d'ajut a l'escriptura com correctors ortogràfics o gramaticals.

Eines de què es disposa

- Processadors de textos
  - Microsoft Word
  - OpenOffice/LibreOffice Writer
- Fulls de càlcul
  - Microsoft Excel
  - OpenOffice/LibreOffice Writer
- Programes de presentació
  - Power Point
  - Impress
- Correctors ortogràfics: els propis de les aplicacions citades
- Correctors gramaticals:
  - LanguageTool (per OpenOffice/LibreOffice)
  - AVICat

Com s'avalua

Per avaluar aquesta competència ens podem fixar en diversos aspectes dels treballs presentats:

1. Document ben estructurat, amb títols, apartats, subapartats, etc. Aquests elements s'han marcat adequadament? Es pot generar automàticament un índex?

2. Aspectes formals dels documents: capçaleres, peus de plana, numeració de les planes, etc.
3. Ús adequat de referències internes als documents: referències a imatges o a altres apartats
4. Presència de faltes ortogràfiques fàcilment detectables amb un corrector ortogràfic
5. Imatges, taules, etc. ben creades.

Activitats formatives: Vegeu annexos

6.4.2. Utilitzar les eines i els recursos informàtics relacionats amb la disciplina de manera adequada a cada context

Definició

Aquest objectiu està molt relacionat amb l'anterior però ara parlem d'eines i recursos informàtics directament relacionats amb la disciplina. Aquestes eines poden incloure gestors de bases de dades, programes d'anàlisi lingüística o acústic, programes per a càlculs estadístics, etc.

Eines de què es disposa

Les eines dependran molt de l'especialitat, però a tall d'exemple podem esmentar:

- Gestor de bases de dades:
  - Microsoft Access
  - OpenOffice/LibreOffice Base
- Programes d'anàlisi lingüística:
  - Freeling (<http://nlp.lsi.upc.edu/freeling/>)
- Programes d'anàlisi acústic
  - Praat (<http://www.fon.hum.uva.nl/praat/>)
- Programes per a càlculs estadístics
  - SOFA (<http://www.sofastatistics.com>)
  - R (<http://www.r-project.org/>)

Com s'avalua

Cada activitat específica requereix una eina informàtica concreta i un nivell de domini específic. En cada activitat es detallen aquests dos aspectes.

En algunes activitats es pot valorar la cerca, tria i ús d'altres eines i recursos similars als proposats.

Activitats formatives: vegeu annexos.

6.4.3. Treballar de manera productiva dintre un equip en xarxa o en un entorn virtual

Definició

La nostra universitat és virtual i l'assoliment d'aquest objectiu assegura la capacitat per treballar de manera efectiva en un entorn com el de la UOC o similar. El grup aula format pels estudiants i consultor (i eventualment el propi PRA) és un equip en xarxa i és necessari assolir aquest objectiu per treballa de manera productiva en aquest equip. Eventualment també es treballa en equips d'estudiants per fer certs treballs o activitats. Per tant, cal dominar el propi Campus Virtual de la UOC i les diferents eines de treball en xarxa que s'ofereixen tant en les aules de la UOC com les externes.

Eines de què es disposa

- El Campus Virtual i les aules: és l'eina principal que cal dominar des de ben al principi dels estudis a la UOC.
- Altres eines que poden trobar-se tant dins de les aules com fora inclouen:
  - Els fòrums
  - Els xats (de text o de veu)
  - Els blocs
  - Els wikis
  - Els documents compartits (Google Docs, per exemple)
  - Les carpetes compartides (DropBox, Ubuntu One, per exemple)

Com s'avalua

Cal diversificar el tipus d'activitats per acomodar-les al treball en xarxa, sigui col·laboratiu o individual. Alguns treballs es poden presentar amb una publicació en xarxa, via bloc o wiki. Els treballs en equip es poden fer mitjançant GoogleDocs o similar.

Activitats formatives: vegeu annexos.

Referències del capítol

Servei de Biblioteques i Documentació SBD, 2007. *Proposta d'integració i formació de la competència transversal in Habilitats Informacionals (HI) a les titulacions dels estudis de grau i posgrau de la UPC*, UPC.

https://www.upc.edu/eees/disseny_assignatures/competencies/competencies-generiques-upc/titols-de-grau/habilitats-informacionals/quina-formacio-en-competencies-informacionals-proposa-oferir-lsbd-dins-lees/hi_proposta_final.pdf/view

Institut de Ciències de l'Educació, *Ús solvent dels recursos d'informació*, Universitat Politècnica de Catalunya.

ANNEX C1. TREBALL COL·LABORATIU: CREAR O MILLORAR UNA ENTRADA DE LA VIKIPÈDIA

1. Objectius

L'objectiu d'aquesta activitat és doble:

- Fer un treball col·laboratiu fent servir un Wiki
- Ampliar i millorar el contingut de la Viquipèdia catalana

2. Activitat

Cal mirar la Viquipèdia per detectar una entrada inexistent o bé una existent però que es pugui millorar i que sigui de la temàtica pròpia de l'assignatura.

Els alumnes s'han de registrar a la Viquipèdia per poder fer aportacions i que el nom d'usuari quedi registrat en el registre de canvis. Si fan canvis sense registrar-se no es podrà fer una avaluació de l'activitat

Els alumnes han d'informar el consultor del nom d'usuari que han fet servir.

3. Avaluació

El consultor pot anar a la pestanya Historial de la plana i observar amb tot detall les aportacions de cada usuari.

7. Competència D

Exercici de l'anàlisi i la síntesi

7.1 Formulació de la competència i dels seus objectius

Competència transversal D: Exercici de l'anàlisi i la síntesi

Objectiu 1. Anàlisi i interpretació de material (dades o textos) de naturalesa complexa i de vegades ambigua.

Objectiu 2. Sintetitzar idees i argumentacions relacionades amb els objectes d'estudi de la disciplina, i comunicar-les de manera clara, rigorosa i precisa.

7.2 Definició de la competència

Aquesta competència transversal és una de les més importants en el desenvolupament intel·lectual i acadèmic dels nostres estudiants. Inclou dos processos cognitius oposats i complementaris, probablement els principals en el treball intel·lectual. D'una banda, l'anàlisi, que consisteix a identificar i separar els elements discrets que componen un objecte per tal d'entendre'n les relacions. D'altra banda, la síntesi, que consisteix a identificar els elements principals d'un text o conjunt de textos (en un sentit ampli) i presentar-los amb un grau de concisió més elevat que en l'original.

És rellevant destacar que en la documentació disponible sobre el procés de Bolonya, aquests dos processos sovint apareixen com a competències diferents. En el cas del grau en Llengua i Literatura Catalanes de la UOC, els dos objectius es van fusionar en un sol enunciat a l'hora de redactar la memòria. Amb aquest redactat conjunt es posa de relleu la complementarietat de totes dues operacions.

La competència d'anàlisi i síntesi està íntimament relacionada amb altres competències transversals del nostre grau: per exemple, l'expressió escrita, la cerca i gestió de la informació o la resolució de problemes i la formulació de preguntes. D'altra banda, està implícita en totes aquelles competències específiques formulades amb termes com "identificar", "analitzar", "coneixement" o "comprensió".

En efecte, l'anàlisi, per exemple, la tractem implícitament en la majoria d'assignatures de llengua i literatura, com ara aquelles que inclouen l'anàlisi morfològica o sintàctica o el comentari de text literari. En el cas de la CT3, però, el que pretenem és desenvolupar de manera explícita i més dirigida les habilitats analítiques dels estudiants. En aquest sentit, la redacció de l'objectiu d'anàlisi ("Anàlisi i interpretació de material (dades o textos de naturalesa complexa i sovint ambigua") és important, perquè introdueix una granularitat que poques vegades trobem en documents semblants. En primer lloc, es relaciona l'anàlisi amb la interpretació del material, de manera que no ens quedem en la simple descripció de fenòmens o objectes, sinó que volem arribar a entendre'ls. En segon lloc, quan parlem de "material" especificuem "dades o textos", amb la qual cosa incloem tota la gamma d'objectes d'estudi del nostre grau. Finalment, expressa una voluntat clara que els nostre estudiants siguin capaços de copsar la complexitat i els matisos d'allò que estudien i saber explicar-los.

Pel que fa a la síntesi, volem destacar quatre coses. En primer lloc, és important adonar-se de la relació directa entre el treball de la síntesi i la comprensió lectora: quan practiquem el resum, per exemple, no ens limitem a condensar la informació sinó que posem a prova la nostra capacitat d'entendre allò que hem llegit. En segon lloc, la síntesi té un paper crucial en la socialització dels nostres estudiants en la disciplina, ja que d'una banda els ajuda a entendre i condensar els debats disciplinaris, i de l'altra els introdueix en un seguit de gèneres que són centrals en les Humanitats (l'estat de la qüestió, l'*abstract*, la recensió...). En tercer lloc, el redactat d'aquest objectiu destaca la importància de la claredat i la precisió en l'expressió ("comunicar [les idees i les argumentacions] de manera clara, rigorosa i precisa"). Finalment, volem cridar l'atenció sobre el fet que quan parlem de "síntesi" no ens limitem al resum, sinó que tenim presents *diferents tipus de síntesi per a propòsits diferents*; les diverses activitats que recollim en aquest document en són testimoni.

7.3 Relació amb els nivells competencials del grau

La memòria del grau estableix els següents nivells competencials:

"En les matèries de nivell 1, els estudiants aprenen els conceptes bàsics de la disciplina i s'inicien en la seva utilització coherent. En les matèries de nivell 2, desenvolupen una capacitat crítica bàsica i aprenen a analitzar i construir arguments amb assistència, així com a presentar-los de manera estructurada i a explicitar-ne els principis. En les matèries de nivell 3, han de desenvolupar un coneixement complex en uns camps de coneixement específics, apreciar les possibilitats de diferents perspectives, construir el seu propi criteri i adquirir la capacitat d'aplicar els seus coneixements amb assistència mínima."

Primer i segon nivells: En aquesta competència tractem unificadament el treball als nivells 1 i 2, corresponents a les assignatures bàsiques i obligatòries.

Tercer nivell: Correspon a les assignatures optatives

Assignatures de projectes: Aquest nivell correspon al Treball final de grau i al Seminari d'estudis catalans.

7.3.1 Distribució dels objectius de la competència en les assignatures del grau

Al llarg del grau en Llengua i Literatura Catalanes els dos objectius d'aquesta competència es treballen i s'avaluen en les 25 assignatures següents:

Assignatures	Objectius
<i>Bàsiques i obligatòries</i>	
Llengua, cultura i societat	2
Sociologia	1
Literatura catalana moderna	2
Literatura catalana del s. XX	1
Història de la llengua catalana	2
Llengua catalana: estructura i ús	1
L'estructura de les llengües	2
Teoria de la literatura	1
<i>Optatives</i>	
La representació teatral	1
Estudis literaris i tecnologies digitals	2
Literatura catalana: teoria i crítica	2
Narrativa medieval catalana	1
Literatura, cultura i societat a Catalunya	2
Estudis culturals catalans	1
Llengua cat.: semàntica i lexicologia	2
Lingüística cognitiva	2
Tipologia lingüística	1
Sociolingüística cat.	2
Història medieval i moderna lleng. cat.	1
Assessorament i SL	2
Edició de textos catalans	1
Multilingüisme i educació	1
Polítiques i planificació lingüística	2
<i>Assignatures de projectes</i>	
Seminari d'estudis catalans	1, 2
TFG	1, 2

7.4 Exemples de treball i avaluació en assignatures de nivell 1

Assignatura: Llengua, cultura i societat

En aquesta assignatura es posen en joc les diverses habilitats que, orquestrades, conformen la competència d'expressió escrita, amb la intenció que l'estudiant treballi i prengui consciència de les diferents fases i operacions de la redacció acadèmica. Això implica el treball simultani d'altres competències relacionades, com ara la de formulació de preguntes o la d'anàlisi i síntesi.

L'objectiu 1 (anàlisi) es treballa en els dos debats que es duen a terme en l'assignatura. Al primer debat els estudiants analitzen una PAC d'un semestre anterior a partir d'un qüestionari. Posteriorment, se'ls proposa que n'analitzin una altra i que lliurin la seva anàlisi i avaluació (PAC 2).

Al segon debat es treballen els continguts d'un dels mòduls, a partir d'una pregunta que força els estudiants a tenir en compte la complexitat i les ambigüitats del material estudiat. L'últim semestre la pregunta del debat ha estat la següent:

En la tradició de les cultures amb sistema gràfic (escriptura) la llengua escrita ha estat sempre considerada la variant de prestigi comparada amb la llengua oral. Fins a quin punt les noves tecnologies i, en general, les comunicacions en les societats actuals poden arribar a capgirar aquesta percepció tradicional?

Aquest tipus de pregunta (sovint introduïda per "Fins a quin punt...") es fa també a l'enunciat de la PAC 3.

Pel que fa a la síntesi, aquest objectiu es treballa i s'avalua a dues activitats que posteriorment es recullen a la PAC 4 (portafoli d'activitats breus). Una és el resum d'una part d'un mòdul. Una altra és l'*abstract* del treball llarg que els estudiants han de presentar al final del semestre (PAC 3).

Assignatura: Sociologia

Tot i que té assignat l'objectiu 1 de la competència, en les 4 PAC de l'assignatura es treballen els dos objectius, perquè cal llegir textos complexos i fer-ne una síntesi analítica, relacionant i destil·lant conceptes. Més concretament:

- A la PAC 1, a més, cal aplicar aquests conceptes a un exemple d'actualitat (notícia, vídeo, text), amb la qual cosa han de desenvolupar molt més la seva capacitat analítica.

- A la PAC 4, hi ha uns tallers-debat sobre textos d'autors contemporanis, que analitzen la societat actual, i han de fer un exercici molt obert on també es posa a prova d'una manera molt més marcada la seva capacitat de síntesi i anàlisi.

- Les altres dues activitats (PAC 2 i PAC 3) estan més orientades, ja que consisteixen en preguntes complexes que han de solucionar a partir dels materials de l'assignatura, però obliguen a un exercici de síntesi i anàlisi molt important.

Assignatura: Literatura catalana moderna

Té assignat l'objectiu 2 (síntesi), que es considera essencial en tots els textos que els estudiants han de lliurar en les PAC, ja que gairebé hi ha l'obsessió perquè facin una síntesi pròpia del que llegeixen i que ho sàpiguen comunicar amb claredat. La PAC 3 és la que més conté elements relacionables amb aquesta competència (llegir, integrar, relacionar, sintetitzar...). De fet, és un exercici de lectura, relació i síntesi, però el més interessant és la manera com es presenta l'activitat, molt pautada, amb unes indicacions força clares i un guió per a l'elaboració del text resultant.

Assignatura: Llengua catalana: estructura i ús

En tractar-se d'una assignatura en què es fa molta anàlisi lingüística i gramatical, es treballa i s'avalua, a totes les PAC, l'objectiu 1, atès que sempre hi ha anàlisi de dades de naturalesa complexa i, sovint, ambigua. Vegeu alguns exemples de diverses activitats contingudes a les PAC:

Exercici 2 (PAC2):

Digues en quines d'aquestes oracions la forma verbal en cursiva és una forma d'imperatiu i en quines és una forma de subjuntiu. Després, explica com has distingit aquests dos temps verbals: [2 punts]

- a. No *pensin* mai més una cosa semblant.
- b. *Pensin* això, tant me fa!
- c. Que *pensin* això, tant me fa!
- d. Quan no *pensin* en aquest tema, redactaré l'informe.

Exercici 1 (PAC3):

Digues les funcions sintàctiques dels sintagmes subratllats i explica com has arribat a aquesta conclusió:

- (1) No deixeu que s'acostin a mi.
- (2) M'ho va regalar a mi.
- (3) Em va saludar a mi.

D'altres activitats serveixen per treballar globalment els dos objectius de la competència: (anàlisi i síntesi), com es pot veure amb els exemples següents:

Exercici 4 (PAC2):

T'han encarregat que escriguis un article d'entre 200 i 300 paraules per a una enciclopèdia, basat en els continguts del mòdul i en la versió provisional de la *Gramàtica de la llengua catalana* de l'IEC. Escriu **un** d'aquests tres articles: [8 punts]

- a. Les formes verbals.

- b. Classificació dels mots en variables i invariables.
- c. Diferències i semblances entre preposicions i conjuncions.

Exercici 4 (PAC3):

T'han demanat que facis un resum esquemàtic de les funcions sintàctiques per a un llibre de batxillerat, resum que no pot passar d'una pàgina. Fes aquest resum.

Assignatura: L'estructura de les llengües

S'hi treballa l'objectiu 2 en diferents PAC, però potser la més rellevant és la PAC 1. En aquesta PAC cal sintetitzar els principis fonamentals de les teories lingüístiques contemporànies. Per exemple, un dels exercicis consisteix a argumentar les cinc diferències més importants entre la lingüística cognitiva i el generativisme, en un màxim de 400 paraules. En un altre tipus d'exercici es presenten dos fragments d'articles sobre lingüística. La tasca de l'estudiant és identificar el posicionament teòric de cada fragment i exposar els arguments que justifiquen aquesta decisió.

Assignatura: Teoria de la Literatura

En aquesta assignatura treballem l'objectiu 1 (anàlisi), que es treballa i s'avalua en tres de les quatre PAC. A banda del treball de curs (PAC3), que pressuposa la lectura i anàlisi de textos teòrics, els estudiants fan dos debats avaluats. Al primer (PAC1), el consultor proposa un comentari de text; l'últim semestre la proposta ha estat la següent:

Avui comencem el primer debat avaluable del curs (corresponent a la PAC1). Durant els propers dies (fins a l'1 de novembre) comentarem plegats un extracte on es plantegen alguns dels elements fonamentals del mòdul 2 de l'assignatura. En concret, discutirem un text de John Fiske, un crític marxista anglès, vinculat amb els anomenats estudis culturals dels anys setanta i vuitanta. En aquest fragment, que us he adjuntat en aquest missatge, Fiske conclou amb una frase bastant lapidària: "la cultura és ideològica". Què vol dir això? Què és la ideologia (intenteu aportar alguna definició, fent servir fonts solvents)? Compartiu l'anàlisi de Fiske? Creieu que els arguments que dona són prou convincents?

El segon debat (PAC3) consisteix en l'anàlisi i comentari d'un assaig de Jacques Derrida, text de considerable complexitat conceptual.

Finalment, com a part del procés de confecció de la PAC3, els estudiants analitzen en un debat un treball d'un semestre anterior a partir d'un qüestionari detallat.

7.4 Exemples de treball i avaluació en assignatures de nivell 2

Assignatura: Literatura, cultura i societat

En aquesta assignatura treballem l'objectiu 2 (síntesi). Els estudiants construeixen un treball de curs al llarg del semestre (PAC2), i com a part d'aquest procés, en un primer lliurament presenten un *abstract* del seu treball en el qual sintetitzen els objectius, la rellevància del tema, la tesi principal que defensaran i els punts principals de l'estructura. Al treball també han de fer una síntesi del marc teòric i conceptual que usaran per a la seva anàlisi. Finalment, han de fer una presentació oral acompanyada d'un *powerpoint* (PAC3) on resumeixen els punts principals del seu treball.

Als debats d'aquesta assignatura també es fan activitats de síntesi (un d'aquests debats és avaluable). En alguns casos, l'activitat de síntesi es combina amb l'anàlisi de textos. Per exemple, a la unitat 2 (La nació i la memòria) es proposen les següents preguntes com a estímul per iniciar la discussió:

“En una primera fase del debat voldria que ens concentréssim en l'assaig de Hobsbawm [*L'invent de les tradicions*], i que el poséssim en contacte amb el poema de Joan Maragall “La sardana”. Què hi teniu a dir? **Quines són les idees principals del text de Hobsbawm?** De quina manera ens aporta elements per analitzar el poema de Maragall? I per anar una mica més enllà: de quina manera el poema de Maragall qüestiona l'argumentació de Hobsbawm?”

En un altre debat (Unitat 5, “Literatura i subjectivitat”), en aquest cas sobre la transgressió, es demana als estudiants que llegeixin un assaig de Michel Foucault i se'ls proposa que encetin el debat a partir d'aquesta pregunta: “**Com defineix Foucault la transgressió? De quina manera és diferent aquesta definició de la que vosaltres teníeu abans de llegir l'assaig?**”

Assignatura: Lingüística cognitiva

S'hi fa una PAC de comentari de text, que dóna compte de l'objectiu 2, "Sintetitzar idees i argumentacions relacionades amb els objectes d'estudi de la disciplina, i comunicar-les de manera clara, rigorosa i precisa." El procés és el següent:

1. Es llegeix un article científic (forma part del dossier de materials) [1 setmana].
2. Es debat amb el guiatge del consultor, que dinamitza i fa preguntes (i en respon si escau) [2 setmanes].
3. Es fa el comentari de text [1 setmana] amb el suport d'un document d'orientació sobre com fer comentaris de textos científics.

L'avaluació té en compte de manera conjunta tant l'adequació de la informació que es dóna com la claredat i precisió en la manera de donar-la.

Assignatura: Història de la llengua catalana

D'acord amb el que s'especifica en el Pla docent de l'assignatura *Història de la llengua catalana*, al llarg del curs els alumnes han de desenvolupar diverses proves d'avaluació continuada a través de les quals adquireixen una millor competència d'anàlisi i de síntesi.

Una de les més completes és l'elaboració d'un **comentari de text** des d'un punt de vista històric i lingüístic, en el qual han de dur a terme una bona anàlisi textual atenent a les consideracions següents:

- a. Identificació de la situació comunicativa i el context històric en què es produeix el text.
- b. Anàlisi de l'organització global del text, destriant les idees principals i secundàries expressades en el fragment.
- c. Estudi del contingut significatiu. Formulació del tema i la intenció de l'autor.
- d. Anàlisi de l'ús que fa de la llengua i de les característiques del model emprat.

Per altra banda, també treballem abastament diverses activitats a través de les quals adquireixen una bona competència d'anàlisi i de síntesi. En aquest sentit treballem l'elaboració de textos expositius al voltant d'un tema prefixat, concretament els següents:

- Un text oral, **la conferència**, que suposa un treball de síntesi del tema que han de tractar, i que posteriorment complementen amb la confecció d'un document en format *powerpoint*, on l'alumne, a través d'esquemes i imatges, sintetitza encara més el missatge que vol transmetre.
- Confecció d'un **text acadèmic** on s'analitza l'evolució social i la situació lingüística de la llengua catalana en un període determinat. Primerament s'han de documentar amb la lectura dels mòduls didàctics i de la bibliografia escaient, tres articles especialitzats com a mínim que prèviament han de cercar, i posteriorment han d'elaborar un esquema inicial, necessari per seleccionar, sintetitzar, ordenar i relacionar les idees que han d'exposar. Amb posterioritat redacten el text i finalment han d'oferir una referència completa dels materials utilitzats i citar les fonts de manera adequada.

Finalment, un altra de les activitats on es treballa la competència d'anàlisi i síntesi és amb l'elaboració de **la ressenya** d'un llibre relacionat amb la història de la llengua catalana, amb la qual cosa l'alumnat ha de dur a terme una tasca de comprensió, assimilació i sinterització dels continguts de l'obra objecte d'estudi, tot fent-ne una valoració crítica. Així, inicialment realitzen una lectura analítica i comprensiva del llibre, fixen l'estructura de la ressenya i inicien la seva redacció amb una contextualització de l'autor i del text, un resum i un comentari crític.

7.5 Exemples de treball i avaluació en assignatures de nivell 3

Assignatura: Treball final de grau (TFG)

Una de les competències que es treballen especialment i s'avaluen tant en el TFG1 com en el TFG2 és, justament, la capacitat de combinar un treball de síntesi amb un exercici d'anàlisi complex; aquest és un binomi clau en tot procés de recerca.

El procés d'anàlisi: en el cas del TFG, l'anàlisi de material complex i sovint ambigu forma part integral de l'assignatura, des del moment que l'estudiant ha de delimitar el seu propi objecte de recerca i fer-ne una anàlisi a un nivell avançat dins del context de les discussions acadèmiques sobre el tema presents a la bibliografia. La pràctica de l'anàlisi s'estén a la lectura de models textuais per facilitar el procés de recerca i confecció del treball i ajustar les expectatives dels estudiants; això es concreta en l'activitat de debat d'anàlisi i avaluació d'un TFG real presentat per un estudiant que ha cursat aquesta assignatura anteriorment. L'anàlisi del treball es fa a partir d'un qüestionari proposat pel docent, que ressegueix detalladament totes les fases de composició i confecció d'un treball de recerca i els diferents aspectes que es tenen en compte en l'avaluació. L'exercici té la forma d'un debat a l'aula.

El procés de síntesi: en tot treball de recerca convé fer una síntesi de les idees i discussions prèvies en el camp d'estudi, tal com apareixen a la bibliografia (inclosos els recursos web); aquesta síntesi és el que tradicionalment s'ha anomenat l'estat de la qüestió. És a dir, l'estudiant ha de ser capaç de demostrar que té la capacitat d'elaborar un panorama sintètic de quins són els continguts i els debats principals que els diferents estudiosos han desenvolupat fins al moment. És només a partir de l'exposició d'aquest panorama global i sintètic que l'alumne pot justificar quina serà la seva contribució al camp d'estudi. En aquest procés de síntesi l'estudiant demostra el seu grau de comprensió del camp d'estudi (tot evitant la simple paràfrasi de les idees d'altri), la seva capacitat d'expressar-se amb concisió i claredat, i la seva capacitat de seleccionar i jerarquitzar la informació, i fent tot això arriba a un grau elevat de socialització en la disciplina.

La pràctica de la síntesi es concreta en dues activitats:

- a. *Abstract* o resum en la primera versió estructurada del treball: el darrer lliurament dels estudiants al TFG1 consta de la primera versió estructurada del projecte. En aquest exercici els estudiants han de preparar un *abstract* o resum (aprox. 200 paraules) del que serà el treball projectat. L'objectiu de l'activitat és que l'estudiant formuli de manera clara i concisa els objectius del treball, el seu interès i la seva rellevància, les preguntes de recerca que vol contestar, la tesi que es pretén defensar, i la manera com es desplegarà aquesta tesi, i els trets principals de l'estructura del treball. D'aquesta manera, aquest exercici de síntesi, tot introduint l'estudiant a un gènere important de l'escriptura acadèmica, es

converteix en un “mapa” que permet a l'estudiant situar-se en un procés llarg i complex com és la confecció d'un treball de recerca.

- b. Presentació oral virtual del TFC: l'estudiant ha de preparar una presentació oral en format powerpoint, on han d'aparèixer sintetitzades de manera clara i concisa els objectius i l'estructura del treball, i les idees i dades més rellevants.

Altres exemples d'activitats

1. Resums i altres formes de síntesi

a. Iteració de resums:

- i. “A l'aula teniu penjat l'article xxx. Imprimiu-vos-el. Agafeu un retolador negre de punta gruixuda, i aneu ratllant tot allò que no sigui essencial per comprendre l'article. Elimineu paraules, fragments de frase, paràgrafs sencers si podeu. Hauríeu de reduir l'article a la meitat de la seva extensió. Un cop fet això, escriviu un resum de l'article de xxx paraules.”
- ii. Els estudiants comparen els seus resums al fòrum. Fet això, resumeixen el seu propi resum, i el redueixen a la meitat.
- iii. Els estudiants resumeixen el resum resumit a l'extensió d'un SMS.

- b. *Abstract*: els estudiants analitzen i comenten diversos exemples reals d'*abstracts* publicats a revistes especialitzades de la disciplina. Un cop identificats la funció i elements constitutius de l'*abstract*, escriuen (100 paraules) el de la pròxima PAC, un treball sobre el tema xxx.

2. Llegir amb el corrent/llegir contracorrent (anàlisi, síntesi)

- a. “Llegeix l'article d'Enric Ucelay Da Cal “Els nacionalismes de la perifèria: Cultura i política en la construcció de la identitat nacional”. Agafa un full. En una cara, escriu una breu descripció de l'article i les cinc idees principals que defensa l'autor. Si vols, copia les frases on apareixen aquestes idees. Ara gira el full. A l'altra cara escriu els teus dubtes, tot allò que no hakis entès o no vegis clar de l'article d'Ucelay Da Cal. Qüestiona les seves afirmacions. Pensa en les possibles contradiccions que pugui haver-hi, en tot allò que l'autor deixa de banda, en les coses que l'article pressuposa però no diu explícitament. Mira de relacionar el que diu l'autor amb la teva experiència personal. No censuris allò que potser et sembli extravagant o improbable.”
- b. “Llegeix l'article de Salvador Giner “Barcelona i la seva gent”. Posa't en el lloc de l'autor: què volies aconseguir amb aquest article? Escriu una o dues preguntes que l'autor es devia fer abans d'escriure'l (és a dir: quines preguntes contesta aquest article?). Un cop fet això, pensa en tot allò que l'article deixa de banda: quines preguntes rellevants no contesta aquest article?”

3. Desenvolupar sensibilitat al context de la recerca (anàlisi)

- a. “Llegeix l'article ‘La Barcelona de les papallones daurades’ d’Alexandre Cirici i Pellicer. Compara’l amb els altres articles que hem llegit fins ara sobre el modernisme. Si et sembla diferent, és perquè es va publicar l’any 1967. En aquell moment el modernisme tot just s’havia tornat a posar de moda, i a penes hi havia recerca sobre el tema; la censura franquista continuava activa; i l’estructuralisme i la semiòtica acabaven d’arribar a les nostres universitats. Donat tot això, si aquest article l’haguessin escrit avui, quines diferències creus que hi hauria?”

4. Del text dialògic/polilògic al text monològic (anàlisi; síntesi: estat de la qüestió)

- a. Anàlisi d’un debat a l’aula: després de participar en un debat a l’aula sobre *Notícia de Catalunya*, els estudiants en fan una anàlisi, com a manera d’introduir-se en la pràctica de l’estat de la qüestió. (Vegeu més endavant.)

5. Pràctica de la citació i comentari de textos (anàlisi)

- a. L’art com a document històric: els estudiants comenten en un debat el quadre *La carga*, de Ramon Casas. Cada dos o tres dies el consultor els proposa una citació diferent, i els estudiants han d’analitzar l’obra a la llum d’aquesta citació. (Vegeu més endavant.)

Del text polilògic al text monològic: Anàlisi d’un debat

Sintetitza les principals posicions manifestades en el debat, fes-ne una anàlisi crítica (¿quins avantatges tenen?, ¿quines limitacions?), i compara-les amb les anàlisis de *Notícia de Catalunya* que hags llegit.

Alguns consells i requisits de cara a aquest treball:

- A la PAC heu de fer dues coses: (a) mirar quins temes, punts de vista i línies argumentatives s’hi han expressat (principals punts d’acord i de desacord entre vosaltres), i sintetitzar-les; (b) analitzar-les críticament. L’anàlisi crítica hauria de fixar-se en la productivitat d’aquestes posicions (en relació amb la interpretació del llibre) i en els seus problemes potencials (“ajuda a entendre això però no allò, es fixa en això però no en allò”), tot comparant aquests punts de vista crítics amb les anàlisis publicades.
- El treball ha d’estar escrit a un espai i mig, en Times New Roman 12 punts, màxim quatre pàgines d’extensió.
- Aquest treball ha de tenir ell mateix la forma d’un assaig argumentatiu, i per tant l’estil ha de ser discursiu (això vol dir que heu d’evitar les llistes de punts i coses semblants).
- A l’hora de redactar-lo, imagineu-vos que sou un ex-alumne de la UOC que ha fet aquesta mateix assignatura, i que ja havíeu estudiat el llibre en aquesta mateixa assignatura; així doncs, teniu un bon coneixement de *Notícia de Catalunya*, però

no heu participat en aquest debat i, naturalment, no coneixeu ningú de l'aula. Per tant, us referireu als participants en el debat (inclosos vosaltres mateixos) en tercera persona, i esmentant noms i cognoms.

- Com que és un text acadèmic, heu de mantenir un registre formal.
- Per citar els companys, feu-ho així: “Tanmateix, Montse Vicedo (27-10-2011), contra allò que afirmen Jordina Lozano i Camps (23-10-2011) i Olga Escuin (26-10-2011), proposa que blablablà”.
- Recordeu que si citeu, parafrasegeu o traieu dades de la bibliografia que no siguin coneixement públic general, heu de marcar amb una nota el lloc on aparegui la citació, paràfrasi o dada, i donar la referència del text de la bibliografia amb la pàgina de la citació. El text citat ha d'anar entre cometes. I no oblideu que les referències bibliogràfiques les heu de fer segons les normes d'estil de la UOC (trobareu un enllaç al pla docent).

Pràctica de la citació: L'art com a document històric

Els estudiants comenten *La carga*, de Ramon Casas, a partir d'aquestes afirmacions (presentades com a citacions) que se'ls van proposant una a una, successivament. Es demana als estudiants que tinguin en compte els aspectes formals en la seva anàlisi de l'obra.

1. “Probablement, el problema més greu de l'Espanya del finals del segle XIX era la seva incapacitat d'assolir el canvi social per mitjans pacífics i democràtics.”
2. “Un gran obstacle per a la modernització d'Espanya era l'absència d'una classe mitjana àmplia, sòlida i plenament funcional.”
3. “Els diversos governs espanyols del segle XIX van intentar homogeneïtzar la població des del punt de vista lingüístic i cultural, però van fracassar. La pèrdua de les últimes colònies el 1898 va esperonar les demandes de reconeixement de les perifèries nacionals, especialment els bascos i els catalans.”
4. “Cap imatge no pot reflectir completament la complexitat d'un període històric.”

8. Competència E

Resolució de problemes i formulació de preguntes

8.1 Formulació de la competència i dels objectius

Competència transversal E: Resolució de problemes i formulació de preguntes.

Objectius:

1. Resoldre problemes rellevants a la disciplina amb criteri i de manera efectiva, tot identificant, analitzant i definint els elements significatius.
2. Formular preguntes de recerca adequades als objectes estudiats, i aplicar de manera crítica mètodes, marcs conceptuals i recursos apropiats per explorar i respondre les preguntes.

Aquesta competència fa referència a la *transferibilitat dels coneixements i habilitats* dels estudiants d'uns contextos a uns altres. Com a tal, s'encavalca amb la competència pròpia núm. 18, que es refereix a la capacitat d'aplicació (*18. Aplicació dels coneixements de llengua, literatura, lingüística y processament del llenguatge en activitats específiques dels àmbits de l'assessorament lingüístic i de les indústries culturals*). No són la mateixa competència en el sentit que CT5 fa referència a la mobilització d'uns elements i unes estratègies d'identificació i planificació d'un problema, mentre que les aplicacions poden referir-se a problemes, situacions i procediments predefinits que l'estudiant no necessàriament ha d'esbrinar. Tampoc no es pressuposa que aquesta competència s'hagi de mobilitzar exclusivament en relació amb l'àmbit de la disciplina, sinó que pot aplicar-se a estratègies d'estudi, de documentació i d'anàlisi més generals.

Sigui com sigui, el que proposem en aquest document no és tractar la competència en exercicis específics, sinó integrar-la en activitats on es mobilitzen altres competències i continguts del grau. Per tant, no comporta afegir treball o substituir altres activitats, sinó adaptar la formulació i els procediments d'algunes activitats de forma que incorporin els elements propis de la competència.

Bàsicament, es tracta de treballar de manera explícita diversos components del procés d'identificar i resoldre un problema, separar-los conceptualment i procedimentalment i treballar-los i avaluar-los explícitament de manera que aquests components s'incorporin al llenguatge d'estudiants i professors. Això hauria de permetre millorar les estratègies

d'estudi, tot definint amb claredat els diversos moments d'una estratègia resolutiva. Pot ser especialment beneficiós per tal de millorar la capacitat de treballar en grup de tota la comunitat.

Aquesta proposta constitueix una síntesi de textos molt diversos sobre un tema que, com és habitual, podria omplir biblioteques. Hem intentat sintetitzar les idees i conceptes de circulació més habitual i que se suposa que han de resultar fàcilment comprensibles en qualsevol context organitzatiu, ja que això també en garanteix a la pràctica la seva transferibilitat. No hem trobat manuals o textos directament aplicables al nostre context. La literatura més propera procedeix de l'àmbit de la gestió d'empresa (especialment, els estudis de cas) o, en contextos educatius, de les matemàtiques i àmbits de les ciències naturals que requereixen exercicis de càlcul o, en l'àmbit de la medicina, activitats específiques com el diagnòstic.

Una competència d'aquestes característiques no cal tractar-la molt sovint o de manera intensiva en una titulació com la nostra; però és interessant treballar-la adequadament ja que això contribueix a crear uns recursos discursius, un llenguatge, compartits entre alumnat i professorat que poden ser de molt ajut en tasques de treball en equip, tutorització, coordinació d'activitats, etc.

8.1.2 Definició de la competència

La competència té dos components principals que ja es desprenen clarament de la seva formulació. Aquests elements es poden desglossar amb més claredat en cinc:

1. Identificar, analitzar i definir els elements significatius que formen un problema *de cara a* resoldre'l amb criteri i de manera efectiva. (Això inclou decidir en quines condicions es considerarà el problema resolt)
2. Identificar diverses vies de solució possibles.
3. Escollir la millor alternativa per actuar, seguint un procés sistemàtic i fent-se responsable de l'abast i les conseqüències de la decisió.
4. Executar el procés que s'ha decidit.
5. Avaluar el procés i el grau de resolució del problema plantejat.

Les activitats més habituals on s'assaja la capacitat d'identificar i resoldre problemes són les següents:

Parcialment:

- Debat. Especialment adequat per definir un problema i acordar-ne el procés de resolució per al qual s'opta.
- Pluja d'idees: Especialment adequada per estimular l'emergència de diverses possibilitats de resolució i formes d'execució.
- Exercicis clàssics d'entrenament d'un procediment. Típicament, problemes de càlcul o d'anàlisi on el problema (i, per tant, la solució que es persegueix) ja està predefinit.
- Avaluació entre iguals o *peer-to-peer*: ajuda a explicitar (i aleshores a reflexionar sobre) aspectes dels processos d'execució d'activitats, així com la seva avaluació.

Totalment (solen implicar diverses activitats encadenades):

- Estudis de cas o problemes complexos.
- Simulacions.
- Laberints d'acció.
- Treball de recerca.

8.1.3 Relació amb els nivell competencials del grau

Verbatim del pla d'estudis:

“En les matèries de nivell 1, els estudiants aprenen els conceptes bàsics de la disciplina i s'inicien en la seva utilització coherent. En les matèries de nivell 2, desenvolupen una capacitat crítica bàsica i aprenen a analitzar i construir arguments amb assistència, així com a presentar-los de manera estructurada i a explicitar-ne els principis. En les matèries de nivell 3, han de desenvolupar un coneixement complex en uns camps de coneixement específics, apreciar les possibilitats de diferents perspectives, construir el seu propi criteri i adquirir la capacitat d'aplicar els seus coneixements amb assistència mínima.”

La lògica que es desprèn d'aquestes definicions és que aquesta competència és més pròpia del nivell 3 que de cap dels altres i és d'especial rellevància en la matèria de “projectes” (Seminari d'estudis catalans, TFG). En els nivells 2 se'n poden treballar només aspectes específics atès que no es pressuposa una capacitat de treball independent de l'estudiant. En el nivell 1 no hi ha assignatures amb aquesta competència perquè s'entén que, per posar-la en joc, cal desenvolupar un mínim nivell d'expertesa en el marc de la disciplina.

Assignatures de nivell 2

Literatura catalana: el segle XX
Llengua catalana i tecnologies digitals
Llengua catalana: estructura i ús
L'estructura de les llengües

En termes generals, la resolució de problemes es treballa implícitament en la majoria d'assignatures. Amb tot, en les assignatures on s'identifica explícitament com a objectiu, falta introduir elements de contextualització en la formulació dels exercicis per tal que els estudiants entenguin que cada procés pertany a un context i a un marc teòric i, més endavant en la titulació, vagin relacionant contextos i processos.

En general, es demana als estudiants que posin en pràctica algun procediment o tècnica explicat a l'assignatura. Se'ls proposa una qüestió a resoldre, se'ls detalla el tipus de resultat que s'espera obtenir i se'ls explica de quina manera ho han de realitzar, de

forma que l'estudiant no ha de reflexionar sobre el mètode adequat sinó simplement aplicar-lo.

Com es poden adaptar les assignatures a la competència: en termes generals, *a)* assegurar que l'estudiant entén i identifica els mètodes assajats (saber a quina branca de coneixement pertanyen, quin nom tenen i en quines situacions s'apliquen); *b)* promoure que explicitin en els exercicis, fòrums o debats qüestions d'execució: dubtes, ambigüitats, alternatives que se'ls han presentat, decisions preses, justificacions.

Literatura catalana del segle XX

Hi ha un procediment dominant en l'assignatura: identificar els elements d'un text que guarden relació amb la caracterització del període literari on s'ubica el text. La ubicació del text ja ve donada. L'estudiant no l'ha d'esbrinar.

Opció 1: reformular una de les PAC en forma d'un exercici que tingui diverses possibilitats de resolució/execució i on l'estudiant hagi de justificar les seves decisions.

Opció 2: demanar als estudiants que realitzin una de les PAC en parelles i documentin adequadament com han decidit de resoldre-la, com s'han organitzat i com valoren el procés.

Opció 3: Pel que fa al debat, hi ha aspectes d'interès específic. Si agafem el debat del semestre de primavera 2011 (sobre la novel·la *K.L. Reich*), planteja dues qüestions diferents: l'una la justificació personal del text i l'altra les opcions de construcció i projecció temàtica del propi text. En principi, la pròpia dinàmica del debat fa que –a banda del suggerit anteriorment– els estudiants puguin apreciar les diverses formes d'abordar l'exercici que tenen els seus companys. Aleshores, si se'ls proposés alguna mena d'informe breu un cop conclòs el debat, se'ls esperonaria a reflexionar sobre els diversos procediments duts a terme per diversos estudiants. Algunes possibles fórmules serien:

- a) Classifica les intervencions del debat i justifica la tipologia que en fas.
- b) Escull les dues intervencions al debat (no pròpies) que consideris formalment més pertinents i justifica la teva tria. (no s'hi val simplement a dir “jo hi estic d'acord”).

Opció 4: Pel que fa als altres exercicis, com que el procediment es repeteix a grans trets, es podria treballar la competència complementant-ho amb una explicació inicial o un minidocument detallant:

- a) Denominació del tipus d'exercici (Anàlisi crítica, comentari de textos “x”; explicar a l'estudiant per què es denomina així, quina història té la denominació, si n'hi ha d'altres i si altres professors utilitzen la mateixa pel mateix procés).
- b) Ubicació disciplinària de l'exercici: aquest tipus d'anàlisi es troba principalment en els estudis literaris d'orientació “x”.
- c) Quin us es fa d'aquest procediment fora de l'aula.

- d) Demanar a l'estudiant que, en un paràgraf, expliciti com ha resolt l'exercici, quines dificultats i dubtes ha tingut i quines decisions ha pres. (v. annex 1).

Llengua catalana i tecnologies digitals

Les PAC 1 (elaboració de regles per a corrector) i 3 (anàlisi d'un corpus) són clarament exemples de procediments per resoldre problemes. Els procediments estan explicats amb molt de detall. Els estudiant només ho han d'implementar.

Opció 1: Per tal de treballar la competència en la PAC 1, es podria desenvolupar de la següent manera:

- a) La possibilitat de "penjar els dubtes" al fòrum podria convertir-se en obligatòria (p. e. almenys 1 dubte descrit i justificat, resolt o no).
- b) Introduir una avaluació P2P justificada per parelles.
- c) Introduir explicacions addicionals (Opció 4d proposada en l'assignatura anterior)

Opció 2: Per tal de treballar la competència en la PAC 3, es podria complementar l'exercici amb alguna pregunta que remetés als estudiants a alguna aplicació pràctica de l'anàlisi de corpus: què ens diuen els resultats sobre els textos del corpus? Per què? Quines aplicacions pràctiques s'imagina que podria tenir aquesta anàlisi en empreses o en la vida diària?

Opció 3: reformular alguna de les PAC de forma que els estudiants la realitzin en parelles i documentin explícitament com han decidit de resoldre-la, com s'han organitzat i com valoren el procés.

Llengua catalana: estructura i ús

PAC 1: transcripció fonètica, identificació de fonemes.

PAC 2 i 3 i 4: identificar justificadament unitats lingüístiques

Opció 1: reformular una de les PAC en forma d'un exercici que tingui diverses possibilitats de resolució/execució i on l'estudiant hagi de justificar les seves decisions. Alternativament, es pot demanar als estudiants que realitzin una de les PAC en parelles i documentin adequadament com han decidit de resoldre-la, com s'han organitzat i com valoren el procés.

Opció 2: Aquests exercicis constitueixen problemes clàssics de mobilització d'uns marcs teòrics i descriptius que els estudiants han d'aplicar a un corpus sintètic i reconèixer-ne els elements en un context molt controlat. Es podria treballar la competència complementant-ho amb una explicació inicial o un minidocument detallant els 4 punts esmentats a l'opció 3 de literatura del segle XX.

Seria positiu complementar l'enunciat detallant la ubicació dels conceptes dins les diverses orientacions de la lingüística. L'assignatura "L'estructura de les llengües"

conté exercicis semblants però sobre unitats diferents (p. e. metàfores). En alguns casos s'explicita també que aquestes identificacions poden ser diferents en contextos diferents (diversos codis de transcripció o nivells de detall segons els objectius específics; diverses classificacions sintàctiques, diversitat de terminologies). Seria bo estendre aquesta reflexió a tots els nivells per tal que els estudiants entenguin que les formes de coneixement i processos tenen un origen històric.

Seria positiu complementar l'enunciat amb una relació dels processos i els contextos on es realitzen operacions semblants fora de l'assignatura. En termes generals, amb aquests exercicis s'aprèn a parlar de les unitats lingüístiques, a desenvolupar l'expressió metalingüística necessària per a un corrector, un redactor, un professor de llengua o un desenvolupador d'eines lingüístiques.

Probablement, l'opció ideal en aquest context seria, en tot cas, que els estudiants haguessin d'explicitar els procediments que han dut a terme per resoldre algun(s) dels exercicis, preferentment de forma pública (p. e. a l'espai de debat).

L'estructura de les llengües

PAC 2, 4 i 5: identificar justificadament elements lingüístics (metàfora, metonímia, camp semàntic, image schemas, morfemes, fonemes, etc).

PAC 3: identificar justificadament elements lingüístics sintàctics i relacionar-los amb marcs teòrics.

Opció 1: reformular una de les PAC en forma d'un exercici que tingui diverses possibilitats de resolució/execució i on l'estudiant hagi de justificar les seves decisions.

Opció 2: demanar als estudiants que realitzin una de les PAC en parelles i documentin adequadament com han decidit de resoldre-la, com s'han organitzat i com valoren el procés.

Opció 3: Aquests exercicis constitueixen problemes clàssics de mobilització d'uns marcs teòrics i descriptius que els estudiants han d'aplicar a un corpus sintètic i reconèixer-ne els elements en un context molt controlat.

Seria positiu complementar l'enunciat amb una relació dels processos i els contextos on es realitzen operacions semblants fora de l'assignatura. En termes generals, amb aquests exercicis s'aprèn a parlar de les unitats lingüístiques, a desenvolupar l'expressió metalingüística necessària per a un corrector, un redactor, un professor de llengua o un desenvolupador d'eines lingüístiques.

Probablement, l'opció ideal en aquest context seria, en tot cas, que els estudiants haguessin d'explicitar els procediments que han dut a terme per resoldre algun(s) dels exercicis, preferentment de forma pública (p. e. a l'espai de debat).

Llengua, cultura i societat (exemple)

Aquesta assignatura no consta entre les que han de treballar la competència; però té un exercici amb un procediment interessant i pertinent:

La meitat de l'avaluació és un treball d'unes 15 pàgines sobre una obra que trien d'una llista, i que fan a partir d'una pregunta que també trien d'una llista que els proposem, i que té a veure amb els continguts del curs. No és ben bé un treball de recerca en el sentit del TFG, però està plantejat com un pas intermedi entre una PAC normal més breu i el TFG, tant per la llargada del treball com pel grau d'autonomia que s'espera de l'estudiant.

En aquest cas, les preguntes ja venen formulades a l'estudiant i el procediment es pot considerar que treballa la competència si es demana a l'estudiant que justifiqui la seva tria de pregunta.

Assignatures de nivell 3

Objectiu 5.1

Assignatures de Llengua catalana: Sintaxi catalana, Llengua catalana: fonètica, fonologia i morfologia

Assignatures d'Adquisició i Edició i assessorament lingüístic: Adquisició i aprenentatge de la llengua catalana, Assessorament i serveis lingüístics, Teoria i pràctica de la traducció, Traducció i tecnologia, Lexicografia, Tecnologies del llenguatge, Edició de textos catalans

Objectiu 5.2

Assignatures de Llengua catalana: Gramàtica històrica catalana.

Assignatures de Lingüística: Llenguatge, ment i cervell

Assignatures de Llengua i societat: Sociolingüística catalana

Assignatures de Estudis culturals: Gènere i sexualitat en la cultura catalana, La identitat catalana en els seus textos, Estudis culturals catalans

Assignatures de Projectes: Seminari d'estudis catalans, TFG

En termes generals, la resolució de problemes es treballa implícitament en la majoria d'assignatures. Amb tot, en les assignatures on s'identifica explícitament com a objectiu, falta introduir elements de contextualització en la formulació dels exercicis per tal que els estudiants entenguin que cada procés pertany a un context i, més endavant en la titulació, vagin relacionant contextos i processos.

Assignatures que treballen l'objectiu 5.1.

Sintaxi catalana

Fonètica, fonologia i morfologia

En la docència de pla vell aquestes assignatures inclouen bàsicament exercicis que constitueixen problemes clàssics de mobilització d'uns marcs teòrics i descriptius que els estudiants han d'aplicar a uns corpus sintètics i reconèixer-ne els elements en un

context relativament controlat. Són assignatures de resoldre problemes en el sentit habitual en matemàtiques, física, etc. Els exercicis van més al detall que en les assignatures relacionades del nivell 2. A “sintaxi”, s’hi troba la instrucció repetida de “convé que argumenteu la vostra anàlisi, especialment en els casos més interessants i problemàtics.”

Per bé que els estudiants no tenen perquè aprendre a formular preguntes ells mateixos en aquest estadi, recomanaria introduir alguns elements de desenvolupament de la consciència teòrica i procedimental que els permeti “situar” aquests coneixements quan hagin de desenvolupar projectes més endavant. També recomanaria de desenvolupar algunes tipologies d’activitats que fessin el treball de l’assignatura més variat

Opció 1. Reformular algun exercici de forma que es pugui resoldre a partir de plantejaments diferents. Això és factible en la mesura que els estudiants hagin vist algun plantejament diferent anteriorment. Per exemple, els materials de sintaxi de M. J. Cuenca plantegen una visió de la sintaxi més oberta que l’habitual i que permet plantejar qüestions, per exemple, sobre quina mena de plantejament sintàctic és més adequat, més aplicable a l’ensenyament, més proper a la intuïció dels parlants, etc. En sintaxi sempre hi ha hagut balls de nomenclatura que s’originen en diverses orientacions de la lingüística: tradicional, estructural, generativa, cognitiva, funcional. Caldrà valorar si aquest plantejament és transferible a la fonètica i/o morfologia:

Un exercici que plantegi diverses aproximacions a la sintaxi/fonologia/morfologia podria ajudar a plantejar les qüestions següents:

- a) Quines preguntes i problemes són més senzills de veure o d’explicar des de cada orientació.
- b) Quines diferències hi ha en els procediments.
- c) Quines aplicacions diferents se’n poden fer.

Opció 2: realització d’alguna de les PAC en parella o grup i on calgui documentar adequadament com han decidit de resoldre-la, com s’han organitzat i com valoren el procés i els resultats i què farien diferent si ho tornessin a fer. (vegeu Annex 1)

Adquisició i aprenentatge de la llengua catalana/Actualment Metodologia de l’ensenyament de la llengua

Un dels exercicis de l’assignatura consisteix en l’elaboració d’una unitat didàctica seguint un seguit de procediments que comporten explicitar objectius, recursos, contextos i estratègies. La competència està, per tant, integrada l’assignatura i també podria incloure-s’hi l’objectiu 5.2.

Assessorament i serveis lingüístics

Gran part de l’AC de l’assignatura constitueix una simulació de problemes a resoldre per part d’un corrector. Com a tal, la PAC 1 i gran part de la PAC 2 es pot argumentar que treballa la competència sense necessitat d’introduir cap canvi. (Nota: potser que una

part de la PAC 3 també ho faci; però no m'he entretingut a consultar la documentació addicional que s'ha de mirar perquè m'ha semblat que no era necessari).

Teoria i pràctica de la traducció

La competència es treballa en diferents nivells i aspectes, especialment en els debats de les PAC 1, 3 i 4, en la definició d'un encàrrec de la PAC 2 i en nombrosos aspectes de les pràctiques de traducció de totes les PAC. Per tant, es pot dir que es treballa la competència en aquestes activitats sense fer-hi cap canvi. També es podria argumentar sense forçar-ho que es treballa l'objectiu 5.2. en alguna activitat.

Traducció i tecnologia

No està implementada. Es recomana adoptar algunes de les modalitats esmentades a Teoria i pràctica de la traducció. (Caldrà que les dues assignatures vagin ben coordinades).

Lexicografia

No està implementada. Es recomana adoptar algunes de les modalitats esmentades a Teoria i pràctica de la traducció i a Assessorament i serveis lingüístics. (Caldrà que les diverses assignatures vagin ben coordinades).

Tecnologies del llenguatge

No està implementada. Es recomana adoptar algunes de les modalitats esmentades a Teoria i pràctica de la traducció i a Assessorament i serveis lingüístics. (Caldrà que les diverses assignatures vagin ben coordinades).

Edició de textos catalans

Les PAC 2, 3, 4 incorporen la competència en la mesura que es demana als estudiants de comprendre els diversos procediments d'edició de textos, relacionar-los amb les seves finalitats o contextos; o bé se'ls demana de fer una edició de textos ells mateixos i justificar els seus criteris i decisions. Per tant, es pot dir que es treballa la competència en aquestes activitats sense fer-hi cap canvi.

Assignatures que treballen l'objectiu 5.2

Gramàtica històrica catalana.

No està implementada en aquest format. En cas que l'assignatura hereti el format de Gramàtica històrica catalana II: l'evolució del sistema, caldria introduir alguna activitat de format diferent de les existents. L'assignatura és –procedimentalment– semblant a les

de llengua catalana de tipus descriptiu i d'anàlisi d'estructures lingüístiques. És difícil argumentar el treball de l'objectiu 5.2. en aquest tipus d'exercicis.

Per treballar aquest objectiu, caldria plantejar als estudiants la possibilitat de conèixer a) si darrera la gramàtica històrica hi ha hagut orientacions diverses i les seves raons, o bé b) de quines orientacions de la lingüística beu més i de quines menys i per què; eventualment, c) quines altres preguntes podrien ser d'interès per a la GH o quines aplicacions té o pot tenir. Podria ser que alguns d'aquests elements fossin incorporables a la PAC 4 actual, on es demana una "ressenya crítica", en cas que algunes d'aquestes qüestions fossin necessàries per elaborar aquesta ressenya.

Llenguatge, ment i cervell

No està implementada. Es pressuposa, en tot cas, que l'assignatura considerarà els diversos tipus de preguntes que la psicolingüística, la neurolingüística, la gramàtica generativa, etc. han volgut abordar, bé per entendre el funcionament del llenguatge a través del coneixement de processos mentals o del propi cervell, bé per al coneixement de la ment i el cervell a través del llenguatge. Alternativament, és imaginable el disseny d'activitats on, per exemple, els estudiants s'imaginin experiments per mesurar processos mentals o lingüístics.

Sociolingüística catalana

No està implementada en el grau; però en la seva modalitat actual incorpora fonamentalment la realització d'un projecte que implica constitutivament el treball d'aquest objectiu i de la competència en conjunt.

Gènere i sexualitat en la cultura catalana

No està implementada. Es recomana tenir en compte el que s'ha dit en relació amb altres assignatures. És especialment recomanable que els estudiants reflexionin específicament sobre les raons per les quals cal interrogar qüestions de gènere i sexualitat en relació amb diversos aspectes de la disciplina.

La identitat catalana en els seus textos

No està implementada. Es recomana tenir en compte el que s'ha dit en relació amb altres assignatures. És especialment recomanable que els estudiants reflexionin específicament sobre les raons per les quals cal interrogar (i s'interroguen constantment) qüestions d'identitat en relació amb diversos aspectes de la disciplina.

Estudis culturals catalans

No està implementada. Es recomana tenir en compte el que s'ha dit en relació amb altres assignatures. És especialment recomanable que els estudiants reflexionin específicament sobre les noves preguntes que plantegen els estudis culturals en relació amb la llengua i la cultura catalanes.

Seminari d'estudis catalans

No està implementada. Caldrà negociar en cada edició com es projecta la competència.

Treball de fi de grau

No està implementat en el grau; però en la seva modalitat actual incorpora constitutivament el treball d'aquest objectiu en tots els seus aspectes i de la competència en conjunt.

Narrativa catalana actual (exemple)

Aquesta assignatura no consta entre les que han de treballar la competència; però té un exercici amb un procediment interessant i pertinent:

Formulació: “Elabora una llista d'entre cinc i vuit preguntes a propòsit de la lectura que no hagi treballat en la ressenya. Les preguntes han de plantejar qüestions essencials i hermenèutiques sobre la novel·la o el llibre de contes escollit (no cal que les responguis). Els eixos temàtics de l'obra, les qüestions tècniques com ara el punt de vista o el tipus de narrador escollit, la funció dels personatges o les expectatives de lectura són alguns dels punts de partida per poder bastir aquestes preguntes.”

Presentació i avaluació: Es lliura un document en Word; compta com el 15% de la nota.

Amb aquest exercici es pretén treballar un procediment fonamental de la lectura, i, al capdavant, de l'activitat intel·lectual i/o científica: saber formular correctament qüestions rellevants davant d'una realitat, fenomen o objecte. Es tracta d'una pràctica essencial per exercitar el sentit crític i en aquest exercici s'exigeix a l'estudiant que es nulli.

Annex E1: Qüestionari d'explicitació de procés resolutiu

Qüestionari perquè els estudiants explicitin el seu procés de resolució d'un exercici:

En la realització d'aquesta PAC:

- a) Has entès des del primer moment el que se't demanava?
- b) Explica si vas veure clarament des de bon principi com l'havies de realitzar o ho has anat veient a mesura que la feies.
- c) Has necessitat assistència d'algú? Si és així, explica-ho.
- d) Has necessitat recursos específics? Quins?
- e) L'has realitzat en el temps, el ritme i el calendari que t'esperaves? Explica-ho mínimament.
- f) Has quedat satisfet/a de la resolució final de l'exercici? En quina mesura?

Annex E2: Indicacions per encarregar un estudi de cas

Criteris generals

Típicament, els casos permeten els estudiants de posar-se en la pell d'algú que s'ha trobat en una situació determinada i ha hagut de prendre decisions, sovint sense tenir tots els elements, informació i recursos que hauria desitjat tenir.

Es tracta de relatar una experiència, un problema o un projecte recent o en curs, explicar-ne els resultats i analitzar-ne els aspectes positius i negatius. És recomanable escriure en un to planer i eminentment informatiu. No cal ser exhaustiu ni donar impressió d'expertesa; però sí donar informació suficient sobretot de les dades i els fets en què es basen les valoracions del redactor.

Proposem un guió per estructurar l'escrit. No s'ha d'interpretar de forma estricta. El guió està especialment pensat per a casos tipus projecte; però també es pot adaptar per a casos orientats a analitzar un problema que emergí en un context concret, o l'experiència d'una unitat o equip al llarg de temps que no s'hagi estructurat a l'entorn d'un projecte.

En tot cas, és important assegurar que tots els aspectes que hi figuren són degudament atesos o que la seva no inclusió està justificada. L'extensió proposada de cada part és clarament orientativa. En cas de dubte, no dubteu de consultar el coordinador.

Guió

- **Presentació (1/2 pàgina):** breu paràgraf amb una explicació sintètica de tot el cas o problema per orientar el lector, amb actors (institucions i persones implicades), objectius i resultats.
- **Justificació del projecte (3 pàgines):** per què es va fer inicialment.
  - o Breu descripció de l'entorn on es va detectar la necessitat.
  - o Breu descripció de les polítiques i actors que intervien aleshores o fins aleshores.
  - o Explicar si la idea es va inspirar en experiències semblants, projectes anteriors, èxits o fracassos.
  - o Recursos disponibles en aquell moment: possibilitats de finançament o polítiques públiques dins les quals es podia inserir el projecte.
  - o Descripció de les institucions, equips i individus implicats en el disseny, especialment les seves motivacions.
- **Agent impulsor (2 pàgines):** anàlisi de l'organització i l'equip que ha gestionat el projecte.
- **Definició del projecte (4 pàgines):**
  - o Destinatari o beneficiari (explicar o justificar la tria)
  - o Finalitat (definició genèrica)

- Objectius (resultats concrets esperats, especialment en funció de com es mesura l'èxit o el fracàs del projecte en si)
- Equip o recursos humans: qui ha de fer què.
- Pressupost (general).
- Activitats previstes (incloure planificació).
- Condicionants: riscos
- **Aspectes de l'activitat tal i com s'ha desenvolupat (3 pàgines)**
  - Esdeveniments no esperats, retards, dificultats.
  - Resultats mesurables obtinguts.
  - Satisfacció dels participants: tant dels destinataris com de l'equip
- **Valoració general i perspectives de futur (3 pàgines)**
  - Anàlisi i valoració de l'autor: què ha trobat positiu i què no, què caldria haver previst o haver fet diferent d'entrada
  - Què té/tindria sentit fer ara o a partir d'ara.
- **Annex:** materials, dades complementàries.

El darrer apartat, de “valoració”, és molt important per tal com dóna peu al debat entre els estudiants i a transmetre l'aprenentatge viscut per l'autor i el seu equip. També es poden formular preguntes sense resposta i reflexions genèriques sobre la finalitat del projecte o de projectes semblants, així com crítiques sobre pressupòsits ideològics, prejudicis, procediments institucionals, legislació, etc.

Aspectes a tenir en compte d'una forma transversal, sobretot des del punt de vista de l'equip o la institució executora:

- Capacitat de respondre a necessitats reals.
- Originalitat/ capacitat d'innovació
- Continuïtat / Sostenibilitat / Capacitat de permanència en el temps
- Model de gestió o tipus d'unitat implicada: servei públic, cooperativa, empresa privada, fundació pública
- Cooperació, especialment amb altres equips, institucions, entitats o col·lectius.
- Incertesa: l'ambigüitat, la incertesa, la parcialitat de punts de vista són consubstancials a l'experiència de qualsevol persona en qualsevol context. És important reconèixer el fet de la incertesa especialment de cara al valor didàctic del text en relació als estudiants i no esforçar-se per amagar-ho amb la intenció de millorar la qualitat de la informació, del redactat o de la imatge de persones o institucions.

Detalls tècnics

Contracte d'autoria: l'encàrrec de redacció esmentat es considera un encàrrec d'autoria que comporta drets de propietat intel·lectual. Això comporta que l'autor ha de signar un contracte amb la UOC en referència als usos que la universitat vulgui fer del text i que aquest encàrrec està retribuït en funció de les tarifes habituals que la universitat ofereix. En circumstàncies normals, el contracte és un acord entre l'autor i la universitat.

Protecció de la privacitat: com que el text serà editat i publicat, per bé que en un àmbit restringit, l'esment dels noms reals de persones implicades en l'activitat s'haurà de fer amb el seu consentiment, excepte si són càrrecs públics actuant en l'exercici de les seves funcions o si hom es refereix a material prèviament publicat (p. e. articles de diari). Aquest consentiment s'hauria de fer arribar per escrit al coordinador (es pot fer per correu electrònic). Simplement cal que digui: xxxx

9. Competència F

Treball individual i en equip

9.1 Formulació de la competència i dels seus objectius

Competència transversal F: Treball individual i en equip

Objectius:

1. Planificar l'estudi i gestionar el temps de manera que l'activitat acadèmica sigui compatible amb altres activitats i responsabilitats.
2. Treballar i aprendre de manera autònoma, i decidir amb criteri propi les estratègies per assolir els objectius previstos.
3. Treball en equip per demostrar la capacitat d'escoltar els altres, fer aportacions a les discussions i si cal exercir el lideratge de manera efectiva.
4. Dissenyar, planificar i realitzar un projecte acadèmic en els terminis establerts, i fer-ne una presentació pública.

9.2 Nivells de la competència⁴

Primer nivell. Correspon al primer curs. S'ha de tenir en compte que si les persones necessiten constantment supervisió per demostrar aquesta competència, demostren que no la tenen adquirida. En un primer estadi s'actua amb la guia i l'ajut del personal docent, que disposa d'una eina a l'aula adequada per incidir en la gestió del temps dels alumnes, el Tauler, que és l'àmbit des d'on es proposen als alumnes les activitats que cal que realitzin i se'ls recorda puntualment dels períodes de què disposen per fer-les.

Segon nivell. Correspon al segon i tercer cursos. Superat aquest primer estadi d'acompanyament, els alumnes caldria que fessin la planificació del temps d'estudi i de treball amb relativa autosuficiència.

---

⁴ Aquests nivells no es corresponen exactament amb els definits a la memòria del grau, en què el segon nivell correspon al segon curs i el tercer nivell a la resta d'assignatures de tercer i quart any, inclòs el TFG. Tanmateix aquí proposem una gradació de la dificultat que consisteix a englobar les assignatures de segon i tercer any en un mateix nivell 2, deixant el nivell reflexiu en exclusiva per a les assignatures de TFG.

Tercer nivell. Correspon, específicament, a les assignatures Treball de final de grau (TFG). Nivell reflexiu de la competència.

9.3 Les assignatures

Al llarg del grau Llengua i Literatura Catalanes de la UOC, hi ha un total de 18 assignatures que treballen algun dels objectius relacionats amb la competència de Treball individual i en equip. Són les següents:

Assignatura	Objectius
Competències TIC en llengua i literatura catalanes	3
Llengua catalana: estructura i ús	3
Literatura comparada	1, 2
Temes de la literatura universal	1, 2
Estudis literaris i tecnologies digitals	2
Introducció a les literatures d'Espanya	2
Pragmàtica del discurs	2
Sociolingüística	1,3
Sociolingüística catalana	1
Història medieval i moderna de la llengua catalana	2
Adquisició i aprenentatge de la llengua catalana	1, 2
Assessorament i serveis lingüístics	1, 2
Teoria i pràctica de la traducció	2
Traducció i tecnologia	2
Lexicografia	2
Edició de textos catalans	2
Seminari d'estudis catalans	1, 2, 3, 4
TFG	1, 2, 4

9.4 Descripció, anàlisi i aplicació dels objectius de la competència

Planificar l'estudi i gestionar el temps de manera que l'activitat acadèmica sigui compatible amb altres activitats i responsabilitats

Definició

La gestió del temps esdevé avui en dia una habilitat o factor clau d'èxit en el desenvolupament professional i personal. És per això que el model de gestió estratègica del temps en el grau en Llengua i literatura catalanes de la UOC és una competència transversal, ja que formarà part de qualsevol procés de desenvolupament o millora

continuada tant de l'activitat acadèmica de l'alumne com de la seva vida professional futura.

Eines de què es disposa

Per a una correcta gestió del temps, cal que l'alumne aprengui a organitzar-se el temps, això és, a fer un pla per a l'estudi o per dur a terme una o diverses activitats d'ensenyament aprenentatge. Per això, cal que l'alumne sàpiga entendre els objectius relacionats amb aquella unitat o activitat, fixar unes prioritats i fer un programa de tasques. Per ajudar-lo en aquesta planificació, l'aula-UOC disposa d'una eina fonamental: un calendari, on consten les dates d'inici i finalització de les unitats, d'inici i de lliurament de les PAC (proves d'avaluació continuada), així com les de començament i finalització dels debats, si n'hi ha. L'alumne pot crear un calendari unificat de totes les assignatures en curs, on planifiqui d'una manera personalitzada les activitats acadèmiques.

En el TFG, l'objectiu de gestió del temps es treballa des de l'inici del primer dels dos semestres que dura l'assignatura i de manera continuada.

Com s'avalua

L'avaluació de la competència va lligada als diversos nivells:

Primer i segon nivells: Atès que la gestió del temps és una competència personal, en general, l'avaluació de la competència va lligada a la puntualitat en el lliurament de les activitats d'avaluació continuada.

Tercer nivell: En el TFG la gestió del temps, en concret la puntualitat en el lliurament dels diferents textos de preparació durant el primer semestre i els esborranys parcials i totals durant el segon semestre forma part de la valoració de nota final per part dels avaluadors. La bona gestió del temps és un dels diferents aspectes que ajuda a arrodonir la nota a l'alça i fins i tot es pren en consideració a l'hora de distribuir les matrícules d'honor.

Activitats formatives: vegeu annexos.

Treballar i aprendre de manera autònoma, i decidir amb criteri propi les estratègies per assolir els objectius previstos

Definició

La competència genèrica d'aprenentatge autònom és la capacitat de detectar mancances en el propi coneixement i superar-les mitjançant la reflexió crítica i l'elecció de la millor actuació per ampliar aquest coneixement. Així, es pot dir que una persona que aprèn amb autonomia és una persona que sap identificar les mancances en la seva formació, que és capaç de trobar fonts d'informació i/o camins per superar aquestes mancances, que és capaç de dur a terme accions per formar-se en les àrees amb deficiències i,

finalment, que és capaç de valorar si s'ha produït una millora (autoavaluar-se) i prendre decisions oportunes.⁵

Com es treballa i eines de què disposa

Es poden establir tres nivells:

- Nivell 1, aprenentatge dirigit. Tot el que es treballa està fortament pautat i l'alumne segueix les indicacions de la planificació i del consultor. És indicat per a assignatures de primer curs, i per algunes de segon curs.
- Nivell 2, aprenentatge guiat. És indicat per segon i tercer curs i l'eina fonamental és la guia d'aprenentatge. Les guies d'aprenentatge s'han d'alleugerir progressivament fins al punt d'arribar a ser molt esquemàtiques.
- Nivell 3, aprenentatge autònom. És indicat pel darrer curs. L'estudiant ha de ser autònom per trobar fonts d'informació i per organitzar-se el temps i la feina. Això li permetrà elaborar el treball de fi de grau amb èxit i enfrontar-se a altres situacions de la vida acadèmica o professional.

Per treballar aquesta competència disposem de les següents eines:

- En primer lloc destacar les *guies d'aprenentatge*, que han de servir per anar dosificant el nivell de pautat de l'aprenentatge d'una manera decreixent curs darrera curs.
- L'apartat *Fonts d'informació* de l'aula
- La *Biblioteca* de la UOC. Cal destacar el petit tutorial titulat *La biblioteca en 5 minuts* (<http://biblioteca.uoc.edu/cat/tour/index.html>)
- Cercadors, en especial Google. Es pot trobar un bon tutorial titulat *Mou-te pel Google* a <http://www.diba.cat/moutepelgoogle>. També es pot consultar l'apartat *Tot sobre Google* a <http://www.google.es/intl/ca/about.html>

Activitats formatives: vegeu annexos

Com s'avalua

Podem parlar dels mateixos tres nivells:

- Aprenentatge dirigit: caldrà avaluar si la manera de resoldre un problema ha estat la que se li ha indicat i s'ha pogut resoldre en un temps adequat.
- Aprenentatge guiat: caldrà avaluar si a mesura que es redueixen les indicacions i les fonts d'informació és capaç de trobar noves fonts i citar-les convenientment.
- Aprenentatge autònom: s'haurà de comprovar si les fonts d'informació utilitzades han estat adequades i si la quantitat de fonts és suficient.

---

⁵ Institut de ciències de l'educació (UPF). *Aprenentatge autònom. Guia per desenvolupar les competències genèriques en el disseny de titulacions.*

Treball en equip per demostrar la capacitat d'escoltar els altres, fer aportacions a les discussions i si cal exercir el lideratge de manera efectiva

Definició

La competència genèrica treball en equip és la capacitat de treballar com a membre d'un equip, interdisciplinari o no, bé com un membre més o bé fent tasques de direcció amb la finalitat de contribuir a desenvolupar projectes amb pragmatisme i sentit de la responsabilitat, tot assumint compromisos i considerant els recursos disponibles.⁶

Com es treballa i eines de què disposa

La competència es pot treballar en tres nivells.

- Nivell 1. Per als primers semestres i treball en grup amb pautes marcades pel professorat.
- Nivell 2. Es fa treball en equip amb supervisió del professorat i retroalimentació entre els grups i els docents.
- Nivell 3. Treball en grup amb funcionament autònom. Els estudiants han de ser capaços de formar els equips i d'afegir-se a la dinàmica d'un equip existent.

Disposem de diverses eines que faciliten el treball en grup:

- Google Docs. Permet la confecció de documents de manera col·laborativa.
- Blocs. L'aula permet afegir blocs o també es poden fer servir blocs externs (per exemple www.blogspot.com o <http://wordpress.com/>).
- Wikis. L'aula permet afegir wikis o també es poden fer servir wikis externs(per exemple <http://www.wikispaces.com/> o <http://www.wikidot.com/>).

Activitats formatives: vegeu annexos

Com s'avalua

Cal avaluar dos aspectes importants:

- L'assoliment dels objectius del treball
- La participació de cada alumne al treball del grup

En alguns casos també caldrà avaluar la capacitat de direcció i de lideratge del grup.

L'avaluació es pot fer també amb tres nivells:

- Nivell 1. Predomina l'avaluació directa per part del professorat.
- Nivell 2. Es poden incorporar elements de coavaluació entre grups.

---

⁶ Institut de ciències de l'educació (UPF). *Treball en equip. Guia per desenvolupar les competències genèriques en el disseny de titulacions.*

- Nivell 3. Es poden incorporar l'autoavaluació del grup i la coavaluació entre grups.

Dissenyar, planificar i realitzar un projecte acadèmic en els terminis establerts, i fer-ne una presentació pública

Descripció

El treball acadèmic té com a objectiu principal que l'estudiant contrasti, amplii i posi en pràctica els coneixements i les habilitats transversals adquirits al llarg de grau en el si d'un projecte de recerca individual o col·lectiu.

Com es treballa i eines de què es disposa

Les eines més adequades per treballar aquesta competència són les següents:

- Per al disseny, planificació i realització d'un projecte acadèmic es disposa de les activitats i les pautes que es marca el calendari de les assignatures on hi hagi un treball acadèmic.
- Per a la presentació pública davant d'un comitè d'avaluació es disposa del programa Presenta, una eina disponible a les aules de les assignatures amb projecte acadèmic amb què l'alumne podrà enregistrar de manera virtual l'exposició del seu estudi.

Activitats formatives: vegeu annexos

Com s'avalua

A l'hora d'avaluar el disseny, la planificació i la realització d'un treball acadèmic es tindrà en compte que el treball contingui tots els elements necessaris:

- 1) *Disseny*: b) que respecti els aspectes formals que tot text acadèmic ha de tenir (normativa, citació, referenciació bibliogràfica, presentació, etc.); i b) que s'ha seguit una metodologia de treball correcta i ajustada a l'àrea de coneixement;
- 2) *Planificació*: a) que s'hagi treballat seguint un cronograma d'activitats i procediments prefixats i raonats prèviament per l'alumne; i b) s'hagi lliurat dins del termini establert.
- 3) *Realització*: a) que s'ha utilitzat tota la bibliografia necessària, b) que s'han recollit les dades necessàries; c) que el desenvolupament argumental és correcte i adequat des del punt de vista del contingut; i d) l'aportació que el treball fa en el camp on es projecta (i especialment, és clar, que sigui un treball original).

Pel que fa a la presentació oral, s'avaluarà que l'alumne: a) justifiqui i destaquï l'interès del projecte; b) en presenti els objectius o hipòtesi de partida; c) n'expliqui, en ordre i d'una manera entenedora, l'estructura, els continguts, els resultats i les conclusions; d) sigui capaç de fer-ho amb un model de llengua formal i un registre acadèmic; i e) s'adeqüi al temps de què disposa.

Competència F: Treball individual i en equip

La nota final de l'assignatura es basarà fonamentalment en la qualitat del treball presentat, però també es tindrà en compte el procés global que ha portat a la seva construcció i presentació (incloent, per tant, els lliuraments parcials i la participació en activitats), així com la presentació oral final.

Annex F1. Activitats formatives

Objectiu 1: *Planificar l'estudi i gestionar el temps de manera que l'activitat acadèmica sigui compatible amb altres activitats i responsabilitats*

Al TFG:

Els estudiants han d'emplenar un formulari d'autoavaluació durant la primera setmana, que inclou algunes preguntes relacionades amb la previsió de dedicació necessària per la preparació del treball i la compatibilització d'aquesta dedicació amb altres assignatures. Vegeu a continuació les preguntes relacionades amb l'objectiu 1:

<p style="text-align: center;">Formulari 1: Autoavaluació</p> <p style="text-align: center;">(inici del primer semestre)</p> <p>Qüestionari per als estudiants del Treball final de grau</p> <p>Gràcies per contestar aquest qüestionari. Com més riques siguin les teves respostes, més útil ens serà, a nosaltres i a tu.</p> <p>Nom i cognoms:</p> <input type="text"/>
<p>Estàs fent alguna altra assignatura aquest semestre? Quina o quines?</p> <input type="text"/>
<p>Si fas més assignatures, creus que podràs compaginar-les bé amb la preparació del TFG?</p> <input type="text"/>
<p>Quantes hores creus que podràs dedicar al teu TFG al mes?</p> <input type="text"/>

A l'inici del segon semestre es torna a passar un formulari d'autoavaluació als estudiants per tal que reflexionin sobre el que han après durant el primer semestre, formulin el que els falta fer per complir l'objectiu final de lliurar el TFG en el termini establert i

Competència F: Treball individual i en equip
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

prenguin consciència de la dedicació de temps que això suposa, tot fent balanç de la gestió del temps durant el primer semestre. Vegeu aquí les preguntes relacionades amb l'objectiu 1 en el segon qüestionari d'autoavaluació:

<p>Formulari 3: Autoavaluació</p> <p>(inici del segon semestre)</p> <p>Qüestionari per als estudiants del Treball final de grau</p> <p>Gràcies per contestar aquest qüestionari. Com més riques siguin les teves respostes, més útil ens serà, a nosaltres i a tu.</p> <p>Nom i cognoms:</p> <input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/> <p>Títol del treball (o tema si encara no tens títol definitiu):</p> <input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/> <p>Tutor /a:</p> <input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/> <ul style="list-style-type: none"> • Parla'ns una mica sobre la teva experiència del primer semestre de TFC: després d'haver-lo fet, què creus que s'espera d'un treball final de carrera? Has entès el volum de feina necessària? Tens clara la dedicació en temps que suposa un treball d'aquestes característiques? Què creus que no vas aprendre en la primera part de l'assignatura i què t'hauria estat útil? <input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/> <ul style="list-style-type: none"> a. Ets conscient de la feina que et queda per fer? Quina és aquesta feina? (fes una llista de les tasques principals que tens pendents) Creus que has sabut gestionar bé el teu temps o creus que necessites millorar de cara a complir amb l'objectiu de lliurar el treball en el termini establert pel pla docent? Si és així, en quins aspectes hauries de millorar? <input style="width: 100%; height: 20px;" type="text"/>	
---	--

Altres activitats d'exemple.

<p>Títol de l'activitat <i>Test de planificació del temps i d'avaluació de continguts</i></p>	
<p>Nivell de dificultat: 2</p>	
Desenvolupament de l'activitat	<p>Es tractaria de respondre un qüestionari en un temps acotat: 72 hores. Els alumnes han de respondre preguntes relatives als</p>

Competència F: Treball individual i en equip
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

	<p>mòduls de l'assignatura, i a les lectures obligatòries. El marge temporal és suficient per poder resoldre la prova.</p> <p>El funcionament de l'activitat és el següent:</p> <p>1) l'alumne té una setmana per repassar el material docent i les lectures.</p> <p>2) el dia acordat el professor penja al Tauler les "instruccions" específiques per resoldre el qüestionari (tipus de preguntes i exemples). Les preguntes són tipus test i d'altres per desenvolupar (amb una extensió marcada que no supera les 15 línies), amb un mínim de 20 i un màxim de 30 preguntes.</p> <p>3) L'endemà el professor tramet el qüestionari. L'alumne rep la llista de preguntes a la bústia personal. Les 72 hores comencen a comptar a partir del moment que el professor envia el missatge. Per tant, l'alumne té un marge entre llegir les instruccions i respondre les preguntes.</p> <p>Si, una vegada obert el qüestionari, l'alumne té algun imprevist que li impedeix de respondre'l en els tres dies següents, cal que ho faci saber immediatament al professor.</p> <p>Una vegada respost el qüestionari, s'ha d'enviar a la bústia d'Avaluació Continuada.</p>
--	--

<p>Títol de l'activitat <i>Planificació i elaboració d'un estat de la qüestió</i></p>	
<p>Nivell de dificultat: 2</p>	
1. Objectius	<p>Objectius que es treballen i avaluen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planificar l'estudi i gestionar el temps de manera que l'activitat acadèmica sigui compatible amb altres activitats i responsabilitats. 2. Treballar i aprendre de manera autònoma, i decidir amb criteri propi les estratègies per assolir els objectius previstos. <p>Nivell de dificultat: 2</p>
2. Assignatura	<p>Literatura comparada, Temes de la literatura universal i qualsevol altra assignatura amb continguts teòrics.</p>
3. Enunciat	<p>Tria qualsevol dels punts temàtics del programa de l'assignatura i</p>

Competència F: Treball individual i en equip
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

	elabora'n un estat de la qüestió. Després d'identificar el tema, dissenya un pla de treball que tingui en compte les fases de recerca bibliogràfica, consulta i estudi de les fonts i redacció de l'exercici. Aquest pla de treball ha d'especificar un mínim de tres dates claus de lliurament de materials parcials al consultor.
4. Objectius concrets	Per a la recerca, consulta, estudi i selecció justificada de la bibliografia publicada sobre un tema és fonamental una bona planificació de la feina, alhora que fomenta la presa de decisions amb criteri propi. Es tracta d'un tipus d'exercici en què es valora l'exhaustivitat i el comentari crític, de manera que es treballen de manera específica la gestió del temps i les estratègies per treballar de forma autònoma. Per dissenyar la planificació del treball és fonamental identificar les fases de l'exercici i valorar el volum de feina i la dedicació que demanen; també implica ser conscient del procés d'elaboració de la PAC (formular hipòtesis de treball, revisar-les, detectar els propis errors i aprendre a gestionar el temps i els esforços). Per redactar un estat de la qüestió cal aprendre a fer recerca bibliogràfica i, més important per a l'assoliment dels nostres objectius, cal estudiar les fonts, ponderar el seu valor i justificar-ne l'interès.
5. Procediments de desenvolupament	El consultor publica l'enunciat de la PAC i assisteix en tot moment l'estudiant en el procés d'elaboració de l'exercici. Ara bé, es tracta sempre d'un assessorament passiu que es limita a qüestions metodològiques o de procediment; l'estudiant és qui proposa i decideix el tema, el calendari dels lliuraments parcials i l'abast i l'estructuració dels continguts.
6. Avaluació	L'exercici s'avalua de forma continuada i progressiva, ja que cada lliurament parcial ha de servir per aprendre i millorar. El consultor valora tant el procés com el resultat final.
7. Relació amb altres activitats	Aquest exercici ha de servir com a aprenentatge bàsic per a qualsevol treball de recerca, ja sigui una PAC d'una assignatura o bé el Treball final de grau.
8. Durada	L'estudiant hauria de dedicar aproximadament 30 hores a aquesta activitat.
9. Aules on s'ha implementat	
10. Recomanacions, advertiments i altres	És recomanable que el consultor orienti l'estudiant en la fase de recerca de les fonts bibliogràfiques. Bones indicacions sobre cercadors i bases de dades a l'inici de l'activitat faciliten la feina en aquest estadi preliminar.

Competència F: Treball individual i en equip
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

Objectiu 2: Treballar i aprendre de manera autònoma, i decidir amb criteri propi les estratègies per assolir els objectius previstos

Títol de l'activitat	
Recerca de material bibliogràfic complementari	
Nivell de dificultat: 2	
Procediments de desenvolupament	<p>Una activitat possible per treballar aquest objectiu en un nivell 2 (d'aprenentatge intermedi, guiat, però no dirigit ni tampoc plenament autònom), consisteix a fer que l'estudiant triï els capítols o apartats dels mòduls o bibliografia de l'assignatura que li cal consultar per fer una PAC determinada. Així, en la descripció de la PAC, en lloc de detallar les pàgines o els apartats dels materials de l'assignatura que hi tenen relació, el consultor pot donar una indicació que orienti l'estudiant però que l'obligui a guanyar autonomia en el seu aprenentatge. Un exemple concret d'aquest tipus d'indicació podria ser el següent:</p> <p>“Per elaborar la PAC, el material de l'assignatura que heu de llegir primer són els mòduls <i>Argumenta</i> i el llibre <i>Manual de comunicacions escrites a l'empresa</i>, que és també el material que heu rebut a casa en paper. Mireu-vos bé l'enunciat d'aquesta PAC i a partir de l'índex de totes dues obres seleccioneu vosaltres mateixos els capítols que us cal llegir per poder elaborar la PAC”.</p>

Competència F: Treball individual i en equip
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

Objectiu 3: Treball en equip per demostrar la capacitat d'escoltar els altres, fer aportacions a les discussions i si cal exercir el lideratge de manera efectiva

Activitat: Realització de 3 activitats de grup per mitjà de la creació de grups de treball dins de l'aula Nivell de dificultat: 2	
1. Objectius	<ul style="list-style-type: none"> • Objectius d'aquesta competència que es treballen i avaluen: <ol style="list-style-type: none"> 3. Treball en equip per demostrar la capacitat d'escoltar els altres, fer aportacions a les discussions i si cal exercir el lideratge de manera efectiva.
2. Assignatura	Llengua catalana: estructura i ús
3. Enunciat (o instruccions que adreçaríem a l'estudiant)	<p>0. Organització del grup (2a setmana): “Un cop el consultor hagi creat els grups, cal que us presenteu dins de l'espai Debat del vostre grup, que indiqueu si seguireu l'avaluació continuada, que comenceu a dir com creieu que podeu fer la primera activitat de grup i que us aneu organitzant”.</p> <p>1. 1a activitat de grup (5a setmana): Aclariment: “Aquesta activitat és avaluable, però la qualificació constarà al registre de l'avaluació continuada dins la qualificació de la tercera activitat de grup”. Enunciat: “Feu una d'aquestes activitats: activitat 3, activitat 4 o activitat 5 del mòdul 1”.</p> <p>2. 2a activitat de grup (12a setmana): Aclariment: “Aquesta activitat és avaluable, però la qualificació constarà al registre de l'avaluació continuada dins la qualificació de la tercera activitat de grup”. Enunciat: “Feu una de les dues activitats proposades (la que vulgueu): 1) Expliqueu, d'una manera clara, l'ambigüitat de l'enunciat <i>Hi ha una bossa de roba perduda a la secretaria</i> i, per tant, digueu a quantes oracions pot correspondre. (La bibliografia sobre aquest enunciat no resol la pregunta.) 2) Comenteu, molt esquemàticament (pot ser una mena de llista) semblances i diferències entre tres d'aquestes quatre obres de Joan Solà: <i>Lingüística i Normativa</i> (1990), <i>Sintaxi normativa: estat de la qüestió</i> (1994), <i>Parlem-ne. Converses lingüístiques</i> (1998) i <i>Plantem cara. Defensa de la llengua, defensa de la terra</i> (2009). Resumiu, també molt esquemàticament, un article de qualsevol de les obres anteriors (si té fins a 6 pàgines) o una part d'un article (si té més de 6 pàgines) sobre un tema clarament sintàctic (per exemple, les oracions de relatiu, aspectes a l'entorn de les preposicions, indicació de causa o indicació de temps)”.</p> <p>3. 3a activitat de grup (16a setmana). Aclariment: “La qualificació d'aquesta activitat correspon a les tres activitats de grup, no només a la tercera.”. Enunciat: “Feu una d'aquestes activitats: activitat 4 del mòdul 3, activitat 1 del mòdul 4 o activitat 2 del mòdul 4”.</p>
4. Objectius concrets	A banda dels objectius específics de la matèria que es treballen a cada activitat, el conjunt d'aquestes activitats en grup persegueix

Competència F: Treball individual i en equip
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

<p><i>(que es treballen amb l'activitat o com li expliquem a l'estudiant el perquè li fem fer aquesta activitat)</i></p>	<p>treballar els objectius següents:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Capacitat de treballar com a membre d'un equip • Capacitat d'organització i de gestió del temps. • Pragmatisme i sentit de la responsabilitat. • Assumpció de compromisos. • Consideració dels recursos disponibles. • Capacitat d'aprendre dels altres i d'aprendre per poder presentar la feina als altres.
<p>5. Procediments de desenvolupament <i>(o com s'executa l'activitat: passos a seguir per aplicar l'activitat a l'aula o instruccions adreçades al consultor que l'ha d'executar)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • El consultor crea els grups a l'inici del semestre i després cada grup ha de dur a terme les diferents activitats proposades, penjades al calendari de l'aula com a "activitats de grup". Si un o dos grups queden amb pocs membres reals, el consultor crea un grup que n'unifiqui dos, amb un espai totalment nou. • Dins de l'assignatura, les 3 activitats s'avaluen com una única activitat, de manera que totes, excepte la darrera, es penjen a l'aula com a activitats no avaluables. De cada activitat, però, el consultor en retorna al grup la correcció comentada, tot i que la nota només es posa en la darrera, i correspon a la nota global. • És aconsellable que alguna/es de les activitats proposades permetin que el grup triï entre diverses possibilitats, perquè aquest fet potencia l'intercanvi d'opinions entre els membres del grup i, en certa manera, obliga a conèixer una mica totes les activitats proposades. • Les activitats de grup són molt útils quan, per alguna circumstància, cal proposar una activitat nova durant el transcurs del semestre, no prevista al pla docent inicial. Per exemple, l'activitat 2 de la segona activitat de grup que teniu en aquest exemple, no constava en la proposta inicial de l'assignatura, però s'hi va incorporar arran de la mort del lingüista Joan Solà. • El treball de grup de vegades suposa un compromís superior de l'estudiant respecte de les activitats individuals. Per exemple, un estudiant difícilment plagiarà el text d'un treball de grup perquè si es descobrís el plagi es penalitzaria tot el grup. I també comporta un aprenentatge a partir de la feina dels altres; per exemple, sempre hi ha una o dues persones en el grup que són molt curoses amb els aspectes formals (com ara les citacions bibliogràfiques), i això sol influir positivament en tota la resta de membres del grup, perquè normalment en les activitats posteriors a la primera de grup, si és un text en què s'ha de consultar bibliografia, tots els membres presenten la bibliografia ben citada.
<p>6. Avaluació</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Cal avaluar dos aspectes importants: <ul style="list-style-type: none"> - L'assoliment dels objectius del treball (això es veu amb el resultat final presentat). - La participació de cada alumne al grup de treball (per a això cal anar seguint el debat dins dels grups). En aquest sentit,

Competència F: Treball individual i en equip
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

	<p>cal recordar que el treball només l'han de signar els membres del grup que realment l'han fet, i que el consultor ha de controlar que tots els signants hagin participat a fer l'activitat, especialment en la primera (perquè hi ha grups que posen tots els noms dels membres, encara que hi hagi persones que no hagin fet res).</p> <ul style="list-style-type: none"> • Atès que es tracta d'una assignatura de segon curs, la competència es treballa en un segon nivell, de manera que es fa treball en equip amb supervisió del professor i retroalimentació entre els grups i el docent. El docent, doncs, va supervisant el debat de cada grup i intervenint-hi en els moments en què considera que cal fer-ho. El consultor mira els debats entre els membres i aclareix conceptes equivocats que llegeix en els missatges, per exemple, o de vegades respon preguntes que se li plantegen directament, però no mira el treball en procés (que solen intercanviar-se a través d'adjuncions o de documents a l'àrea de fitxers).
7. Relació amb altres activitats <i>(idoneïtat per treballar-les o avaluar-les conjuntament o gradualment, etc.)</i>	Segons com sigui l'activitat, pot suposar una activitat semblant a una altra que s'ha fet (per exemple, una activitat de síntesi), o la preparació d'una altra que es farà més endavant (una activitat d'anticipació).
8. Durada	Cada activitat té una durada aproximada de 4-5 setmanes dins el calendari de l'aula.
9. Aules on s'ha implementat	Llengua catalana: estructura i ús
10. Recomanacions, advertiments i altres	Per crear els grups de treball a l'aula cal que el PRA faci una incidència a Suport Docència (no hi ha, ara per ara, la possibilitat de crear-los automàticament, com a eines dins de "disseny de l'aula"). Amb tot, és un procediment molt ràpid. És aconsellable demanar un grup de més dels que es necessiten per si calgués ajuntar-ne dos (per poder fer un espai totalment nou i on no es vegin els missatges dels altres dos). Per exemple, si els grups són de 8 persones (ja se suposa que realment serà de 5 o 6 persones) i hi ha dos grups en què només hi ha dos membres actius, va bé ajuntar aquests dos grups en un. En aquest cas, si el consultor ja té un grup de més, pot crear el grup sense haver-ho de dir a Suport Docència.

Títol de l'activitat*Literatura comparada i temàtica*

Nivell de dificultat: 2

1. Objectius

Objectius que es treballen i avaluen:

Competència F: Treball individual i en equip
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

	<p>2. Treballar i aprendre de manera autònoma, i decidir amb criteri propi les estratègies per assolir els objectius previstos.</p> <p>3. Treball en equip per demostrar la capacitat d'escoltar els altres, fer aportacions a les discussions i si cal exercir el lideratge de manera efectiva.</p> <p>4. Dissenyar, planificar i realitzar un projecte acadèmic en els terminis establerts, i fer-ne una presentació pública.</p>
2. Assignatura	Temes de la literatura universal
3. Enunciat	Redacta un assaig en el qual s'elabori un exercici de literatura comparada sobre un dels tres temes del curs —el viatge, el desig o la identitat i l'alteritat—, a partir de les obres de lectura obligatòria del temari, així com d'altres que completin el corpus, siguin literàries o d'altres disciplines artístiques.
4. Objectius concrets	L'objectiu principal d'aquest exercici és preparar a l'estudiant per a la redacció de treballs acadèmics d'una certa extensió. En aquest sentit es treballen tant la planificació com la capacitat d'aprendre de manera autònoma. El fet que la redacció de l'assaig estigui tutoritzada pel consultor, però que en tot moment es comparteixi (i es discuteixi) al Fòrum amb els companys de classe converteix aquesta PAC en un exercici de treball en equip. La defensa pública de la PAC contribueix també a l'assoliment d'aquesta competència.
5. Procediments de desenvolupament	<p>Abans de posar fil a l'agulla al treball, un cop triat el tema i les lectures complementàries, és necessari escriure al consultor per tal d'acordar la matèria objecte de l'estudi comparatista. També és recomanable posar en comú el projecte amb la resta de companys del curs a l'espai del Fòrum.</p> <p>Els exercicis escrits no han de ser una mera síntesis de les idees que recull el material docent de l'assignatura, ni una repetició de les intervencions dels debats de l'aula. Pel contrari, aquesta PAC és un exercici pràctic de literatura comparada, que ha de partir de la lectura en profunditat dels textos literaris, contrastada amb la bibliografia, i ha d'aportar una interpretació pròpia i alhora rigorosa. L'escriptura ha de ser assagística, tot conjugant el rigor i el coneixement de la matèria amb la reflexió personal.</p> <p>Un cop finalitzat el treball, se'n farà una defensa pública a l'espai del Fòrum.</p>
6. Avaluació	El consultor corregirà les PAC i enviarà les solucions de forma individualitzada o col·lectiva, segons els casos. L'estudiant

Competència F: Treball individual i en equip
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

	disposarà d'uns dies per tornar a presentar una nova versió de la PAC a partir de les correccions i les indicacions del consultor, que tornarà a corregir-la i qualificar-la. El consultor penjarà a l'espai del Tauler alguns dels exercicis corregits (de forma anònima), per tal que serveixin d'orientació.
7. Relació amb altres activitats	
8. Durada	L'estudiant hauria de dedicar aproximadament 40 hores a aquesta activitat.
9. Aules on s'ha implementat	07.081 Temes de la literatura universal
10. Recomanacions, advertiments i altres	És convenient que aquesta PAC sigui el treball final de l'assignatura. També és recomanable publicar l'enunciat de la PAC amb molta antelació; si pot ser, a l'inici del curs, i dedicar els debats de l'assignatura a preparar l'exercici a tots els nivells.

Objectiu 4: Dissenyar, planificar i realitzar un projecte acadèmic en els terminis establerts, fer-ne una presentació pública

Exemple: Treball final de grau (TFG).

El Treball final de grau és l'assignatura culminant del pla d'estudis de Llengua i Literatura Catalanes. Perquè es puguin treballar tots els elements que entren en joc en el procés de disseny, planificació, realització i presentació oral pública d'un projecte acadèmic, s'ha pensat en un seguit d'activitats més o menys pautades que condueixen l'estudiant per les diferents etapes del TFG. A part de les activitats guiades, també es potencia la capacitat d'autonomia a l'hora de gestionar el seu temps per això es demana als estudiants que realitzin el seu propi **pla de treball o calendari de tasques**. En aquest pla de treball s'hi ha d'especificar quines activitats ha de dur a terme i en quin moment durant els dos semestres, per tal d'aconseguir l'objectiu final de presentar el TFG en la data establerta i fer-ne una presentació oral virtual a l'aula.

Aquest pla de treball és molt important en el TFG ja que es tracta segurament del text acadèmic més llarg que produiran en tota la carrera i on s'iniciaran en la recerca. Una dificultat afegida és la durada de l'assignatura que és d'un curs (dividit en dos semestres). Així doncs, tractant-se d'un treball de més llarg recorregut que les proves d'avaluació continuada a què estan acostumats, es fa palesa més que mai la necessitat d'una bona planificació i gestió del temps.

Vegeu la taula següent on s'especifiquen les activitats i els objectius en relació amb les tasques de disseny, planificació, realització i presentació oral del TFG:

Competència F: Treball individual i en equip
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

Activitats centrades en la planificació i realització del TFG

Semestre	Activitat	Objectius
1	Lectura, valoració i avaluació de dos treballs que han estat presentats anteriorment. Per fer les valoracions se'ls dona un document guia que serveix per remarcar els aspectes del treball en què s'han de fixar a l'hora de valorar-lo. Les aportacions dels estudiants es fan a través d'un debat a l'aula.	Fer prendre consciència a l'estudiant sobre quin és el nivell que es demana per un treball de final de grau; com s'ha d'estructurar; quins apartats ha de tenir i en darrer terme, fer-los conscients del volum de feina que comporta realitzar un treball d'aquestes característiques. En definitiva es tracta de reflexionar sobre la tasca que tenen al davant.
1	Exercici sobre preguntes de recerca. Es lliura als estudiants un document amb exemples sobre què és i què no és una pregunta de recerca	Formular les preguntes i hipòtesis de recerca del treball (pregunta principal i preguntes secundàries). Es tracta del punt de partida per iniciar la recerca del tema que s'ha triat.
1	Lliurament d'una bibliografia comentada. Es dona als estudiants un exemple d'un bon comentari bibliogràfic.	Conèixer allò que s'ha fet dins l'àmbit temàtic del projecte (qui ha dit què). Comentar breument de què tracta i perquè és rellevant per al treball que s'està fent. Com a objectiu secundari es pretén delimitar la recerca bibliogràfica, amb l'ajuda del tutor, a aquelles obres essencials i rellevants per evitar presentar una bibliografia massa extensa i poc rellevant.
1	Formulari de planificació i preparació del TFG. Inclou també un apartat on es demana als estudiants que proposin un pla de treball amb una temporització de les tasques i les fites més rellevants que hauran d'acomplir durant els dos semestres que dura el treball. També conté la bibliografia comentada i les preguntes de recerca treballades anteriorment.	Responent les preguntes del formulari es pretén principalment proporcionar l'estudiant amb un "full de ruta" del seu treball amb elements essencials que l'han de configurar: preguntes de recerca, metodologia, cerca bibliogràfica, treball de camp, etc.
1	Presentació de la primera formulació estructurada del treball	L'objectiu d'aquest lliurament és tenir a punt al final del primer semestre l'índex, la introducció, la metodologia, si més no esbossada, i el primer capítol teòric i d'estat de la qüestió.
2	Lliurament d'un esborrany parcial,	Els diferents lliuraments tenen per

Competència F: Treball individual i en equip
ANNEXOS: EXEMPLES D'ACTIVITATS

	i dos esborranys totals abans del darrer i definitiu lliurament final.	objectiu estructurar la feina de l'estudiant i reforçar la comunicació i el treball amb el director de continguts: el seu tutor. En el primer lliurament s'ha d'enllestir la part del treball que es pot resoldre més aviat i mostrar que s'han entès els principis teòrics i metodològics en base als quals es treballa. En els següents lliuraments s'ha de mostrar que el treball està en procés de conclusió i que s'han entès tots els elements del procés fins a arribar al lliurament final, amb el treball ja finalitzat.
2	Preparació de la presentació oral virtual. Un cop han lliurat el treball es proporciona als estudiants diversos models de powerpoint (més reeixits i menys reeixits) també tenen accés a les presentacions orals d'altres estudiants.	Familiaritzar-se tant amb les tècniques de presentació oral de textos com en l'entorn tecnològic que hauran de fer servir per les seves presentacions.
2	Presentació virtual del treball acompanyada d'un powerpoint a través de l'eina Present@. Aquesta eina permet emmagatzemar, descarregar i escoltar documents d'àudio.	Capacitat de síntesi: saber presentar en 15 minuts els aspectes més rellevants del treball. Capacitats comunicadora: demostrar el domini del registre formal acadèmic en català.

10. Competència G

Actualització permanent i adaptació a noves situacions

10.1 Formulació de la competència i dels seus objectius

Competència transversal G: Actualització permanent i adaptació a noves situacions

Objectiu 1: Adaptar-se a noves situacions i entorns acadèmics i professionals

Objectiu 2: Aprendre i actualitzar-se permanentment a partir de la reflexió sobre el propi aprenentatge i en funció de les pròpies necessitats personals i professionals, presents i futures

10.2 Nivells de la competència

Primer nivell. Correspon al primer curs. S'ha de tenir en compte que si les persones necessiten constantment supervisió per demostrar aquesta competència, demostren que no la tenen adquirida. En un primer estadi s'actua amb la guia i l'ajut del personal docent, que disposa d'una eina a l'aula adequada per incidir en la gestió del temps dels alumnes, el Tauler, que és l'àmbit des d'on es proposen als alumnes les activitats que cal que realitzin i se'ls recorda puntualment dels períodes de què disposen per fer-les.

Segon nivell. Correspon al segon i tercer cursos. Superat aquest primer estadi d'acompanyament, els alumnes caldria que fessin la planificació del temps d'estudi i de treball amb relativa autosuficiència.

Tercer nivell. Correspon, específicament, a les assignatures Treball final de grau (TFG). Nivell reflexiu de la competència.

10.3 Les assignatures

Al llarg del grau en Llengua i Literatura Catalanes de la UOC hi ha un total d'onze

assignatures que treballen algun dels objectius relacionats amb la competència transversal 8, “Actualització permanent i adaptació a noves situacions”. Són les següents:

Assignatura	Objectius
Llengua, cultura i societat	1,2
Introducció a l'estudi de la literatura	1
Introducció a la literatura europea	2
Literatura, cultura i societat a Catalunya	2
Gènere i sexualitat en la cultura catalana	2
La identitat catalana en els seus textos	2
Adquisició i aprenentatge en la llengua catalana	1, 2
Multilingüisme i educació	1
Polítiques i planificació lingüístiques	2
Seminari d'estudis catalans	1, 2
TFG	1, 2

10.4 Descripció, anàlisi i aplicació dels objectius de la competència

Objectiu 1: *Adaptar-se a noves situacions i entorns acadèmics i professionals*

Definició

Tota disciplina acadèmica està sotmesa a constant revisió i s'enriqueix a partir d'aportacions noves que, sovint, qüestionen, matisen o generen de cap i de nou conceptes, plantejaments teòrics o mètodes d'estudi. Aquest fenomen reclama que l'estudiant sàpiga identificar i servir-se de les fonts d'informació acreditades que posin a l'abast de la comunitat acadèmica les novetats relacionades amb el grau en Llengua i literatura catalanes. Convé que sàpiga incorporar de manera creativa i eficaç les novetats a aquells coneixements i competències de tall més tradicional, que tingui capacitat de flexibilitzar les tasques d'aprenentatge i els continguts d'acord amb noves situacions contextuais i personals, i que entengui que els continguts i els instruments propis de la disciplina no són estàtics sinó que estan en constant reformulació.

Eines de què es disposa

A l'espai *Materials i fonts d'informació* de l'aula l'estudiant té a l'abast, a banda d'uns continguts actualitzats relacionats amb l'assignatura, unes fonts bibliogràfiques i unes bases de dades o webs amb informació sobre llengua i literatura catalanes. També té a l'abast la *Biblioteca de la UOC*, amb un ampli ventall de continguts en diferents formats, que també posen a l'abast les novetats relacionades amb l'assignatura. Per tal de realitzar les diferents PAC amb òptim resultat acadèmic, l'alumne cal que sàpiga gestionar correctament totes aquestes fonts d'informació.

Com s'avalua

L'avaluació de la competència va lligada a diversos nivells:

Primer i segon nivells: se sospesa si l'alumne ha sabut cercar les darreres novetats quant a bibliografia i noves metodologies i les ha sabut incorporar en el seu discurs acadèmic de manera ben argumentada i amb esperit crític.

Tercer nivell: en el TFG, en què l'estudiant ha de demostrar la seva capacitat per localitzar, gestionar i incorporar les fonts d'informació, ha d'estar especialment atent a les novetats bibliogràfiques i metodològiques per tal que el seu discurs acadèmic incorpori les aportacions més de darrera hora. La manera d'avaluar aquesta capacitat és analitzant si l'alumne ha elaborat un estat de la qüestió prou ric i actualitzat, i ha sabut establir una bona relació dialògica amb aportacions formulades des de múltiples perspectives.

Activitats formatives: vegeu annexos.

Objectiu 2: *Aprendre i actualitzar-se permanentment a partir de la reflexió sobre el propi aprenentatge i en funció de les pròpies necessitats personals i professionals, presents i futures*

Definició

Una de les bases de l'esperit de l'EEES és que l'alumne sigui capaç d'incorporar en la seva activitat acadèmica noves modalitats de treball, i fer-ho de manera que aquestes novetats sedimentin de manera coherent amb el bagatge i la manera de fer propis de cadascú. En aquest sentit, s'estimula que l'alumne es mostri molt predisposat a cultivar la constant descoberta i bon ús de nous instruments o procediments de treball i de cercar l'adaptació a nous escenaris. El procés d'aprenentatge, que és eminentment dinàmic, ha de contemplar que l'alumne desenvolupi la capacitat per emmotllar-se a noves situacions, a contingències adverses i a maneres de pensar o de treballar diferents o fins i tot oposades a les pròpies.

Eines de què es disposa

L'aula del campus virtual posa a l'abast de l'estudiant una colla d'eines que permeten desenvolupar un ventall molt ampli de metodologies, sigui de manera individual o grupal. Entre les més destacades figuren els blocs, les wikis, els documents compartits, les carpetes compartides, el Langbloc, i el Presenta, entre d'altres.

En la part de Fonts i recursos i Materials s'hi poden compilar contingut en format textual o multimèdia que vehiculin o il·lustrin les novetats conceptuals rellevants a tenir en compte d'acord amb el contingut de l'assignatura o la disciplina.

El portafoli de l'estudiant serà l'eina més important per avaluar aquesta competència, atès que en aquesta recopilació d'evidències l'alumne haurà de demostrar com ha sabut

incorporar les actualitzacions pròpies tant del seu propi aprenentatge com de la disciplina.

Com s'avalua

Cal que el pla docent contempli treballar un ventall d'activitats prou diversificat que permeti veure com l'alumne desenvolupa diferents experteses amb diferents eines o contextos d'aprenentatge. Així mateix, convé que l'alumne articuli algun tipus de discurs acadèmic –en el format textual més adient– en el qual pugui demostrar fins a quin punt ha estat capaç de comprendre i integrar les novetats conceptuals més rellevants en relació amb la disciplina. Cal valorar no només el resultat final del treball sinó la totalitat i la bona evolució del procés del treball portat a terme per l'alumne. En aquest sentit caldrà valorar positivament les estratègies de treball i actituds desplegades enfront de qüestions acadèmiques que han estat problemàtiques o, si més no, que no estaven contemplades en l'horitzó d'expectatives de l'alumne.

Annex G1: Exemples d'activitats formatives

Assignatura: Introducció a l'estudi de la literatura

PAC1. L'estudi de la literatura

Ressenya crítica sobre les característiques i l'abast dels estudis literaris com a disciplina. (3-4 pàgines)

Reflexiona sobre l'evolució de la disciplina i comenta els problemes que confronta l'estudi d'un objecte en constant reformulació.

Lectures bàsiques:

Mòdul 1 (La literatura i els estudis literaris) i **una** de les lectures complementàries d'aquesta unitat:

- Todorov, T. (1979). "La noció de literatura" (trad. d'Enric Sullà). A: *Estudis i assaigs. Els Marges* 15.
- Eagleton, T. (1988). "Introducció: ¿qué es la literatura?". A: *Una introducció a la teoria literaria* (pàg. 11-28). Mèxic: FCE.
- Di Girolamo, C. (1995). "Tendències actuals de les teories de la literatura". A: *Els Marges* 53 (pàg. 5-13).
- Compagnon, A. (2008). *¿Para qué sirve la literatura?*. Barcelona: Acanalado. (fragm.)

Assignatura: Introducció a la literatura europea

Debat 1: Qüestions preliminars: sentit i significació de l'Edat Mitjana

D'on procedeix el terme *Edat Mitjana*? Com ha anat evolucionant aquest concepte al llarg del temps? Què entenem avui per *Edat Mitjana*?

L'historiador J. Heers ens advertí que el concepte *Edat Mitjana* va néixer simultàniament al de *Renaixement*, com a idea complementària. De fet, van ser els propis Humanistes els seus creadors. Al segle XV són comuns expressions com *media aetas, medium aevum, medium tempestatis, media latinitas, media tempora...*

Posteriorment, la idea va quedar totalment fixada, d'una banda amb la imatge negativa de l'Edat Mitjana pròpia de la Il·lustració, que sovint encara es deixa sentir; i de l'altra per una visió idealitzada i moltes vegades poc acurada del món medieval que s'hi va afegir a partir del Romanticisme.

En el present, quin és el sentit, la significació i l'oportunitat d'aquest concepte?

Lectures:

- Mòdul Didàctic 1
- L'article d' E. R. Curtius del *Dossier de lectures*

Assignatura: Llengua, cultura i societat

Objectiu 1: Adaptar-se a noves situacions i entorns acadèmics i professionals

Aquest objectiu es va posar en aquesta assignatura segurament perquè és una de les primeres que agafen els estudiants, i evidentment han de passar per un procés d'adaptació a la universitat i a l'entorn virtual. Aquest procés es treballa implícitament, però ara per ara no l'avaluem de manera explícita.

Objectiu 2: Aprendre i actualitzar-se permanentment a partir de la reflexió sobre el propi aprenentatge i en funció de les pròpies necessitats personals i professionals, presents i futures.

L'objectiu de l'aprenentatge reflexiu forma part integral de l'experiència de l'estudiant en aquesta assignatura i de la seva avaluació. Es treballa de manera integrada amb la competència d'expressió escrita (aquesta és una de les dues assignatures del grau on la competència d'expressió es desenvolupa en pràcticament tots els objectius que definim). Utilitzem la pràctica de l'escriptura com a eina i entorn privilegiats per a la reflexió. D'una banda, convidem l'estudiant a practicar l'autoavaluació en diverses ocasions: amb un qüestionari inicial (adjunt) en què entre d'altres coses han de formular els seus punts forts i els seus punts febles; i amb un altre qüestionari (adjunt) lliurat amb la PAC1 (treball curt) i la PAC3 (treball llarg).

D'altra banda, la PAC4 és el que anomenem Portafoli, una selecció de cinc tasques breus a partir de set propostes que reben els estudiants. La primera tasca (PF1) i l'última (PF7) són obligatòries i en tots dos casos comporten una activitat de reflexió:

PF1:

Escriu una redacció (màxim 400 paraules) sobre la següent idea, amb relació a les teves pròpies experiències com a escriptor:

“Les paraules són sempre mig d'algú altre. Esdevenen “nostres” només quan el parlant les omple amb la seva intenció, amb el seu propi accent; és a dir, quan les fa seves. Abans d'aquest moment d'apropiació, les paraules no existeixen en un llenguatge neutre i impersonal, sinó en les boques de l'altra gent, en els contextos concrets de les altres persones, al servei de les seves intencions: és d'aquí que hem d'agafar les paraules i fer-les nostres.”

PF7:

Reflexió final sobre l'aprenentatge en l'assignatura: què he après durant aquest semestre, quins són ara els meus punts forts i els meus punts febles.

Assignatura: Literatura, cultura i societat a Catalunya

Aquesta és l'altra assignatura del grau en què es treballen pràcticament tots els objectius de la competència d'expressió escrita, i un cop més l'escriptura constitueix el mitjà per a la reflexió sobre el propi aprenentatge i la documentació de l'experiència de l'estudiant. La PAC4 és un Dietari (vegeu document adjunt) en què es convida l'estudiant a compilar les seves notes de lectura, diferents activitats breus sobre els continguts acadèmics, el procés d'elaboració del treball de curs i la reflexió sobre el procés i l'experiència d'aprenentatge. Si bé encoratgem els estudiants a dur a terme anotacions lliures quan ho considerin necessari, en moments clau els proposem una reflexió guiada sobre certes qüestions. Entre les propostes per a la reflexió hi ha les següents:

1. Primera anotació: “[...] Ara, però, volia enviar-vos un missatge per recordar-vos que, si no ho heu fet ja, ha arribat el moment de fer la primera anotació al vostre dietari. El que hauríeu de fer és llegir una altra vegada les competències i objectius d'aquesta assignatura (les teniu al pla docent i a la introducció dels materials). Voldria que reflexionéssiu una estona i que escriviu al dietari sobre les següents preguntes: Com et veus en relació amb les competències i objectius de l'assignatura? Quins són els teus punts forts i els teus punts febles?”

2. Reflexió sobre el Debat 1: “Amb aquest missatge vull donar per acabat el primer debat de l'assignatura. Us vull felicitar per la manera com l'heu anat portant, i per l'esforç que heu fet la gran majoria de vosaltres d'anar buscant maneres d'aplicar a l'anàlisi de l'obra de Rusiñol el que ens diuen Bourdieu, Habermas i Domingo als seus assaigs. Més avall us faig alguns comentaris generals sobre el debat. Abans, però, us voldria proposar que reflexioneu al vostre dietari sobre l'experiència de discutir aquests textos col·lectivament. Com a guia, si voleu podeu seguir les pautes següents:

- Com creus que ha anat el debat?
- T'ha servit per comprendre millor els textos de Habermas i Bourdieu?
- Si el tornéssim a fer ara, què faries diferent perquè et fos més útil de cara a assimilar els continguts de la unitat?

3. Reflexió sobre el Debat 2 (PAC d'un semestre anterior): “[...] Vistos els vostres comentaris, crec que és obligat i molt recomanable que debateu una mica més. Quines diferències trobeu entre els comentaris de l'avaluador i els vostres? A què atribuïu l'enorme distància entre la vostra nota i la de l'avaluador? I sobretot, quines lliçons heu d'extreure de cara al vostre propi treball de curs? Crec que també seria convenient que, abans de reaccionar als comentaris de l'avaluador, us torneu a llegir un moment els criteris d'avaluació del grau i el qüestionari que va usar per a l'anàlisi d'aquest treball. Un cop feta l'experiència d'aquest debat, teniu alguna cosa a dir sobre el qüestionari? Quina utilitat hauria de tenir de cara a construir el vostre treball de curs? I com us veieu vosaltres mateixos amb relació als criteris d'avaluació?”.

4. Reflexió sobre els comentaris a l'esborrany del treball de curs (PAC3): “Ara és important que llegiu bé els meus comentaris i que mireu de pensar què heu de fer per seguir-los. A aquest efecte, us demano que feu una entrada al vostre dietari: Què pensàveu dels vostres esborranys en el moment d'enviar-los? Us esperàveu els meus comentaris? Quina és la vostra reacció? Què heu de fer per adaptar el vostre treball al meu feedback?”.
5. Reflexió sobre la versió final de la PAC3.
6. Reflexió final sobre l'aprenentatge en l'assignatura.

Assignatura: Gènere i sexualitat en la cultura catalana

Aquesta assignatura encara no està implementada (s'ofereix per primer cop el febrer de 2013), però tenint en compte que s'hi treballarà una realitat tan sensible i potencialment conflictiva per a cada individu com la construcció del gènere i les identitats sexuals, és essencial integrar-hi un element de reflexió, que probablement tindrà la forma d'un dietari de l'assignatura (amb un model semblant al de “Literatura, cultura i societat”).

Assignatura: Multilingüisme i educació

PAC: Criteris psicoeducatius de l'educació plurilingüe

Presentació de la prova:

Aquesta activitat pretén aprofundir en els coneixements abordats en el mòdul 2 sobre els criteris psicoeducatius implicats en l'organització i el procés d'ensenyament i aprenentatge a l'educació bi-multilingüe i utilitzar-los per comprendre i analitzar tant els projectes lingüístics de centre com la pròpia pràctica educativa. Els apartats teòrics en els quals es basa de manera preferent aquesta PAC 1 són “concepcions i pressupòsits teòrics de l'educació bilingüe” i “la recerca sobre l'educació bilingüe”. Per tant, abans de començar a treballar amb la PAC 2 convé que reviseu aquests apartats i utilitzeu el fòrum per consultar les dubtes possibles.

Objectius:

Els objectius d'aquesta segona PAC coincideixen amb els que es formulen en el mòdul 2 però, especialment, amb aquesta PAC es pretén:

- . Gestionar coneixements i informacions sobre les característiques de l'educació bilingüe, dels seus plantejaments teòrics i dels models organitzatius escolars.
- . Reflexionar críticament, amb precisió conceptual i rigor intel·lectual, sobre les variables psicològiques, sociològiques i pedagògiques implicades en l'educació bi-multilingüe..
- . Gestionar els coneixements psicològics, sociològics i pedagògics que incideixen en la presa de decisions sobre els projectes lingüístics de centre..

. Analitzar críticament, amb precisió conceptual i rigor intel·lectual, les recerques sobre el desenvolupament de la competència bi-plurilingüe i extraure les conseqüències per a l'organització escolar i la pràctica educativa.

Enunciat de la PAC:

Al llarg del mòdul 2 del material de l'assignatura s'han descrit les característiques de l'educació bilingüe, els seus orígens i algunes variables implicades en l'èxit escolar de l'alumnat. També hi ha un model explicatiu relatiu a les habilitats lingüístiques implicades en l'educació escolar. Es tracta doncs, que aneu utilitzant els continguts treballats per resoldre algunes demandes implicades en el desenvolupament de l'educació bi-multilingüe.

Descripció de la situació:

Som a Catalunya. Imagineu una població amb deu escoles d'infantil i primària (tres tenen doble línia) i tres instituts de secundària. Dos instituts imparteixen el batxillerat i un institut fa cursos superiors de formació professional. Els tres instituts imparteixen formació professional de grau mig. La població té un elevat nombre de persones estrangers (al voltant del 35%), però arriba fins al 42% a la franja d'edat de 3 a 18 anys. Atenent a la llengua inicial de l'alumnat, hi ha un 15% de llengua familiar catalana, un 50% de llengua familiar castellana i la resta es reparteix en diferents llengües de les quals predominen l'àrab, l'amazig, el soninkè, el fula i el manding. Hi ha una distribució equilibrada dels diferents grups lingüístics entre tots els centres escolars. És a dir, la composició lingüística de l'alumnat de cada centre es correspon més o menys amb la que existeix a la localitat.

A la població hi ha també tres escoles bressol municipals que escolaritzen fonamentalment a alumnat d'origen nacional.

Tots els centres escolars compten amb aules d'acollida ja que la mobilitat de l'alumnat és gran (alumnat que deixa l'escola i alumnat de nova incorporació). A més, a tots els centres de primària es manté la sisena hora. La ràtio alumnat/professorat és 11,5 amb petites variacions entre els centres.

El nivell educatiu de les famílies és molt divers. Els nivells educatius més baixos es concentren en una part de les famílies castellanoparlants i africanes. A la localitat existeix des de fa anys un pla d'entorn que centra les seves activitats en l'organització d'activitats extraescolars, el desenvolupament d'un pla de lectura que coordina les biblioteques escolars i les biblioteques municipals i la realització de diferents activitats dirigides a les famílies amb l'objectiu de la millora de les pràctiques educatives familiars i l'establiment de continuïtats educatives amb les pràctiques educatives escolars. En concret, hi ha un programa específic per a les famílies amb criatures més petites de tres anys d'acord amb els criteris del programa *créixer amb tu* desenvolupat pel Departament de Benestar Social.

Històricament, les escoles de primària organitzaven la seva educació d'acord amb els criteris de la immersió lingüística donat l'elevat percentatge d'alumnat castellanoparlant i els centres de secundària acostumaven a fer

l'ensenyament en català, però sense atènyer-se a cap criteri relacionat amb l'educació bilingüe. La incorporació d'alumnat d'origen estranger amb llengües diferents del català i el castellà tant a la primària com a la secundària ha fet tremolar les bases de la pràctica educativa a tots els centres escolars. A Primària hi ha una part de professorat que no acaba d'entendre perquè no funciona allò que ha fet sempre i, a secundària, el manteniment de classes unidireccionals en les que el professorat parla, l'alumnat escolta i posteriorment fa treballs individuals sobre allò que ha escoltat comporta importants problemes d'atenció de l'alumnat, així com un increment del desinterès per assistir a classe. Aquesta realitat preocupa als equips directius i a una part important del professorat.

Tots els centres es plantegen la reformulació dels seus objectius educatius amb un èmfasi especial en el projecte lingüístic i l'adequació de l'organització escolar com a font per realitzar una pràctica educativa diferent.

Activitat 2.1. Fòrum de discussió (Participació individual):

Assumint el paper d'una persona competent pel que fa a la planificació i organització escolar i el desenvolupament de la competència plurilingüe, responeu la següent qüestió i debateu-la a l'espai de DEBAT.

La qüestió a debatre és la següent:

- ✓ *Els programes educatius que realitzen les escoles d'infantil, primària i secundària de la població es poden considerar programes d'immersió lingüística?*

Per a la realització d'aquesta activitat:

- Les intervencions no poden contenir arxius adjunts, sinó que s'han de poder llegir directament. Això fa que la seva extensió hagi de ser limitada a 10 línies per missatge.
- El nombre d'intervencions de cada participant no pot ser inferior a 3 i, a partir d'aquí, es pot intervenir el nombre d'ocasions que considereu oportunes.
- Les intervencions s'han de distribuir al llarg de la duració del debat i no poden concentrar-se totes un mateix dia.
- No és necessari que a cada intervenció "esgoteu" un argument. Podeu reprendre'l i/o desenvolupar-lo en diferents ocasions.
- Les intervencions que feu han de contemplar i considerar les aportacions de la resta de companys i companyes.
- Si les intervencions es construeixen sobre les intervencions dels companys i companyes, cal explicitar bé en resposta a quin comentari es fan. Les respostes als missatges seran l'instrument per seguir i donar continuïtat a les converses.
- Per tal de seguir millor la comunicació, s'obrirà un nou fil de discussió cada vegada que es presenti una idea realment nova, diferenciada d'aportacions anteriors que ja tinguin el fil de discussió obert.

- Quan es qüestionin les aportacions dels altres companys i companyes s'han d'oferir els motius o les raons pels quals no es comparteix la visió que es presenta.

En termes generals, del que es tracta NO és d'"afegir" o "acumular" opinions, sinó d'argumentar o contraargumentar les opinions pròpies o les dels companys i companyes. Les contribucions que es facin, doncs, han de ser rellevants pel tema de discussió.

El debat es realitzarà a l'espai de DEBAT de l'aula. El professor (Ignasi Vila) obrirà i tancarà el debat i podrà intervenir en el seu desenvolupament si ho considera oportú.

Duració: una setmana

Activitat 2.2. Fòrum de discussió (Participació individual):

Assumint el paper d'una persona competent pel que fa a la planificació i organització escolar i el desenvolupament de la competència plurilingüe, responeu la següent qüestió i debateu-la a l'espai de DEBAT.

La qüestió a debatre és la següent:

- ✓ *Quines implicacions es deriven de la incorporació d'alumnat amb llengües diferents del català i castellà pels projectes lingüístics de centre?*

Els criteris de participació són els mateixos de l'activitat 2.1.

El debat es realitzarà a l'espai de DEBAT de l'aula. El professor (Ignasi Vila) obrirà i tancarà el debat i podrà intervenir en el seu desenvolupament si ho considera oportú.

Duració: una setmana

Activitat 2.3. Elaboració d'un text escrit que reculli i argumenti una proposta organitzativa i lingüística d'acord amb la realitat dels centres escolars (Treball col·laboratiu):

Mantenim els mateixos grups, així com les persones responsables, de la PAC1.

Cada grup haurà d'elaborar un document en el qual es proposin i s'expliquin de manera professionalment argumentada les mesures organitzatives i els objectius lingüístics d'acord amb el currículum escolar vigent a Catalunya tant a Primària com a Secundària. El document ha de diferenciar mesures i raons respecte a l'educació primària i secundària.

Abans d'iniciar el treball enviaré un document que centri els aspectes més importants que haurà de tractar.

El document resultant haurà de ser la proposta que com a grup considereu més adequada amb la informació disponible.

Per elaborar el document podeu seguir el següent esquema:

- Descripció dels canvis en la composició de l'alumnat i les seves implicacions per a l'organització escolar i la pràctica educativa.
- Criteris al voltant dels objectius lingüístics.
- Suggestiments raonats sobre estratègies organitzatives per aconseguir els objectius lingüístics.

Materials:

El material de l'assignatura (mòdul 2), les lectures recomanades a la bibliografia bàsica i complementària (citades al mòdul 2), i les informacions aportades al llarg del debat seran instruments útils per a la realització de la PAC.

Criteris d'avaluació:

Els criteris d'avaluació de l'activitat seran els següents:

Activitat 2.1 i Activitat 2.2. Avaluació individual.

- ✓ S'aconsegueix fer un ús adequat i pertinent dels conceptes teòrics presentats en el mòdul 2 per justificar les afirmacions que es realitzen al debat.
- ✓ El grau en què les aportacions individuals prenen en consideració les aportacions o idees anteriors dels altres participants per argumentar-les o contrargumentar-les.
- ✓ S'aconsegueixen aportar informacions o idees noves i rellevants per a l'avenç de la discussió del debat.
- ✓ El grau en què la participació al debat és adequada d'acord a les regles formals i el mínim d'intervencions establertes.

Activitat 2.3. Avaluació del treball en grup.

- ✓ S'aconsegueix fer un recull dels canvis experimentats en les característiques de l'alumnat i una bona interpretació de les seves implicacions per a la pràctica educativa.
- ✓ S'utilitza un bon argumentari per justificar els objectius lingüístics dels centres escolars.
- ✓ Es proposen estratègies realistes a l'àmbit organitzatiu (per exemple, ús de les aules d'acollida o una nova organització escolar d'acord amb els recursos humans) per aconseguir els objectius lingüístics.
- ✓ Es posen en pràctica estratègies reals de treball en grup i s'inclou la bibliografia en format APA.

Les dues activitats individuals contenen un 25% de la nota final de la PAC i l'activitat de grup el 75% de la nota.

Forma de lliurament:

L'extensió màxima per aquesta PAC és de 4 pàgines en format Times New Roman 12, interlineat 1.5 (document sorgit de l'Activitat 2.3.).

El document no ha d'incloure portada, sinó que ha d'estar encapçalat pel títol de la PAC i el nom del grup d'estudiants.

Si el treball es realitza en format de text, es recomana que sigui amb el processador de textos Word.

L'espaiat entre paràgrafs, la utilització d'estils de font, color, etc. així com la utilització de taules, imatges, etc. serà d'elecció lliure.

És un requisit indispensable per superar la PAC que les referències bibliogràfiques que s'inclouguin compleixin la normativa APA (American Psychological Association).

El nom de l'arxiu que envieu ha de tenir el següent format:

- cognom1_cognom2_cognom3_cognom4PAC1, posant els primers cognoms de tots els membres del grup (cal posar tants cognoms separats amb guionets com calgui, tenint en compte que el nombre màxim de persones per grup és de 5). Els cognoms s'escriuran sense accents. Per exemple, un grup format per estudiants que es diuen Manuel García Güell, Carme Oller Gutiérrez, Anna Ramírez Vila i Joaquim Matas Mateu posarien el següent nom a l'arxiu: garcia_oller_ramirez_matasPAC1.

L'arxiu s'ha d'enviar a la bústia "Avaluació" de l'apartat de l'aula "Lliurament d'Activitats".

11. Competència H

Compromís ètic, respecte envers els altres i reconeixement de la diversitat

11.1 Formulació de la competència i dels seus objectius

Compromís ètic, respecte envers els altres i reconeixement de la diversitat

Objectius:

1. Actuar de manera honesta i cívica en el treball acadèmic i professional, amb responsabilitat social, i amb compromís envers els valors democràtics i la llengua i la cultura catalanes.
2. Reconèixer, comprendre i respectar la complexitat de la diversitat cultural i lingüística, i promoure la igualtat entre els gèneres i entre les orientacions sexuals.
3. Relacionar-se amb altres persones de manera respectuosa, mitjançant una escolta empàtica i l'expressió clara i assertiva del que es creu o se sent.

11.2 Nivells de la competència

Primer nivell. Correspon al primer curs.

Com s'indica en el Pla d'Estudis, el primer nivell de competència es demostra amb el coneixement de conceptes bàsics i la seva utilització coherent.

De manera generalitzada, a tots els estudiants de nou accés se'ls pot exigir, a més del coneixement de la terminologia bàsica relacionada amb la competència, la posada en pràctica de determinats aspectes que queden recollits en la Carta de Compromisos de la UOC que els estudiants signen en matricular-se per primera vegada:

Conclusions*Bon ús del Campus Virtual i respecte mutu entre usuaris*

[...] *Tot usuari del Campus Virtual es compromet a observar una actitud i un llenguatge respectuosos en les comunicacions amb els altres usuaris, tant en espais públics com privats, i a no transmetre o difondre opinions o continguts il·legals, difamatoris, ofensius o que atemptin contra els valors i la dignitat de les persones.*

Segon nivell. Correspon al segon i tercer cursos.

Superades les matèries on es treballa i s'avalua el primer nivell de competència, en les matèries posteriors els estudiants han de poder analitzar, argumentar i planificar el seu treball acadèmic i professional, posant en pràctica l'ètica, el respecte i el reconeixement de la diversitat, amb l'ajuda i el seguiment acurat del professor.

Tercer nivell. Correspon a les optatives de quart curs.

Equival a un nivell reflexiu de la competència, la qual cosa vol dir que l'estudiant ha de ser capaç d'elaborar i exposar un coneixement complex de la competència. L'estudiant no només coneix la terminologia i l'aplica (nivell 1), o analitza, argumenta i planifica amb ajuda (nivell 2), sinó que també és capaç d'elaborar un discurs avançat, de manera autònoma, en què s'apreciï el coneixement de perspectives fins i tot contraposades i a partir del qual construeixi un criteri propi.

11.3 Les assignatures

Al llarg del grau en Llengua i Literatura Catalanes de la UOC, hi ha un total de 7 assignatures que treballen algun dels objectius relacionats amb la competència de Compromís ètic, respecte envers els altres i reconeixement de la diversitat.

Assignatura	Objectius
Llengua, cultura i societat	1
Assessorament i serveis lingüístics	1,3
Introducció a les ciències del llenguatge	2
Gènere i sexualitat en la cultura catalana	2
Multilingüisme i educació	2
Llengua llatina. Llengua, literatura i cultura	3
Competències TIC en llengua i literatura catalanes	3

11.4 Descripció i aplicació dels objectius de la competència

Objectiu 1:

Actuar de manera honesta i cívica en el treball acadèmic i professional, amb responsabilitat social, i amb compromís envers els valors democràtics i la llengua i la cultura catalanes.

Nivells:

Llengua, cultura i societat (nivell 1)

Assessorament i serveis lingüístics (nivell 2)

Aquest objectiu és especialment aplicable en dos aspectes fonamentals del treball acadèmic i professional de l'estudiant:

- a) El seguiment dels criteris indicats en el pla d'estudis per preveure el plagi i el bon ús de fonts indirectes en l'elaboració de treballs, intervencions, etc., ja comporta la posada en pràctica i la possible avaluació de bona part d'aquest objectiu.

Tots els estudiants tenen a disposició en les aules de totes les assignatures o enllaçat des del pla docent, el document "Com evitar el plagi", elaborat pel professorat del grau en Llengua i Literatura Catalanes http://cv.uoc.edu/~grc0_003632_web/COM_EVITAR_EL_PLAGI_4.pdf

- b) El coneixement i l'aplicació dels diferents usos i funcions del llenguatge permetran la posada en pràctica —en totes les formes d'interacció existents a l'aula i en el procés d'avaluació— de la capacitat de l'estudiant de cenyir-se a uns criteris d'adequació que demostrin respecte (pel to, per l'estil, etc.) pels valors democràtics i per la cultura catalana.

Avaluació:

La forma d'avaluació s'haurà de dur a terme de forma indirecta, de tal manera que l'honestedat, la responsabilitat i el compromís es puguin valorar per mitjà de proves en les quals es posin en joc aquelles habilitats pròpies del graduat en llengua i literatura catalanes en les quals hi hagi implícit l'assoliment dels objectius vinculats a la competència esmentada.

Conclusions

1. Així, per exemple, a *Llengua, cultura i societat* es podrà comprovar la capacitat d'argumentar honestament i de forma responsable de l'estudiant en proves d'autoavaluació en les quals es faci una metareflexió sobre el treball efectuat.

Exemple:

Qüestionari d'autoavaluació

- Quines revisions al teu treball et suggeria la teva consultora? Per què creus que les proposava?
- Quins aspectes del teu treball has revisat?
- Després de la revisió, quins són els punts forts del teu treball?
- Quins aspectes del treball creus que encara poden millorar? (Apunta'ls a mesura que se't vagin acudint.)
- Ara torna a escriure'ls, i ordena'ls de més a menys important:
- Quina nota et posaries? Per què? (Les qualificacions possibles són: A, B, C+, C-, D. L'aprovat és la C+. Pots afegir els signes + i - a la nota.)
- Vols que, a l'hora de corregir la versió revisada, prestem atenció especial a algun aspecte del teu treball? Justifica-ho.

2. La responsabilitat i el compromís amb la llengua i la cultura catalanes també es podran avaluar en l'assignatura Assessorament i serveis lingüístics per mitjà d'aquelles pràctiques en les quals es demanin uns coneixements acadèmics i una capacitat expositiva adequats per a:

Exemple:

L'elaboració de revisions i avaluacions de textos de tipologia diversa, que comportin una exposició dels criteris i de les tècniques, així com una valoració dels resultats.

Objectiu 2:

Reconèixer, comprendre i respectar la complexitat de la diversitat cultural i lingüística, i promoure la igualtat entre els gèneres i entre les orientacions sexuals.

Nivells:

Introducció a les ciències del llenguatge (nivell 1)

Gènere i sexualitat en la cultura catalana (nivell 2)

Multilingüisme i educació (nivell 3)

Per al treball i la posterior avaluació d'aquest objectiu serà necessari que en les assignatures assenyalades, l'estudiant:

- a) demostri tenir coneixement de conceptes relacionats amb la diversitat i la varietat lingüístiques, multilingüisme, etc. i els apliqui amb correcció en els seus treballs;
- b) posi en pràctica en les seves exposicions, orals i escrites, el respecte per la diversitat cultural, lingüística i sexual tot fent ús de formes d'expressió no discriminatòries;
- c) demostri tenir els coneixements sociolingüístics que li permetin exercir la seva pràctica professional posterior a la graduació sense prejudicis culturals, lingüístics, religiosos o sexuals; i
- d) en un estadi avançat (tercer nivell), pugui confrontar teòricament diferents posicionaments relacionats amb els estudis de gènere, educació i adquisició de llengües, etc., sense prejudicis i amb capacitat per defensar un criteri propi.

Avaluació:

1. En l'assignatura *Introducció a les ciències del llenguatge* es procurarà dur a terme l'avaluació d'aquesta competència mitjançant l'assoliment d'un objectiu fonamental per part de l'estudiant de Llengua i Literatura Catalanes com és el coneixement de la diversitat lingüística i cultural des d'un punt de vista tant lingüístic com social.

Exemple:

L'exercici consisteix en un comentari a partir del següent text de Ferran Lupescu, intentant aprofitar els continguts dels mòduls 3 i 4. Com en el primer exercici que vas fer, és important evitar que el comentari s'esdevingui un resum. A partir d'aquí, l'exercici és completament obert, amb la sola limitació de les cinc-cents paraules, tal com s'especifica al pla docent.

Dues llengües noruegues?

És sabut que la distinció entre llengua i dialecte no sempre és fàcil ni evident; per tal d'escatir tal distinció, a voltes cal combinar dades estrictament lingüístiques amb altres de caire històric, etnogràfic, etc. Ara bé: la realitat objectiva constituïda per aquesta dificultat és manipulable, com qualsevol altra realitat, mitjançant la vella tècnica de la veritat a mitges. En efecte: hi ha lingüistes "relativistes" especialitzats a defensar la tesi segons la qual la diferència entre llengua i dialecte fóra qüestió absolutament relativa i, al capdavant, subjectiva: tota llengua fóra un invent més o menys artificial elaborat per una elit diguem-ne "nacionalitzadora" (és a dir: "inventora" d'un fet nacional) a partir d'una mostra (aleatòria?) de parles populars que hom podria haver combinat altrament.

Aqueixa lectura irracionalista de la realitat a penes si és aplicable a casos reals; en la pràctica, allò que més s'hi assembla és l'obstinada incapacitat dels estats nacionalment opressors per adonar-se de llur multinacionalitat (però fins i tot aquí tenim el cas d'una llengua ben real imposada per la força als al·lòfons amb clara intencionalitat lingüicida, i no pas cap koiné aleatòria de les parles incloses en el territori estatal, ni res per l'estil). En definitiva, es tracta d'una teoria que permet relativitzar la realitat etnolingüística i mirar cap a una altra banda (o sortir-se per la tangent) davant els casos de política lingüicida. Qualsevol lingüista sap (o té prou medis per saber) que parles com el napolità, el sicilià o l'asturleonès són sengles llengües (i no pas grups dialectals, etc.), i que allò que hom anomena "baixalemany" és el mateix que el neerlandès. Ara bé: si tot és relatiu... És clar que aquesta mena de diguem-ne "desconstruccions" difícilment seran aplicades a l'anglès, a l'italià, a l'espanyol o a l'alemany.

Un dels exemples favorits d'aquesta lingüística "relativista" és el cas del noruec, en la mesura en què podria ajudar a demostrar la hipòtesi, donant-s'hi com s'hi donen les bases objectivament necessàries (l'ambigüitat) per bastir la veritat a mitges.

[...]

2. Comentaris de texts d'aquest tipus permetran, també, poder avaluar (especialment a *Gènere i sexualitat en la cultura catalana* i a *Multilingüisme i educació*), d'una banda, el coneixement teòric sobre diversitat cultural, sexual i lingüística, i d'altra banda, la capacitat expositiva i reflexiva, sempre de forma respectuosa, sobre aquesta matèria.

Objectiu 3.:

Relacionar-se amb altres persones de manera respectuosa, mitjançant una escolta empàtica i l'expressió clara i assertiva del que es creu o se sent.

Nivells:

- Llengua llatina. Llengua, literatura i cultura (nivell 1)
- Competències TIC en llengua i literatura catalanes (nivell 2)
- Assessorament i serveis lingüístics (nivell 3)

Aquest objectiu, tot i que s'avaluarà de manera especial en les assignatures assenyalades, es desenvolupa i es posa en pràctica al llarg de tota la titulació:

- a) caldrà parar atenció especial als espais col·laboratius de l'aula: fòrums, debats, wikis i blogs, així com en les correccions per parelles o els treballs elaborats en grup,
- b) s'haurà de practicar i avaluar la capacitat d'expressió i d'escolta en tots aquells processos d'elaboració de material en els quals s'avalui un tercer, d'una manera directa o indirecta: (informes lingüístics, assessorament de mitjans, correccions de companys, participació en debats, etc.)

Avaluació:

En les tres assignatures relacionades amb aquest objectiu concret de la competència es duran a terme treballs d'avaluació continuada en els quals la metodologia de treball porti implícit el seu assoliment

Exemples:

- Avaluació de treballs per parelles (prèvia a l'avaluació definitiva del consultor). Amb aquesta pràctica es fomenta el treball col·laboratiu i alhora respectuós amb la finalitat clara de la millora d'una prova d'avaluació continuada. Com és lògic, aquesta correcció, per assolir els efectes desitjats de millora, ha de partir de la posada en pràctica de la competència a la qual ens referim.
- Elaboració de treballs en grup, amb un seguiment acurat per part del consultor, mitjançant caldrà posar en pràctica l'honestat acadèmica i professional a l'hora d'assolir un objectiu comú.
- Redacció d'informes per part dels estudiants, en els quals s'evidenciïn les possibles mancances lingüístiques d'una tercera persona, i en els quals s'exposin de manera honesta, convincent, constructiva, etc., unes propostes de millora.

12. Conclusions

En aquest document hem presentat una metodologia per al treball de les competències al grau en Llengua i literatura catalanes de la UOC, aplicada a les competències transversals de la titulació. La metodologia implica la subespecificació de les competències en objectius, la distribució dels objectius al llarg de les assignatures de la titulació i la definició de guies per al treball i avaluació de cada competència amb exemples concrets de pràctiques i exercicis.

Aquest és un document de treball, i per tant imperfecte i en progrés. Hi podem observar que el grau en definició de les diferents guies de competències és heterogeni i que les activitats proposades tenen també un nivell de definició força diferent: mentre que algunes estan totalment definides, d'altres encara són esbossos. Tanmateix, en tots els casos aconsegueixen l'objectiu d'aquest treball, que no és donar exercicis tancats sinó servir de model o inspiració per desenvolupar els propis.

L'aprenentatge és adquisició de coneixements i adquisició de competències. Els processos que impliquen aquest darrer aspecte sovint no estan ben definits; el nostre objectiu amb aquest treball ha estat definir-los de manera tan precisa com ens ha estat possible, partint de la definició genèrica de la competència fins arribar a la pràctica concreta en cada assignatura.